

„ФИЈАТ” ЗАПОШЉАВА НОВЕ РАДНИКЕ

800 преко квоте

ГРАДЊА СТАНОВА ЗА МЛАДЕ НАУЧНИКЕ

Још се не зна ко ће у зграду мозгова

СТРАНА 7

МЛАДИ – ДОК ЧЕКАЈУ ЗАПОСЛЕЊЕ

Кад нема посла, добра је и пракса

СТРАНА 8

УНОСАН ПОСАО СУДСКОГ ВЕШТАЧЕЊА

Ко умије њему двије

СТРАНА 10

НЕЛЕГАЛНЕ ЛЕКАРСКЕ ОРДИНАЦИЈЕ

Сви се праве да их не виде

СТРАНА 12

ВОДА ЈЕ ДРАГОЦЕНА

КРАГУЈЕВАЦ

ТРОШИТЕ ЈЕ РАЦИОНАЛНО

ФИЛИГРАН
 ЗЛАТО – СРЕБРО

БАНАТСКО ДВОРИШТЕ – ПЕШАЧКА ЗОНА – КРАГУЈЕВАЦ

034/ 33 66 99

ZAMENA STARIH, DOTRAJALIH I OŠTEĆENIH PLASTIKA I TASTERA NA SVIM VRSTAMA AUTO KLJUČEVA I DALJINACA

Reciklaža kertridža i tonera

dobar kertridž mir u kući

Refilm

Karađorđeva 51, www.refilm.com
 Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 6

AUSPUH SERVIS

PRODAJA I UGRADNJA ORIGINALNIH IZDUVNIH SISTEMA

M. BLAGOJEVIĆA 55
 362 557, 064 122 9 240

Карикатура: Горан Миленковић

ДРУГА СТРАНА

„Лагало се...”

Пише Драган Рајчић

Некако се незгодно сложиле коцкице. Баш уочи годишњице Ђинђићевог убиства преобраћени Тома, Ивица и Аца у Бриселу копају финални део нашег пута у Европу. Шта је ту незгода? Незгода је што се пред том бриселском сликом покојни Ђинђић вероватно додатно угрувао преврћући се по гробу који су му за живота наши новопечени бриселски европејци такође здушно и сложено копали. Сумњам да би му било лакше да су му на гроб изашли и Коштуница и Тадић и замолили га за опроштај грехова који су починили грлећи се и коалиционирајући са данашњим премијером, јер ко да опрости неопростиво. Они који су се оног 5. октобра нагутали сузавца тако нешто ни мртви не би урадили, а кад виде на шта су ствари изашле, тек сада им се плаче. Покојном Зорану нека је лака земља, а нама нека је Бог у помоћи.

Осим божје помоћи, свима нама, међутим, не би шкодила ни адекватна медицинска помоћ. Конкретно, ваљало би нам нешто, мислим као друштву, против шизофреније. Сама чињеница да за председника владе имамо трећепласираног изборног такмаца указује да имамо неку здравствену тежбу, а оставимо ли коферчиће и Мише Банане по страни и узмемо ли за анализу само премијерову спектакуларну изјаву „Лагало се...”, нешто шизофрено почиње гадно да стеже за гушу.

Дакле, премијер наш неуништиви и нелустрирани врхунац свог преобраћења достигао је антологијском опаском „Лагало се да је Косово наше, па је то чак и уставом потврђено!”. Сјајна формулација у петом лицу множине, тако да просечан грађанин треба да укапира како је поменути лагарја стизала са Марса и да он, премијер наш, са том нечистиошћу нема ништа скоро као са поменути Мишом Бананом. Изјава је незаборавна и због своје суштине која је такође шизофрена јер се не зна да ли садржи више истине или лажи. Истина је, наравно, да се лагало, али је лаж да се лагало са Марса и то поред њега живог, остале да не помињем, који је најпре са својим бившим газдом прогласио победу над НАТО зликовцима, а потом наставио да дува у шупљи патриотски рог и да прави устав кога се данас такође одриче.

Шта је ту још шизофрено? А шта није! Неколико дана уочи бриселске сеансе главни преговарач и чувалац Косова „открива” да се у протеклих десетак година лагало да је оно наше и након тога мирно одлази на историјски пут без да му преостали део „државног врха” било шта приговори. А са тог пута, дабоме, сви они заједно треба да нам донесу добре вести, иако им је Меркелова одавно поручила да у Европску унију можемо ући без Косова, а можемо тамо и да не уђемо, такође без Косова.

Да је болест о којој говорим у поодмаклој фази може се доказивати и из овог угла. Најпопуларнији политичари данас су Вучић и Николић, иако је оно за шта се сада залажу у дијаметралној супротности са оним за шта су се залагали цео свој живот, укључујући и гомилу последњих предизборних обећања. Ко је заборавио, нека види под Динкић, на пример. И они и Дачић поју лево, а заврше десно и сви њихови следбеници им опет на броју. Ако је то нормално, онда нама не могу да помогну ни Бог ни медицина заједно. Зато нисам имао живаца да чекам исход бриселског сусрета Кетрин Ештон са „Лагало се...”, те сам овај текст завршио пре мрака са уверењем да нам отуда добре вести неће стићи све и да почнемо уредно да пијемо одговарајућу терапију.

АНКЕТА ШТА ЗНАЧИ КАД ПОЧНЕ ГРМЉАВИНА ЈОШ У МАРТУ?

М. Ивњишковић

Предраг Вукмановић,
пензионер:
- Биће лоша,
сушна година.

Миленко Весовић, дипл.
правник:
- Можда ће
скочити
наталитет, или
афлатоксини у
млеку.

Милош Вујовић,
студент
медицине:
- Година ће бити
мукотрпна као и
ове пре ње.

Вук Миловановић,
продавац:
- Може се
унапред тврдити -
година зезнута
као прошла!

Драгиша Лaziћ,
менаџер:
- Глобализација
и метеорити нас
заобилазе, али
може доћи до
устијања из утробе
земље.

Стефан Ђурић,
студент
информатике:
- Не верујем да
је то на добро, а
колико до дна
има - видећемо.

Ђура Веиновић,
физиотерапеут:
- Зависи са које
стране гледаш,
можда уђемо у
Европску унију.

Наташа Миливојевић,
ученица:
- Биће добро,
запошљаваће се
млади!

Раденко Стевановић,
сарач:
- Биће гладна
година, к'о 1950.

Житопродукт
Крагујевац, Војводе Путника 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Брашно по произвођачним ценама

Произвођачке цене,
гарантовани квалитет
белог, лиснатог,
печеног, замрзнутог
печива

Све врсте хлеба и печива у нашим објектима:
ТЦ Аеродром, Мала пијаца,
код улаза у Житопродукт,
у кругу Заставе,
у Улици Драгослава Срејовића 5

prozori sa imenom
i prezimenom

Da li ćete i ove zime
grejati ulicu?

suncemarinkovic.com 034/ 330 870

НОВЕ ПОЛЕМИКЕ О ИЗГРАДЊИ КАПИТАЛНОГ ОБЈЕКТА

Обилазница хоће – неће

РАДНА ЗОНА ГРОШНИЦА КРОЗ КОЈУ ЈЕ ТРЕБАЛО ДА ПРОЂЕ ТРАСА ЈУЖНЕ ОБИЛАЗНИЦЕ

Пише Милош Пантић

Н и један важан пројекат у Крагујевцу последњих деценија није доживео толико обрта, хваљења и оспоравања, као што је случај са Јужном обилазницом. Одлука да се гради овај капитални инфраструктурни објекат донета је још пре 20 година за време власти социјалиста и један његов део до насеља Бресница, са надвожњаком преко пруге, у који су уложена велика средства, већ је одавно изграђен.

Тунел кроз Метино брдо дужине 1,5 километара, који је предвиђен пројектом, био би најдужи у Србији, а његова цена изградње од око десет милиона евра била је протеклих година разлог да се из актуелне градске власти изградња целе обилазнице више пута доводи у питање, јер држава, која би требало да уложи ова средства, тих пара нема.

Када је доласком „Фијата“ у Крагујевац потписан уговор између државе Србије и ове компаније о инфраструктурним објектима које треба изградити за несметано функционисање фабрике, том уговору додат је и посебан анекс који предвиђа обавезу државе да изгради Јужну обилазницу око Крагујевца, која би уједно решила и проблем саобраћаја везаног за „Фијат“. Чинило се да је то крај неизвесности и да више никаквих накнадних измена неће бити.

Међутим, нови упитник на изградњу обилазнице ставио је градоначелник Верољуб Стевановић, када је 5. марта у Удружењу Крагујевчана у Београду саопштио да ће се од Јужне обилазнице „највероватније одустати“ и да ће се градити Северна обилазница, која је од веће важности за град.

■ Оштро саопштење

Иако сама формулација „највероватније“ упућује да је проблем још у разматрању и да то није последња реч, Градски одбор СНС-а у Крагујевцу, два дана касније, издао је саопштење за јавност у коме оштро критикује градоначелника за самовољу, јер без консултација са стручном јавношћу доноси тако исхитрену одлуку.

Напредњаци тврде да таквом одлуком градска власт 80.000 грађана

Изјава градоначелника да се „највероватније одустаје од градње Јужне обилазнице“ изазвала је оштре реакције опозиционих напредњака. И да хоће, градска власт не може да обустави овај пројекат, јер су потписници уговора о градњи држава и „Фијат“ и ништа не може да се уради без њихове сагласности

који живе на десној обали Лепенице проглашава за грађане „петог реда“, јер су годинама без иједне пристојне путне комуникације, док би изградњом обећане Јужне обилазнице и тунела њихови досадашњи проблеми били решени. „Оваквом одлуком десетине хиљада грађана остало би без пута, а њихова комуникација са градом подразумевала би даље чекање на пружним прелазима и провлачење поред „Фијатових“ камиона“, пише у саопштењу напредњака, уз критику да први човек града даје примат изградњи нове спортске хале од 10.000 места испред решавања њихових комуналних проблема.

Заменик градоначелника Небојша Здравковић, који је уједно и координатор градске управе са „Фијатом“, објашњава да изјаву градоначелника не треба тумачити тако да се од изградње Јужне обилазнице одустало.

– Не може локална управа да одустане од изградње овог објекта. Треба знати да је анекс уговора о изградњи Јужне обилазнице пре више од годину дана накнадно убачен на инсистирање градске власти, и то моје лично и градоначелника. Али, потписници тог анекса су Влада Србије и компанија „Фијат“, а инвестицију треба да обезбеди држава. То практично значи да од градње обилазнице могу само да одустану две стране, потписнице уговора, и да без њихове сагласности нема речи о одбацивању тог пројекта, објашњава Здравковић.

На основу овога може се закључити да главну реч по овом питању има Влада Србије, а пошто је у њој, опет, водећа странка СНС, онда се она највише пита и ако је за то да се овај објекат гради нема потребе да се њен Градски одбор брине око ентуалног одустајања.

Како у том распореду овлашћења и одговорности треба тумачити изјаву градоначелника Крагујевца у Београду? По објашњењу Небојше Здравковића, реч је заправо о иде-

ји и намери градске власти да се у контактима са надлежнима у Влади покрене питање колико би држава била спремна да у овом тренутку финансијски помогне граду у изградњи Северне обилазнице.

Разлози су што је јужна траса „на дугачком штапу“. Према анексу уговора, последњи рок за њену изградњу је крај 2015. године. И опет је ту питање финансија велики отежавајући фактор. Према пројекту Јужне обилазнице, који је назван „прва фаза“, јер обухвата изградњу једне коловозне траке и једне тунелске цеви, изградња ове саобраћајни-

це коштала би око 30 милиона евра, а само тунел десет милиона евра. Пројекат самог тунела треба да се допуни решењима везаним за вентилацију и расвету, али, по Здравковићевим речима, није исључено да изградња тунела, због састава земљишта, додаци до двоструко већих трошкова.

■ „Грошница“ на траси

Поред изјава актера из власти, изградњу „Скадра око Крагујевца“ у новије време почеле су да компликују неке непредвиђене околности. Тако је у новембру 2011. године, ка-

МЕСТО ГДЕ ЈЕ У БРЕСНИЦИ ПРЕДВИЂЕН ПОЧЕТАК И У БЕЛОШЕВЦУ КРАЈ ТУНЕЛА

да су пројектоване и из темеља никле нове фабричке хале „Фијатових“ добављача у комплексу бивше касарне „Грошница“, постало јасно да пројекат трасе Јужне обилазнице мора да се мења. Траса саобраћајнице према пројекту иде посред овог комплекса, али када су зграде изграђене видело се да мора да се тражи решење како ту деоницу премостити.

У крагујевачкој Дирекцији за урбанизам, која је урадила пројекат, прво су имали идеју да се у том делу уради надвожњак, али положај зграда, када су стављене под кров, то није омогућавао. Зато су у овој кући као једини излаз видели „силазак под земљу“, односно копање још једног тунела који би био дугачак целих 500 метара. Но, још нема информација да ли је овај предлог одобрен од надлежних и да ли је измена пројекта на овај начин започела.

Недоумице како ће се премостити „Грошница“ биле су повод да од надлежних представника градске власти неколико пута до јавности стигну тумачења како ће се обилазница код фабрике „Фијат аутомобили Србија“ зауставити, односно да ће се изградити само њен део који води до ове фабрике, а не цела траса до Корићана. Тиме би се она свела на неку врсту полуобилазнице.

У новије време још једна званична одлука града била је повод питањима да ли се од Јужне обилазнице коначно одустаје. Почетком новембра прошле године Градско веће донело је одлуку да се уради урбанистички план (План детаљне регулације) за трасирање нове саобраћајнице која би повезала Грошница улаз у „Заставу“, у насељу Пивара, и изграђену деоницу Јужне обилазнице испод силоса у насељу Лекина бара.

Ова одлука образложена је потребом да се омогући бржи проток шлепера који снабдевају фабрику „ФАС“, а за које тренутно, до изградње Јужне обилазнице, нема повољног решења, пошто је садашња траса кретања ових камиона Булевар краљице Марије. Изградња ове саобраћајнице била би, заправо, проширење постојећих улица Војводе Степе и Танкосићеве. И тада је речено да изградња нове улице не значи одустајање од Јужне обилазнице, већ се ради само о привременом решењу.

По речима Небојше Здравковића, у Дирекцији за урбанизам паралелно се приводи крају израда урбанистичког плана и пројекта ове саобраћајнице. Када се пројекат заврши са њим ће се истаћи пред Министарство регионалног развоја, које води министарка Верица Калановић, и од њега затражити да у изградњу уложи два милиона евра, колико се процењује да ће радови коштати.

Да ни ово не значи коначну изградњу те саобраћајнице заменик градоначелника Здравковић објашњава тиме да се и овде пита „Фијат“. Наиме, када се пројекат уради биће предат његовим стручњацима за инфраструктуру и логистику, и ако они процене да нова улица не одговара фабрици, односно не доприноси бољем прилазу камиона за њихове потребе, пројекат ће бити стопиран.

Иначе, у пројектовању везе између Пиваре и Лекине баре искрсла је велика дилема, која има и високу цену. Састојала се у томе да ли у близини надвожњака у Улици др Јована Ристића, где се улица сужава на само пет метара, одабрати варијанту рушења десетак кућа или увести наизменично пропуштање саобраћаја semaфорима. Та дилема је решена и пала је одлука да се поставе semaфори.

Било како било, недоумице и дилеме везане за Јужну обилазницу се множе, иако на први поглед изгледа да је коначна одлука, оверена потписима представника српске Владе и „Фијата“, већ одавно донета.

ДОБРЕ ВЕСТИ ИЗ КОМПАНИЈЕ „ФИЈАТ АУТОМОБИЛИ СРБИЈА“

Трећа смена и 800 нових рад

Према плану компаније „Фијат аутомобили Србија“, рад у три смене у погонима каросерије и лакирнице треба да крене 8. априла, док би у монтажи трећа смена могла да буде уведена 22. априла. Планирано је да ФАС до краја године запосли још 700 до 800 радника

Да ће у компанији „Фијат аутомобили Србија“ у Крагујевцу ускоро бити уведена и трећа смена и да ће се радници, уместо рада четири дана у недељи по десет сати, вратити на класично осмочасовно радно време, први је обелоданио градоначелник Крагујевца Верољуб Стевановић. Он је то рекао на недавном сусрету са члановима Удружења Крагујевчана у Београду.

Према плановима менаџмента ФАС-а, трећа смена би најпре 8. априла требало да буде уведена у погонима каросерије и лакирнице, а потом, највероватније 22. априла, и у погону монтаже. Иначе, у

погону пресераја рад у три смене уведен је још раније.

Ваља подсетити да је због десеточасовног радног времена и прекорвременог рада „температура“ у компанији „Фијат аутомобили Србија“ средином новембра пошле године била је доведена до усјања. Ипак, после две јавне синдикалне седнице које су одржане у обе смене, страсти су се смириле. Представници Самосталног синдиката и менаџмента ФАС-а тада су потписали споразум којим су поред висине плата, дефинисани и прекорвремени рад и десеточасовно радно време.

Менаџмет фирме прихватио је да се у целинама у којима је то могуће, а то су каросерија и лакир-

БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ У „ФИЈАТУ“ УСКОРО ПРЕЛАЗИ ТРИ ХИЉАДЕ

ница, уместо десеточасовног поново уведе осмочасовно радно време, с тим што би радници радили и петком. Да би се прекорвремени рад свео на најмању меру пословодство ФАС-а обавезало се да за-

посли још 300 нових радника, навише у монтажи.

Председник Самосталног синдиката Зоран Михајловић тада је рекао да је синдикат морао да реагује, јер су свакодневно долазили радници и жалили се да не могу да издрже да раде по десет сати и да су сваким даном све уморнији. Иначе, „Фијат“ је у Крагујевачкој фабрици први пут у Србији применио систем четвородневне радне недеље са сменама од по десет сати.

Због новог начина организовања рада и повећаног обима производње, у ФАС-у ће, уз постојећих 2.600 запослених, до краја године посао добити још 800 нових радника. Иначе, према уговору између Републике Србије и „Фијата“ било је предвиђено да у тој фабрици ради укупно 2.433 радника.

Генерални директор ФАС-а Ферара, који је у петак предао кључе аутомобила „фијат 500 Л“ градоначелнику Крагујевца Верољубу Стевановићу, није желео да одговара на питања новинара која су се односила на увођење треће смене и пријем нових радника. Образложење је било да то није било протоколом предвиђено.

Међутим, према незваничним информацијама у жеку припрема за увођење треће смене појачан је и пријем нових радника, па сваке недеље од 100 до 150 нових радника потпише уговор о раду на одређено време на годину дана.

Тако би због великог интересовања купаца за нови модел „500 Л“, верзију овог модела са седам врата, теренску варијанту, али и модел намењен америчком тржишту, број радника у компанији „Фијат аутомобили Србија“ могао до краја ове године да нарасте на око 3.300 запослених, што превазилази све раније планове и очекивања.

Добра вест је и да се за увођење треће смене интензивно припремају и добављачи ФАС-а, компаније смештене у кругу саме фабрике и у Грошници.

У компанији ПМЦ, која производи амортизере и металне делове који служе за спајање осталих компоненти, већ су израчунали да ће им, када ФАС почне рад у три смене, бити потребно 30 до 40 нових радника. Фирма ХТЛ, која испоручује комплетне точкове, биће потребно још 40, а компанији „Мањети марели“, која производи издувне системе, још 25 нових радника. И остале фирме које су први до-

„ФИЈАТ“ НА САЈМУ У ЖЕНЕВИ

На штанду и фијат 500 Л трекинџ

Компанија „Фијат аутомобили Србија“ на Међународном сајму аутомобила у Женеви представила је и полутеренску верзију аутомобила „500 Л трекинџ“ које се производи у Крагујевцу, саопштено је у ФАС-у. Овај модел аутомобила намењен је вођи за све спортске ентузијасте и љубитеље активности у природи. У понуди су сви мотори укључујући и нови мултицикл турбодизел мотор са 105 коњских снага.

Возило има изглед теренца, погон на предње точкове, а захваљујући технологији „трекшн плус“

гарантује изврсне стартне перформансе. Изложбени модел на сајму има ексклузивну двобојну мат сиву/угљенцрну ливрејисану боју.

Иначе, на овом престижном сајму аутомобила Група „Фијат-Крајслер“ премијерно је представила и моделе „500 ци-кју“ и „панда“ са погоном на сва четири точака.

СТАТУС БИВШИХ РАДНИКА ФАБРИКЕ АУТОМОБИЛА ЈОШ НЕРЕШЕН

На потезу Влада

Од последњег дана фебруара око 750 бивших радника Фабрике аутомобила „Застава“, који и поред преквалификације и обуке нису успели да нађу нови посао, престало је да прима новчану надокнаду у Националној служби за запошљавање. Тог датума њима је истекао социјални програм. Они су 5. јануара 2011. године на основу закључка Владе Србије, донетог 30. децембра 2010. године, проглашени технолошким вишком и уз отпремнице упућени на евиденцију Националне службе за запошљавање. Према социјалном програму примали су новчану надокнаду, али су били у обавези да похађају курсеве и обуке за преквалификацију и доквалификацију.

Према подацима крагујевачке филијале НСЗ 79 бивших радника „Застава аутомобила“ у међувремену је нашло посао. Према информацијама Удружења радника ове фабрике ти радници најчешће раде по уговору о делу у Групи „Застава возила“ или у другим „Заставиним“ фирмама.

Почетком марта 750 бивших радника „Застава аутомобила“ престало је да прима новчану накнаду на бироу за запошљавање. Има и оних који су нашли нови посао, али је таквих мање од 80. Постоји могућност да Влада обезбеди 50 милиона динара за наставак социјалног програма

- Један број радника, углавном оних млађих и са специфичним знањима и вештинама које се траже, нашло је посао код „Фијатових“ добављача. То су електричари, вариоци, виљушкарсти... Остали, посебно старији, факултетски образовани, као што су правници, економисти и инжењери нису нашли нови посао. Тражили смо да се трајање социјалног програма продужи, али нам је у Министарству рада и запошљавања речено да за то не постоји законски основ. На евиденцији Националне службе за запошљавање овога тренутка има 749 бивших радника „Фабрике аутомобила“, којима је остало да приме још једну новчану надокнаду за фебруар од 19.000 динара

и то је крај, каже Мирослав Тодоровић, један од представника Удружења радника фабрике „Застава аутомобила“, које је од градоначелника Крагујевца Верољуба Стевановића затражило помоћ при решавању њиховог статуса.

Стевановић се, тим поводом, писмом обратио министру финансија и привреде Млађану Динкићу. „Закључком Владе Републике Србије од 30. децембра 2010. године усвојен је социјални програм за решавање вишка запослених у „Застава аутомобилима“, којим је утврђен начин решавања за 1.003 радника. Поред осталих права која су обухваћена социјалним програмом било је предвиђено формирање и подржавање рада Транзиционог

ЈЕДАН ОД ПРОТЕСТА БИВШИХ РАДНИКА „ФАБРИКЕ АУТОМОБИЛА“

центра у оквиру Групе „Застава возила“, који је уз подршку Националне службе за запошљавање и репрезентативног синдиката требало да помогне у проналажењу нових радних места системом преквалификације и доквалификације. Иако је Влада Србије, као и тада надлежно Министарство за економију и

регионални развој, предузела све мере неопходне за решавање статуса бивших радника „Заставе“, у оквиру Групе „Застава возила“ није формиран Транзициони центар. Због тога један број радника који су прошлу обуку, а њих је 749, још увек није успео да реши свој егзистенцијални статус, односно запо-

НИХ МЕСТА

ГРАДОНАЧЕЛНИК ПРОМОТЕР „ФИЈАТА 500 Л“

Обнова возног парка моделима из Крагујевца

Градоначелник Крагујевца Верољуб Стевановић први је политичар, промотер новог модела „Фијат 500 Л“. Кључеве аутомобила који се од прошле године серијски производи у погонима „Фијат аутомобили Србија“ 8. марта Стевановићу је уручио директор Антонио Фераре Ферара.

Стевановић је рекао да ће тај ауто, на основу уговора који је потписан, возити у наредних годину дана у оквиру промоције новог модела, а Градско веће града Крагујевца донело је одлуку да локална самоуправа од сада искључиво користи „Фијатове“ аутомобиле. Веће је препоручило свим јавним и комуналним предузећима у Крагујевцу да учине исто.

„Фијат“ има тако широк програм и тако велику лепезу аутомобила да могу да подмире све наше потребе, као и потребе јавних предузећа. У плану је куповина још два аутомобила „500 Л“ и два „пунта“, са намером да до краја године за потребе наших инспекцијских служби набавимо још десетак „пунта“. Очекујем да сличну одлуку донесе и Влада Републике Србије, рекао је Стевановић.

Према речима директора ФАС-а Антониа Фераре Фераре, промоција модела „500 Л“ и „пунта“ огледа се у помоћи коју пружају пре свега спортским клубовима организацијама као што је рецимо Ватерполо клуб Раднички и Олимпијски комитет.

Осведочени смо пријатељи спорта широм света и наша промоција се огледа у томе. Тако је крајем прошле године, препознавши квалитете и амбиције Ватерполо клуба Раднички, ФАС потписао уговор о спонзорству. Клуб је добио по два аутомобила „фијат 500 Л“ и „гранде пунта“ као и комби „дукато“, рекао је Ферара.

Компанија „Фијат аутомобили Србија“ спонзор је и Кошаркашког клуба Раднички.

бављачи „Фијата“ већ су израчунале колико ће, преласком на рад у три смене, морати да иду на додатно запошљавање.

Да се у крагујевачкој фабрици озбиљно рачуна на упошљавање већег броја радника сведочи и податак да је за нову гардеробу већ набављено 4.000 ормара.

Радници који се сада запошљавају на одређено време и који се убрзано обучавају за поједине операције чиниће такозвану трећу бригаду. Они запослени на нео-

дређено време, а њих је 2.600, чине прву и другу бригаду. Новопримљене обучавају тим лидери, а уведен је и нови систем обуке.

Увођењем треће смене у ФАС ће се вратити осмочасовно радно време, како је средином новембра договорено са Самосталним синдикатом. У првој смени ће се радити од шест до 14 сати, другој од 14 до 22, а у трећој од 22 сата до шест ујутру, баш као што је и некада било у старој „Застави“.

М. ЂЕВИЋ

слење“, написао је градоначелник Крагујевца министру Динкићу и затражио да Министарство финансија обезбеди додатна средства за решавање статуса бивших радника „Фабрике аутомобила“.

Према последњој информацији новац би могао да буде нађен, али је потребно да се тачно дефинише коме ће бити уплаћен и како потрошен.

Постоји могућност да Министарство финансија издвоји 50 милиона динара. Према мојим информацијама на реду је Влада Србије, која треба да донесе одлуку како ће та средства да буду реализована и коме уплаћена. Градоначелник

је предложио да се она уплате наменски на рачун Националне службе за запошљавање. Новац може да буде уплаћен и Групи „Застава возила“ која би нашим члановима могла да обезбеди такозване привремене и повремене послове. У том случају људи би могли да раде и неке послове у „Застави“, а добили би по 16.000 динара месечно, објашњава Тодоровић.

Министарство рада и запошљавања одбило је предлог Удружења радника фабрике „Застава аутомобила“ да се онима који имају мање од пет година до пензије продужи статус на бироу рада, односно да до одласка у пензију примају новчану надокнаду. У овом Министарству су рекли да ће фирме које запосле старије раднике добити одређене стимулације, као и да ће исте стимулације добити и „Фијатови“ компанијаша ако запосле бивше раднике „Фабрике аутомобила“.

Иначе, према информацијама Удружења радника код добављача „Фијат аутомобила Србија“ у Грошници посао је нашло 25 њихових колега.

Да ли ће и када бившим радницима „Аутомобила“ доћи финансијска ињекција из Министарства финансија, још се не зна, јер седница Владе на којој ће се расправљати о овој помоћи још није заказана.

М. ЂЕВИЋ

ФЕРАРА И СТЕВАНОВИЋ НА УРУЧЕЊУ АУТОМОБИЛА

Одбор за обележавање празника, јубилеја и доделу признања, на основу члана 49. став 3 тачка 11 Пословника Скупштине града Крагујевца („Службени лист града Крагујевца“ бр. 18/08), члана 15. став 1 Одлуке о сталним радним телима Скупштине града Крагујевца („Службени лист града Крагујевца“ бр. 19/08) и члана 27. Одлуке о признањима града Крагујевца („Службени лист града Крагујевца“ бр. 8/05), на седници одржаној 11.03.2013. године, донео је

О Д Л У К У

УТВРЂИВАЊУ ЛИСТЕ КАНДИДАТА ПРЕДЛОЖЕНИХ ЗА ДОДЕЛУ ГОДИШЊЕ НАГРАДЕ ГРАДА КРАГУЈЕВЦА - ЂУРЂЕВДАНСКЕ НАГРАДЕ

Члан 1.

Овом Одлуком утврђује се листа кандидата предложених за доделу ГОДИШЊЕ НАГРАДЕ ГРАДА КРАГУЈЕВЦА – ЂУРЂЕВДАНСКЕ НАГРАДЕ, за достигнуће које је постало доступно јавности у периоду 01.01.2012. - 31.12.2012. године.

Листа кандидата утврђена је по редоследу пријема предлога кандидата који испуњавају услове и садржи:

- име и презиме кандидата, односно групе аутора или назив правног лица,
- назив дела, односно резултате рада кандидата,
- назнаку области за коју се кандидат предлаже,
- назив предлагача кандидата.

Члан 2.

Утврђује се листа кандидата предложених за доделу ГОДИШЊЕ НАГРАДЕ ГРАДА КРАГУЈЕВЦА – ЂУРЂЕВДАНСКЕ НАГРАДЕ:

1. **Александар Ристић** – за освојено прво место репрезентације Србије на првенству Европе у америчком фудбалу групе "С", у области спорта, кога је предложио клуб америчког фудбала "WILD BOARS".

2. **Хор "Кир Стефан Србин" Музичке школе "др Милоје Милојевић" Крагујевац** – за освојену златну медаљу на интернационалном фестивалу хорова у Бијелини и златну плакету за најбоље изведену конкурсну композицију на такмичењу у Новом Пазару, у области уметности, који су предложили Епископ Шумадијски господин Јован, Музичка школа "др Милоје Милојевић" Крагујевац, композитор Зоран Христић, Славица Јосић, Надица Живковић, Славиша Минић, Ненад Живковић, Драга Марковић, Franich Alessandro, Александра Минић и Ања Лазаревић.

3. **др Миливоје Миловановић** – за новостворене три сорте стрних жита и друге научне резултате у 2012. години, у области науке, кога су предложили П. Д. Центар за стрна жита д.о.о. Крагујевац, Унија за органску пољопривреду Србије – Еко плус – Крагујевац и Пољопривредна, саветодавна и стручна служба д.о.о. Крагујевац.

4. **Културно – историјски центар "Српска круна" и радио клуб "Крагујевац"** – за реализацију манифестације Васкршња изложба икона, јаја и хлебова, поводом које је успостављена радио веза широм света, у области уметности, које су предложили Удружење радио аматера "КМУР" – Фоча, СЗР "Брест"-Фоча, Василије Живановић, Проф. др Каплан Буровић, Љубомир Пјевчевић, Буро Милекић, Љубиша Јелић, Савез Удружења бораца од 1990-1999. године Републике Србије, Ненад Коренчић, Савез радио аматера Србије, адвокат Горица Веселиновић, Галерија наивне уметности, Словенско српско културно хуманитарно друштво СРЕЧАЊЕ-СРЕТЕЊЕ – Словенске Коњице, "Братство Вуковића" – Фоча, Милун и Верица Вучићевић, Звонко и Миљана Витошевић, Радомир, Ана, Александар и Давид Ракоњац и српска православна општина фочанска – Фоча.

5. **Предшколска установа "Нада Наумовић"** – за изузетан допринос у васпитно – образовном раду са децом предшколског узраста и афирмацији квалитетне васпитно – образовне праксе у 2012. години, у области образовања, коју су предложили представници Савета родитеља ПУ "Нада Наумовић" Крагујевац и "Шумадија сајам" д.о.о.

6. **Мирољуб Новаковић** – за постигнуте резултате у пословању ЈП СЦ "Младост" Крагујевац у 2012. години, у области привреде, кога су предложили запослени у ЈП СЦ "Младост" Крагујевац, Кошаркашки клуб "Раднички" Крагујевац, Одбојкашки клуб "Раднички" Крагујевац, као и више стотина физичких и правних лица.

7. **Живота Марковић** – за књигу "Срце под каменом", у области уметности, кога су предложили Удружење пензионисаних просветних радника Крагујевца и Ђорђе Пауновић.

8. **Градско удружење пензионера Крагујевац** – за већи број акција хуманитарног карактера у 2012. години, за допринос у акцијама хуманитарног карактера, које су предложили Светислав Тоскић, Светлана Атанасковић, Удружење за социјални развој "Сунце", Клуб пензионисаних радника МУП-Крагујевац, Удружење војних пензионера Крагујевца и Удружење пензионера просветних радника.

9. **Удружење естрадних уметника и извођача Шумадије "Крагујевац – концерт"** – за организацију фестивала нове народне песме "Драгиша Недовић" и остале активности на очувању народне изворне песме, у области уметности, које су предложили Туристичка организација општине Рековац, Савез естрадно-музичких уметника Србије, Удружење естрадно музичких уметника и извођача – музички центар Ниш, Градско удружење пензионера Крагујевац, Удружење музичара "Зенит"

Суботица, Удружење естрадних уметника и извођача Косова и Метохије, Удружење музичко - сценских извођача, Округна организација Савеза слепих, Центар за неговање традиционалне културе "Абрашевић" и Самостални синдикат естрадних уметника и извођача Србије.

10. **Игор Лазаревић** – за уредништво Web портала Ритам града у 2012. години, у области новинарства, кога су предложили Ненад Живадиновић, Јелена Петровић, Драгана Бубања, Јелена Величковић, Никола Петрашиновић, Милутин Тасић, Јелена Вучковић, Ненад Васиљевић и др.

11. **Ненад Танасијевић и Душан Алексић** – за организацију првог Светског универзитетског првенства у баскету 3 x 3, у области спорта, које су предложили Универзитетски спортски савез Крагујевац, Зорица Тимотијевић, Данијела Ђорђевић, Лазар Миленковић, Марко Радојевић, Драгослав Шекуларац, Драгољуб Поповић, Јелена Вукићевић, и др.

12. **Продајна галерија Рима** – за приређивање и организацију ликовних изложби и издавачке подухвате у 2012. години, у области уметности, коју је предложио Јован Глигоријевић.

13. **др. Раденко Петронијевић** – за обележавање двадесетогодишњице додељивања Светосавске награде, кога је 2012. године додељена Првој крагујевачкој гимназији из фонда "Петронијевић" и Видовданске награде кога је додељена основној школи у селу Коњуша, за допринос у акцијама хуманитарног карактера, кога су предложили Удружење "Крагујевац - наш Град", Прва крагујевачка гимназија и Српско лекарско друштво - окружна подружница Крагујевац.

14. **Универзитетска библиотека у Крагујевцу** – за обележавање 35 година модерног библиотекарства и посебне резултате и допринос развоју високог образовања у Крагујевцу у 2012. години, у области образовања, коју је предложио Ректорски колегијум Универзитета у Крагујевцу.

15. **Предраг Николић** – за изузетне резултате у ангажовању ученика у наставним и ваннаставним активностима у 2012. години, у области образовања, кога је предложила Основна школа "Станислав Сремчевић" Крагујевац.

16. **Владан Живковић** – за улоге које је остварио у представама у позоришној сезони 2012. године, у области уметности, кога су предложили Ана Муташић и Јелена Василић.

17. **Добровољно ватрогасно друштво "Крагујевац"** – за обележавање 125 година постојања и већи број активности из области заштите од пожара у 2012. години, за допринос у акцијама хуманитарног карактера, које је предложило Добровољно ватрогасно друштво "Крагујевац".

18. **др. Љубиша Милојевић** – за књигу "Радосник заиграних рекреативаца као потпора здравих стилова живота", у области спорта, кога су предложили ФК "Јадран" Крагујевац, Удружење "Крагујевац - наш Град", Карате клуб "Раднички" Крагујевац, Српско лекарско друштво – Округна подружница Крагујевац и Црвени крст Србије – Црвени крст Крагујевац.

19. **Слађан Ракић** – за остварене резултате на уређивању и ревитализацији "Еко парка" Илина Вода у 2012. години, у области заштите животне средине, кога су предложили Милован Ђорђевић, Милован Вукомановић, Миленко Станојевић, Катарина Костић, Снежана Рајић, Биса Поповић, Гордана Бошковић и др.

20. **Предраг Обровић** – за организацију и реализацију културно – просветних и уметничких догађаја и активности у 2012. години, у области образовања, кога су предложили Његово Преосвештенство Епископ Шумадијски Господин Јован, Ректор богословије Свети Јован Златоусти протојереј – ставрофор др Зоран Крстић, помоћник градоначелника за област заштите културне баштине и уређивање града Славица Ђорђевић, начелник Школске управе Мр Радојко Дамјановић, професор Факултета музичке уметности у Београду Милоје Николић, директор Прве крагујевачке гимназије Славица Марковић, директор МШ "др Милоје Милојевић" Радомир Томић, директор ОШ "Сретен Младеновић" Миодраг Павловић, др Александар Аца Лаковић и Светомир Света Мацаревић.

21. **Удружење грађана за социјални развој "Сунце"** – за пројекте: Ален, Млади су закон, Омладинско предузетништво, Партнерство јавног и цивилног сектора и Моје вештине, моје шансе, у области образовања, које су предложили удружење "Домаћини за сеоски туризам", Еколошко удружење фанова кампова, удружење младих "Драча" и удружење за друштвени развој младих "Интерактив".

Члан 3.

Ову Одлуку објавити у "Службеном листу града Крагујевца".

Пише Слободан Цупарић

ИЗМЕЂУ ИЗБОРА И РЕКОНСТРУКЦИЈЕ ВЛАДЕ

Како Вучић каже

Минуле године Ивица Дачић и Драган Ђилас сматрани су најјачим играчима на српској политичкој сцени, а подсећано је да ту не треба забравити на Александра Вучића и Чедомира Јовановића. Прилике су се сада битније промениле на „топ листи“ водећих, па неки Александар Вучића, лидера напредњака и првог потпредседника Владе, проглашавају српским Путином, неки Елиотом Несом, неки новим Ђинђићем... Последњих месеци у Србији се полако ствара његов култ, његова популарност, показују истраживања јавног мњења, на нивоу је оне коју су на свом врхунцу имали Милошевић и Коштуница. Да све више постаје аутократ са демократским легитимитетом, који све конче држи у својим рукама, сведочи и пример када је јавност преко државне телевизије информисао да се од 15. марта спрема реконструкција Владе, а да коалициони партнери СНС нису били ни обавештени о тим плановима.

Како коментарисати овај потез тренутно најмоћнијег српског политичара, који, по многим, није добар за демократизацију ове земље?

Нема сумње да је Александар Вучић изградио ауторитет, пре свега код грађана Србије, али и унутар владајуће коалиције, каже за „Крагујевачке“ Милета Поскурица, члан Председништва СНС. – Тај ауторитет црпи не из некакве личне аутократске црте, већ из чињенице да су напредњаци добили значајан број гласова на изборима и да је рејтинг странке растао током постизборног периода. Наиме, створен је такав амбијент где се могло закључити да је посао којим се бави Вучић, а то је успешност у разоткривању криминала и лоповлука, показао ефекте.

Поскурица подсећа да су напредњаци својим коалиционим партнерима током формирања Владе рекли да то није Влада из љубави, већ она мора да покаже резултате. Ако ефекти на неким теренима нису видљиви, онда је логично, сматра Поскурица, да се размишља и о реконструкцији.

Није Вучић толико јак колико су други слаби, каже Зоран Драгишић, лидер Покрета радника и сељака. – Конкретније, Вучић има снагу у оној мери у којој се наметнуо као највећи ауторитет, а то је последица слабости и некомпетентности других политичара који су у нашој власти. Он је у овом тренутку најјача политичка фигура у Србији због властите спремности да се наметне и преузме одговорност. Да ли ће то лоше утицати на демократију у Србији? Па, не може се остварити лош утицај на нешто чега нема. Србија није демократска земља, није заснована на демократском легитимитету и ми, заправо, зависимо од тога колико ће способан и добронамеран бити

ЧЛАНОВИ КАБИНЕТА ИВИЦЕ ДАЧИЋА ИЗ МЕДИЈА САЗНАЛИ ОД АЛЕКСАНДРА ВУЧИЋА ЗА НАМЕРУ О РЕКОНСТРУКЦИЈИ ВЛАДЕ

Србија није демократска земља и ми, заправо, зависимо од тога колико ће способан и добронамеран бити онај ко је у том тренутку најјачи. Сада је то Александар Вучић и остаје нам само да се молимо да он ради у интересу грађана, тврди

Зоран Драгишић,
лидер Покрета радника и сељака

НИЈЕ ВУЧИЋ ТОЛИКО ЈАК КОЛИКО СУ ДРУГИ СЛАБИ: ЗОРАН ДРАГИШИЋ

онај ко је у том тренутку најјачи. Сада је то Вучић и остаје нам само да се молимо да ће он радити у интересу грађана, закључује Драгишић.

Мирослав Клочар, секретар Градског одбора СПС у Крагујевцу, сматра да је легитимно да представник Владе, њен председник или потпредседник, у оквиру свог деловања најави и могућу реконструкцију Владе. Међутим, како рече, свака реконструкција подразумева општу политичку сагласност оних партнера који чине Владу.

■ Веља из прикрајка

Да се о реконструкцији Владе информисао из медија, нагласио је минулих дана министар грађевинарства и урбанизма Велимир Илић, тврдећи да о томе на седници у Немањиној 11 није било ни речи, да је потпуно збуњен овим што се дешава у Влади. Да ли је лидер „Нове Србије“, уистину, затечен и необавештен о догађајима у владајућој коалицији?

Вероватно да има разлоге што је изнео такав став, вели Милета Поскурица. – Мислим да он не треба да буде изненађен пошто је део владајуће коалиције. Познати су му сви ставови Александра Вучића – као и услови под којима је Влада формирана.

Иначе, он постоји из неког прикрајка, као политички фактор.

Ако се сами не залажете за своју политичку улогу, ако не покушавате да спроведете свој програм у дело и представите бираче који су за вас гласали, онда је нормално да се изненађујете када вам неко каже да ће Влада бити реконструисана, каже Драгишић.

Крагујевачки социјалисти, по речима Мирослава Клочара, немају уопште сазнања да ће доћи до реконструкције Владе. Једноставно, нису имали никакве политичке скупове на којима би се о тој теми говорило. Ако неки чланови Владе потенцирају да су о њеној евентуалној реконструкцији информисани преко медија, онда се, тврди Клочар, отвара следеће питање: како је могуће да у Влади не функционише систем међусобног информисања?

■ Прећутна обавеза

Из редова ПУПС-а подсећају да иницијатор евентуалне реконструкције Владе по правилу мора да буде најјачи партнер у коалицији, да су то кораци који су потпуно нормални како би се видео учинак Владе, да све партије морају да сагледају свој допринос... Вучић није хтео да лицитира именима министара који ће бити први на удару, али ако се одлучи да их смењује, нема сумње да ће тиме бити отворена врата за шире промене у Влади. Конкретније, треба ли оче-

кивати да ће Вучић „натерати“ Дачића и Динкића да преиспитају рад својих кадрова?

У сваком случају, Дачић и Динкић ће урадити оно што Вучић буде наредио, експлицитан је Зоран Драгишић. – Ту говора, апсолутно, нема. Оно што је сигурно – ова Влада је јако лоша, па се њен рад не може оценити као позитиван. Једино чиме се она кити – то је хапшење Мишковића. Осим тога, нема ништа – ни инвестиција, ни нових радних места, ни побољшања животног стандарда... С друге стране, постоји потпуна несразмера између онога што је Влада учинила и популарности коју има у јавности, закључује Драгишић.

Мирослав Клочар тврди да социјалисти још нису разматрали учинак својих кадрова у Влади Србије. Њему се чини да свако прејудирање реконструкције Владе, које није утемељено у реалним основама њеног функционисања, може само да изазове конфузију: да се бавимо тим питањима, а да нам кључни проблеми остану по страни.

Да ли ће поводом Вучићеве иницијативе о реконструкцији Владе наши коалициони партнери анализирати рад и учинак својих кадрова, остаје да се види у долазећем времену, уздржан је Милета Поскурица. – За сада сигурно постоји макар прећутна обавеза да се свако осврне иза себе и види шта је урадио. Вучић ће кренути од својих, то је сасвим сигурно, па онда према тој чињеници свако треба да се равна.

■ Притисак из иностранства

Док једни тврде да је реконструкција Владе апсолутно могућа, да је о њој потребан договор на нивоу владајуће коалиције, други верују да ће странке бранити своје кадрове и потенцирати да су Влади дале најбоље људе, а трећи апострофирају да порука о рекон-

струкцији делује као претња празном пушком... Да ли су, уместо реконструкције, ове године вероватнији превремени парламентарни избори?

Не верујем да ће доћи до избора, уверен је Зоран Драгишић. – Јер, ова Влада ће морати много тога да уради под притиском из иностранства. Мислим да странци неће допустити да се Влада распадне пре него што буде испунила одређене услове, иако односи у владајућој коалицији нису добри. Иначе, оно што за Владу представља велику срећу то је што у Србији не постоји озбиљна опозиција. Нема је у парламенту, нема је ван њега, па ова Влада, у принципу, може да ради што год хоће. Она зависи искључиво од ставова САД и Европске уније.

Мирослав Клочар процењује да је много прихватљивије да се крене у реконструкцију Владе него да се размишља о превременим парламентарним изборима. Пре свега, кратко време ради ова Влада, само осам месеци, и није показала сав свој потенцијал. Било је ту добрих потеза, било и пропуста, али је видљиво и тражење простора за афирмацију једне нове политике. У јавности се, сматра Клочар, не осећа клима која подстиче размишљање о новим изборима.

Уверен сам да је Александар Вучић спреман и за реконструкцију Владе и за превремене изборе, каже Милета Поскурица. – Наравно да свако од нас цени да избори у овом тренутку нису најјужније решење, али ако се покаже да је то једини прави епилог, мораће се и то одрадити. На крају крајева, то је саставни део политичког живота у Србији и озбиљне намере једне велике политичке странке да се ствари у овој држави промене. Ако су нови избори пут до озбиљних и темељних промена, онда би и они дошли у обзир. Ипак, мислим да је реконструкција логичнија и да би на томе требало да се стане.

Ако укључите радио, телевизију, или читате новине – оне озбиљне и оне такозване „таблоидне“, са свих страна вас „бомбардује“ Александар Вучић, увек спреман, рејтинга ради, да вам одговори на сва питања. У тој канонизацији Вучића „за живота“, поред поменутих медија уче-

ИЗВЕСНИЈА ЈЕ РЕКОНСТРУКЦИЈА НЕГО ИЗБОРИ: МИЛЕТА ПОСКУРИЦА

ствује и значајан број интелектуалаца, који су доскора били његови жестоки противници.

Једино је „дисонантни“ Чедомир Јовановић минулих дана „искочио“ из хвалоспева о напуларнијем Србину и критички се осврнуо на стварање култова и вођа.

Србија није лична својина напредњака и Александра Вучића, она није нити сме постати Чавезова Венецуела, ни Кимова Северна Кореја, ни СССР у време Чернобиља. Не сме се заборавити да лични режими, у којима су политичари све, и судије, и тужиоци, и лаборанти, и ветеринари, и команданти, увек на крају пропадну.

Овако је проговорио Чедомир Јовановић, док остали углавном ћуте.

СОЦИЈАЛИСТИ НИСУ РАЗМАТРАЛИ УЧИНАК СВОЈИХ КАДРОВА У ВЛАДИ: МИРОСЛАВ КЛОЧАР

ГРАДЊА СТАНОВА ЗА МЛАДЕ НАУЧНИКЕ

Још се не зна ко ће у зграду мозгова

Пише Јаворка Станојевић

Вест да би већ у јулу у близини тржно-пословног центра „Плаза“ могла да почне градња стотину станова за младе научнике, која је недавно стигла од ректора Универзитета у Крагујевцу Слободана Арсенијевића, пробудила је велика очекивања чланова ове академске заједнице. Запослени на Универзитету, међу којима није мали број оних који се не сећају када је њихово стамбено питање било на дневном реду, крову над главом се могу надати захваљујући пројекту који се финансира кредитом Банке за развој Савета Европе.

Према ономе што се могло чути од првог човека Универзитета, станови су намењени младим научницима који су се већ исказали у областима у којима раде, који академску каријеру желе да наставе у Крагујевцу, али онима који желе да се врате из иностранства.

Остане ли се при бројци од сто стамбених јединица, тешко да ће бити реализована замисао која стоји у основи пројекта према коме универзитетски центри у Републици решавањем стамбеног питања покушавају да задрже перспективни кадар и евентуално привуку оне који су, због бољих услова, отишли у иностранство. Јер, крагујевачки Универзитет са 12 факултета у свом саставу, од којих половина има седиште у Крагујевцу, док су остали лоцирани Краљеву, Ужицу, Чачку, Јагодини и Врњачкој Бањи, има преко 1.100 наставника и сарадника и око 500 истраживача.

Ко од њих испуњава услов за сада је тешко рећи јер критеријуми за конкурс још увек нису познати. Још нема ни одговора на дилему како ће се утврђивати статус перспективног научника и да ли ће послени на уметничким факултетима бити посебно рангирана.

■ **Крагујевац последњи „у реду“**

Проректор за наставу Снежана Соковић, наима, каже да ће статус младог научника, односно истраживача, утврђивати Министарство просвете, науке и технолошког развоја, у складу са посебним

условима Банке за развој Савета Европе. На исти начин ће се, каже, доћи и до старосне границе која ће кандидате за станове сврстати у категорију оних који испуњавају услов да се уселе у неки од станова.

Иако су, како је рекао ректор, тендери већ расписани и направљено идејно решење, па је остало да се заврши још само детаљни урбанистички план, професорка

СВЕ ЋЕ СЕ ПРЕЦИЗИРАТИ АКТОМ МИНИСТАРСТВА:
ПРОРЕКТОР СНЕЖАНА СОКОВИЋ

Соковић у овом тренутку не може да да поуздан одговор на питања да ли ће млади научници станове добијати под закуп, или ће им бити понуђена могућност повољног откупа. Према њеним речима, још увек није прецизирано ни да ли ће они који на овај начин реше стамбено питање имати обавезу да одређено време проведу на Универзитету. Све ће, објашњава проректорка Соковић, бити прецизирано на основу уговора о финансирању и уређено посебним актом Министарства просвете, науке и технолошког развоја, или Владе.

Наша саговорница такође објашњава да је уговор, који су Универзитет и Министарство потписали 2012. године, заснован на оквирном уговору о зајму заклу-

НА САЈТУ МИНИСТАРСТВА ПРОСВЕТЕ СТОЈИ МАКЕТА ЗГРАДЕ ЗА КРАГУЈЕВЧАНЕ ОД ЧЕТИРИ ЛАМЕЛЕ

ченим између Републике Србије и Банке за развој Савета Европе у новембру 2011. године. Њиме је предвиђено спровођење пројекта за унапређење научне и образовне инфраструктуре и обезбеђење станова за изнајмљивање за младе истраживаче у Србији. У оквиру тог пројекта нашло се и финансирање подпројекта изградње станова за изнајмљивање за младе истраживаче у Београду, Крагујевцу, Нишу и Новом Саду.

Пошто је кајем 2009. године Европска инвестициона банка са Министарством преговарала о две врсте кредита - једном за градњу станова за изнајмљивање, који ће бити у власништву државе, и другом намењеном зидану станова за продају под повољним условима, на основу чињенице да се оквирни уговор односи на стамбене јединице за изнајмљивање, изгледа да крагујевачки научни радници неће моћи да рачунају на могућност да постану власници стамбених квадрата. Ову могућност, међутим, не треба потпуно одбацити, јер су договори које представници Универзитета воде са Министарством још увек у току.

Како је пројекат стамбеног збрињавања перспективних научника, истраживача и уметника амбициозно започет још деведесетих година прошлог века, већ је заживео у Београду, Новом Саду и Нишу. Крагујевац је последњи универзитетски центар који на овај начин покушава да задржи и привуче талентоване младе људе. Али, ако се не може похвалити да је међу првима искористио шансу, крагујевачки Универзитет има могућност да, учећи на туђим искуствима, избегне грешке других центара.

Јер, градња и расподела нигде није ишла глатко. Са највећим проблемима се суочио Београд, у коме потенцијални станари треће, од девет предвиђених стамбених зграда, на усељење чекају равно деценију. Према последњим информацијама којима располаже Фондација за решавање стамбених потреба младих научника и уметника, која је на београдском Универзитету основана 1996. године, чак трећина станара која је решење за станове у згради у новобео-

Осим што је из ректората крагујевачког Универзитета најављен почетак градње „зграде мозгова“ за младе са сто станова, све друго су сада непознанице. Очекује се да се сви критеријуми утаначе у надлежном министарству, а Крагујевчанима остаје да се изборе за обећано, јер првобитно је Универзитету било „додељено“ 240 станова, па се тај број више него преполовио

градском блоку 32 добила још 2003. године, у међувремену је напустила земљу, а већина осталих, који би кључеве станова требало да добију на јесен - престарела је. Сви ће, ипак, уз уверење да још раде на универзитету моћи да прођу као млади научници, али је питање шта ће бити са осталима који годинама чекају најављену градњу.

■ **Званични пројекат - 240 станова**

Искуство Новог Сада указује на још један потенцијални проблем. Овде су конкурс оборили научни радници са техничких факултета, јер су сматрали да нису били равноправни са уметницима, који су наводно добили више кључева. Расподеле није прошла глатко ни у Нишу, где научници такође нису били задовољни што су станови отишли уметницима, али ни ценом квадрата стана која није била иста за све. У овом граду је један број запослених на Универзитету стан купио по цени од 665 евра по квадрату, док је онима који су касније дошли на ред квадрат продаван за 850 евра.

Новосађани су се, такође, жалели на превиоку каматну стопу, јер су кредите за станове које су куповали за 665 евра по квадрату враћали уз камату од 6,9 одсто, док су колеге из Ниша и Београда, у коме се квадрат стана куповао за 850 евра, за камату издвајали 0,5 процената.

Осим што ће морати да надокнади заостатак за другим универзитетским срединама које су већ поделиле стотине станова, Универзитету у Крагујевцу предстоји и борба да му не ускрате део колача који му припада. Јер, према првобитном плану кредитом којим је Европска банка обезбе-

дила 6,7 милиона евра за стамбено збрињавање младих научника и уметника, у Крагујевцу је требало да буде изграђено 240 станова укупне површине 10.000 квадратних метара. Стамбени блок, према пројекту који званично стоји на сајту Јединице за управљање пројектима Министарства просвете, требало би да има четири ламеле у којима би било 100 једнособних, 70 једнопособних и 40 трособних станова. На сајту, такође, стоји да би блок требало да се налази северозападно од ужег градског језгра, оивичен са јужне стране коритом Сушичког потока, а са западне Спомен парком и да би требало да буде завршен 2014. године.

Како и због чега су се станови „преселили“ на локацију у близини тржно-пословног центра „Плаза“ и где је нестало 140 стамбених јединица - за сада није познато. Ректор Слободан Арсенијевић, који се истовремено бори и за Центар за матичне ћелије, каже да ће се више знати за две недеље.

Познаваоци прилика из овога могу закључити да је пред крагујевачким Универзитетом и ректором незахваљан задатак да, како знају и умеју, извуку што се извући може. Имајући на уму амбициозне развојне планове Универзитета, не треба сумњати да људи који покушавају да их реализују схватају значај задржавања и повратка младих талентованих научника и уметника. Иако под сумњом није ни њихова спремност да у то уложе сву расположиву енергију, ипак не треба занемарити факторе који превазилазе њихове могућности у које, поред празне државне касе, треба сврстати центре моћи којима развој крагујевачког Универзитета не иде у прилог.

ПРИВРЕДНО ДРУШТВО ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
ЦЕНТАР доо Крагујевац

Радно време од 7 - 15 сати
Благајна у центру:
7 - 18 сати - радним данима
7 - 13 сати - суботом

ПОСЛОВНИЦЕ:
Кнић 510 - 197
Рача 751 - 262
Баточина 842 - 311
Лапово 853 - 710

ЕД Електрошумадија Крагујевац
Централа 307 - 200
Дежурна служба 335 - 195
Прикључци 307 - 368
Пријава стања и рекламације 307 - 233 и 307 - 234

Бесплатан телефонски број за пријаву крађе струје 0800/360-330

ШТА МОГУ МЛАДИ ДОК ЧЕКАЈУ ЗАПОСЛЕЊЕ

Кад нема посла, добра је и п

Могућности да се волонтира, заради неки динар, али и стекне драгоцену искуство у струци има, само се треба мало распитати. Неки од програма конципирани су тако да, након времена проведеног на стажу, приправници могу да полагају државни или стучни испит, како би касније лакше могли да заснују радни однос. Национална служба за запошљавање, локална самоуправа и сам Универзитет неке су од адреса на које се треба обратити

Пише Марија Обреновић

Од укупног броја незапослених у Србији готово трећина има мање од 30 година. Скоро половина нације тог узраста нема сопствене приходе, а број младих без посла драстично је порастао од почетка кризе, показују подаци Републичког завода за статистику. На евиденцији Националне службе за запошљавање, према подацима за прошлу годину, млади чине 27,2 одсто, што је армија од 205.000 људи. Највише их је са завршеном средњом школом, а око 26.000 има факултетску диплому.

И крагујевачка статистика говори да је од 22.000 незапослених око 3.000 млађе од 30 година. До посла, поготово ако имају факултетску диплому, ипак долазе брже од својих старијих колега – у просеку за око шест месеци до годину дана. Многима се у овом временском року не посрећи да дођу до радног места, па се поставља питање шта радити у међувремену. Бројни програми које су покренули Национална служба за запошљавање, локална самоуправа, Универзитет у Крагујевцу, али и омладинске организације, нешто ипак нуде да се ово време чекања и корисно употреби.

Волонтирање за 20.000 динара

Могућности да се волонтира, заради неки динар, али и стекне драгоцену искуство у струци има, само се треба мало распитати. Неки од програма конципирани су тако да, након времена проведеног на стажу, приправници могу да полагају државни или стучни испит, како би касније лакше могли да заснују радни однос.

Национална служба за запошљавање је још пре две године покренула програм под називом „Стучна пракса“. До сада је захваљујући њему практична знања стекло 357 младих Крагујевчана.

„Стучна пракса“ је усмерена на лица која се налазе на евиденцији НСЗ, а немају радног искуства у струци или немају радног искуства у својству приправника довољног за стицање услова за полагање приправничког или стручног испита и имају средње, више или високо образовање. За овај програм могу конкурисати послодавци из приватног и државног сектора у складу са својим потребама.

Пракса код послодавца, без заснивања радног односа, за оне са

средњом стручном спремом траје шест месеци, незапослени са дипломом више школе или трогодишњег факултета на пракси проводе три месеца дуже, а високошколци годину дана. За дипломиране правнике, уколико је у питању стажирање у суду неопходно за полагање правосудног испита, програм траје две године, објашњава Љиљана Петровић, директорка Националне службе за запошљавање.

За програм су се претходних година махом пријављивале државне службе и јавна предузећа у којима је приликом конкурса за посао обавезан услов положен државни испит. Међутим, интересената је било и из приватног сектора.

Током 2011. године, када је конкурс први пут раписан, могућност да стекну праксу имало је 247 младих Крагујевчана. Лани је, пошто је буџет за програме преполовљен, шансу добило само 110. Ове године се ипак у Националној служби за запошљавање надају већем броју.

Интересовање кандидата је увек знатно веће од броја места, па је тако лани конкурисало преко 500 дипломаца, каже Љиљана Петровић.

Поред радног искуства и доказа о положеном државном или стучном испиту, ако су вредни па и то заврше, они који на овај начин дођу до праксе имају још једну корист – током приправничког стажа не раде цабе.

Програмом су обезбеђена и средства за исплате приправничких плата, па се тако, док траје стаж, онима са срећом школом исплаћује надокнада од 12.000 динара месечно, дипломирани виших школа добијају 16.000, а приправници са факултетском дипломом 20.000 динара. Ове зараде не иду на терет послодавца, већ се исплаћују из средстава Националне службе за запошљавање намењених овом програму, објашњава наша саговорница.

Иначе, нови конкурс за пријављивање послодавца који имају намеру да приме приправнике биће расписан током марта. Међу високошколцима до сада су на овај начин стручну праксу стицали углавном правници и економисти, али је места код послодавца било и за друге профиле.

Шанса за наставнике

Међу онима са факултетском дипломом на евиденцији овдашње филијале Националне службе за запошљавање годинама највише има кадрова за просвету. Увидевши

АНГАЖОВАНИ СТУДЕНТИ ИМАЈУ ВИШЕ ШАНСИ ДА „ОБЕЗБЕДЕ“ БУДУЋИ ПОСАО:

то, локална самоуправа је пре три године покренула пројекат „Асистент у настави“. Циљ овог програма је да се незапосленим учитељима и наставницима створи могућност да, сутра када добију посао, спремни и обучени уђу у учионицу.

Неколико проблема навело нас је на то да покренемо овај програм. Чињеница да постоји велики број незапослених младих људи који су се школовали за рад у просвети свакако је први разлог. Следећи лежи у томе што се на факултетима мало пажње посвећује методици наставе, дидактици и развојној психологији – знањима и вештинама које су сваком просветном раднику преко потребна. Већина дипломаца са факултета излази, а да је имало прилику да одржи тек један једини час, што ни у ком случају није довољно да би им се сутра поверило тридесеторо деце. Желели смо што већем броју да дамо шансу да раде, да оно што су научили током студиорања примене у пракси и то уз искусне учитеље и наставнике и тако је покренут пројекат „Аси-

стент у настави“, објашњава Драгослав Милошевић, члан Градског већа задужен за образовање.

У овом моменту у крагујевачким школама ради 150 асистената. Из градског буџета примају приправничку плату у висини од 14.000 динара. Након годину дана проведених у школи под менторством старијих колега незапослени учитељи и наставници могу да полагају неопходни стручни испит, тако да практично док чекају посао обављају приправнички стаж.

Пројекат је најпре осмишљен како би се ангажовали учитељи и професори разредне наставе, којих на бироу има највише. Онда смо укључили и наставнике биологије и физичког, а затим и осталих пред-

ЦЕНТАР ЗА РАЗВОЈ КАРИЈЕРЕ И САВЕТОВАЊЕ СТУДЕНАТА: МИЛИЦА МИЛЕНКОВИЋ

мета. На послетку смо у неколико школа увели и шпански језик као факултативни предмет. Захваљујући њиховом раду и креативности изродили су се и бројни пројекти, а драгоценци су били и када је настала криза у моменту увођења инклузивне наставе, прича Милошевић.

Поред практичног рада у учионици ови млади људи имају могућност да бесплатно похађају акредитоване семинаре Центра за стручно усавршавање просветних радника и усавршавају своје знање и вештине.

Укључио се и Универзитет

Различите програме стручне праксе претходних година покренула је и крагујевачка Канцеларија за младе, као и бројне омладинске

ЈОШ ЈЕДАН УСПЕХ КРАГУЈЕВАЧКЕ ГИМНАЗИЈАЛКЕ ЉУБИЦЕ ВУЈОВИЋ

Отворена врата Кембриџа

Мастер из физике у Румунији је престижна смотра талентованих ђака из читавог света. Ове године, међу екипама из 15 земаља, нашла се по први пут и шесточлана делегација из Србије и забележила завидан успех вративши се са шест медаља. Једну од њих донела је Крагујевчанка

За Љубицу Вујовић, матуранткињу Прве крагујевачке гимназије, медији су се заинтересовали пре током годину дана.

ЉУБИЦА СА БРОНЗАНОМ МЕДАЉОМ

Ова љупка средњошколка тада је освојила прво место на такмичењу организованом у оквиру Европске математичке конференције „Еуромат“. Ових дана, њено име и фотографије поново се налазе на новинским страницама, а разлог за то је бронза-

на медаља коју је освојила на Интернационалном такмичењу из физике, недавно одржаном у Румунији.

Мастер из физике у Румунији је престижна смотра талентованих ђака из читавог света. Ове године, међу екипама из 15 земаља, нашла се по први пут и наша шесточлана делегација и забележила завидан успех вративши се са шест медаља – јед-

ним златом, два сребра и три бронзе. Љубица је била једина Крагујевчанка и једна од две женске такмичарке, међу 90 средњошколаца који су се пласирали за ову смотру знања.

Једна Рускиња и ја биле смо једине девојке на овом такмичењу. Ваљда је је физика област која углавном занима дечаке, кроз смех прича Љубица.

Љубица је у Букурешт стигла захваљујући досадашњим завидним успесима на такмичењима из природних наука. Већ осам година се такмичи на различитим смотрама из математике и физике. До сада је освојила бројне награде. Поред злата на Еуромату, поносна је власница и прве награде на државном првенству из физике, а 2009. године била је и члан српске екипе на Интернационалној научној олимпијади за јуниоре у Азербејџану.

Такмичење у Румунији је једно од најпрестижнијих пошто окупља најбоље физичаре и математичаре из света. Захтевно је и врло напорно пошто се и теоријски део и практична вежба раде по неколико сати. Само теоријски тест имао је 18 страница. Тражи пуну концен-

Пракса

организације. Волонтирање у различитим фирмама за студенте завршних година и дипломце факултета Универзитета у Крагујевцу омогућавале су и омладинске групе попут Удружења младих менаџера. Недавно се у причу укључио и сам Универзитет. Незапослени дипломци сада имају могућност да волонтирају и стичу практична знања у реалном радном окружењу и у стручним службама факултета. Пракса се реализује преко Центра за развој каријере и саветовање студената.

Универзитет је и сам на неки начин желео да помогне у решавању проблема који дипломци стално истичу, а то је недостатак праксе. Зато смо од прошле године за дипломце почели да организујемо волонтирање у стручним службама факултета. Како је овај вид стажирања обухватио углавном дипломиране економисте и правнике одлучили смо се да кроз друге програме укључимо и филологе. За студенте завршних година организујемо бесплатне курсеве енглеског и немачког језика на којима су преда-

ДАНИ КАРИЈЕРЕ НА ЕКОНОМСКОМ ФАКУЛТЕТУ

Корак до запослења

Новопечени дипломци и студенти завршних година основних и мастер студија имаће, захваљујући организацији АИЕСЕЦ, прилику да стекну праксу, неопходне пословне вештине, али и наћу посао. Ова студентска организација ће, на име, од 21. марта до 10. априла први пут у Крагујевцу организовати „Career days“. У питању је манифестација која се у Србији одржава деветнаести пут и чији је циљ да повеже незапослене младе људе са потенцијалним послодавцима.

Студентима завршних година намењен је програм који ће се спроводити од 21. до краја марта на Економском факултету. У том периоду биће организоване радионице и предавања на тему планирања каријере, писања биографија, понашања приликом разговора за посао и слично.

Овај сегмент зове се „Career perspective“ и циљ му је да студенте који се тек припремају да изађу на тржиште рада припреми за овај корак и утиче на њихову конкурентност. „Career launch“ који смо планирали за 9. и 10. април дипломцима ће свакако бити најинтересантнији. Кроз групне радионице које ће бити организоване у Хотелу „Крагујевац“ вршиће се селекција, а компаније ће моћи да одаберу компетентне кандидате за стручну праксу или запослење. Студенти завршних година студија и млади незапослени људи имаће прилику да свој си-ви оставе на нашем сајту, у бази која ће бити доступна компанијама које учествују на нашем пројекту. У преговорима смо са „Фијатом“, „Сава осигурањем“ и још десетак фирми које планирамо да доведемо, каже Милена Мијатовић из АЕЕСЕЦ-а.

У оквиру „Career Days“ пројекта биће 10. априла у Хотелу „Крагујевац“ организован и „Career Insight“, чија је сврха повезивање младих људи са компанијама учесницама на пројекту. На овом једнодневном догађају компаније ће имати прилику да се представе младима и укажу им на могућности које им се пружају у пословном свету. Студенти ће моћи да се информишу о самим компанијама, о потенцијалним занимањима која оне траже, као и потребним вештинама и способностима које су за њих потребне. Овај догађај је отвореног типа и доступан свима који желе да сазнају за које ће то позиције имати прилике да конкуришу. Студенти завршних година и млади незапослени имаће прилику да се боље упознају са будућим потенцијалним послодавцима.

Детаљне информације о пројекту могу се наћи на сајту www.career-days.rs.

вачи незапослени филолози, објашњава Милица Миленковић, из Центра за развој каријере и саветовање студената.

Центар је, иначе, права адреса за све студенте и дипломце који желе да добију информације о различитим програмима стручне праксе. Иако не посредује директно у запошљавању студената, пружа релевантне информације о запошљавању, повезује студенте са послодавцима ради организовања пракси и волонтерског рада и организује тренинге и семинаре на којима се стичу практична знања и вештине.

Центар за развој каријере и саветовање студената пружа услуге

студентима Универзитета у Крагујевцу као и онима који су дипломирали на овом Универзитету у протекле три године. Све услуге Центра су бесплатне, а студентима и дипломцима нудимо могућност да одређено време проведу волонтирајући код нас како би стекли праксу, каже Милица Миленковић.

Конкурси за стручну праксу у различитим фирмама могу се наћи на њиховом, и на специјализованом студентском сајту попут www.infostud.com. Они који желе да раде, свакако, могу и да закуцају на врата овдашњих фирми – нека ће се ваљда отворити.

У ПРЕГОВОРИМА СА „ФИЈАТОМ“:
МИЛЕНА МИЈАТОВИЋ

КАНДИДАТИ ЗА КРАГУЈЕВАЧКУ КАНЦЕЛАРИЈУ У БРИСЕЛУ

Чека се одлука комисије

Од дванаест пријављених кандидата шесторо је завршило Факултет политичких наука, троје су професори страног језика, а пријавили су се по један правник, инжењер архитектуре и мастер у области животне средине и управљања ресурсима

На конкурс за представника Шумадије и Поморавља у Бриселу, који је расписала Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља, до првог марта, када је био последњи рок за пријављивање, своје биографије послало је 12 кандидата. Очекује се да ће до краја овог месеца бити формирана комисија која би требало да направи ужи избор и обави разговоре са кандидатима који испуњавају критеријуме, како би у априлу изабрани отпутовао у престоницу Европског парламента.

Према правилима земље у коју одлази, запослени на овим пословима не може имати бруто плату мању од 3.200 евра или нето око 2.000 евра. Претходној представници локална самоуправа плаћала је и стан, али је неизвесно да ли ће то чинити и убудуће, јер су се на конкурс јавили и они који су већ стационирани у Бриселу и имају решено стамбено питање.

Занимљиво је да су за овај позив веће интересовање показале жене, пошто се пријавило њих седам и пет мушкараца. Најстарији кандидат има 50, а најмлађи 26 година, а највише је оних између 27 и 35 година.

Шесторо пријављених завршило је Факултет политичких наука у Београду, смер за међународне односе, двоје су професори енглеског, један италијанског, док је један мастер у области животне средине и управљање ресурсима на америчком Универзитету у Бугарској. Међу пријављенима је и дипломирани инжењер архитектуре, а свакако најзанимљивији је си-ви француског држављанина, магистра приватног и међународног права, који има приватну адвокатску канцеларију у Бриселу, где иначе живи и ради. Овај кандидат је навео да има велико искуство у области односа у Европској унији, пошто је већ заступао разне интересне групе у Бриселу.

Многи су уз радну биографију приложили и препоруке ранијих послодавца или ментора, а једна је стигла и из кабинета Јелка Качина, известиоца Европског парламента за Србију. Том приликом замољено је да се овај допис не схвати као притисак, већ као искрена препорука кандидата. Такође, једног од пријављених лично је препоручио Ђилберто Влајић, председник непрофитне организације „Не бомбе, већ само карамеле“ из Италије, која је дугогодишњи донатор и пријатељ града Крагујевца.

За кога ће гласати комисија, која тек треба да буде именована и ко ће заменити нашу прву представницу у Бриселу Борку Радовановић екс Томић, требало би да буде познато почетком наредног месеца, али инструкције које ће будући представник добити од послодавца, већ су познате.

Његов посао је да се што брже и боље интегрише у функционисање институција у Бриселу, да настави са контактима који су већ успостављени, да нас још боље представи и сагледа структуру институција које функционишу у Бриселу - Европске комисије, Парламента и Комитета европских региона. Трешало би да се одобравањем новог статуса Србији оде корак даље и појача утицај у овим институцијама, јер се отварају три нова фонда у оквиру којих су могући и инфраструктурни пројекти, који су нама неопходни, објашњава Добраца Миловановић, члана Градског већа за међународну сарадњу.

Он додаје да уколико добијемо статус, више нећемо моћи да се правдамо да су нам недоступни европски фондови, већ, уколико их не искористимо, мораћемо да објашњавамо због чега то нисмо учинили.

Претходна фаза која је трајала више од две године била је припремна и наредном представнику знатно је олакшан посао у Бриселу, пре свега тиме што су успостављени контакти са бројним партнерима из земаља чланица Европске уније, а Крагујевац и Шумадија постали су препознатљиви у европским институцијама.

У наредној фази неопходно је да се организује трансмисија пројеката одаве ка Бриселу за програме и позиве који ће бити отворени. Важно је, каже Миловановић, да пројекти већ постоје, али их је потребно припремити у форми која је прихватљива за апликарање.

Он наглашава да ће одговорност будућег представника, али и свих у земљи, бити далеко већа, јер грађани очекују да од свега тога нешто треба и добити.

Г. БОЖИЋ

БРИСЕЛ ЧЕКА НОВОГ ПРЕДСТАВНИКА КРАГУЈЕВЦА

а – ако наће финансијере

ЕКИПА СРЕДЊОШКОЛАЦА ИЗ СРБИЈЕ У РУМУНИЈИ

трацију у сваком моменту и зато представља велики изазов, при том се снаге одмеравају са најбољима. Руска школа, али и румунска, јако су добре, прича млада Крагујевчанка.

Медаље које је до сада освојила, ипак, казују да и Прва крагујевачка гимназија има чиме да одмери снаге са елитом. Љубица је, на име,

ђак ове школе од седмог разреда и прва је генерација гимназијских оноваца. Матурираће као једна од најбољих ученица специјализованог математичког одељења, а захваљујући победама на такмичењима смеши јој се и одлазак на Кембриџ.

Конкурисала сам за студије природних наука на Кембриџу. У

децембру ми је стигао одговор да сам примљена и неколико дана сам провела тамо на разговорима. Међутим, годишњи трошкови би ми били око 35.000 фунти, па сам конкурисала за неколико стипендија. У мају ми је стигао одговор. Надам се најбољем, прича Љубица.

Конкурисала је, за сваки случај, и на још неколико британских универзитета. Врата су јој отворена у Лондону, Даблину и Манчестеру. Ипак, факултет на коме је предавао и Исак Њутн представља њен сан.

Нашим студентима није једноставно да дођу до стипендија, пошто има мало фондова намењених младима који долазе ван Велике Британије и Европске уније. На департаману за који сам конкурисала готово да нема девојака, па се надам да ћу им због тога бити интесантна и добити стипендију, прича Љубица.

Пред њом је, ипак, још два месеца неизвесности. Док не добије писмо из Енглеске и даље ће уживати у учењу и још једној својој великој љубави – глуми.

М. ОБРЕНОВИЋ

УНОСАН ПОСАО СУДСКОГ ВЕШТАЧЕЊА

Ко умије њему двије

Пише Елизабета Јовановић

Вештачење је тековина модерног правосуђа и у нас и у свету. У процесу утврђивања истине суд се све више ослања на налазе и мишљења стручњака и без њиховог ангажовања не би могао да функционише. Судски вештачи требало би часно и поштено да раде свој посао, пошто се на основу њихових стручних налаза институција која води поступак дају оцене или разјашњења правно релевантне чињенице.

Готово ни један иоле озбиљнији судски предмет не може да се оконча без налаза и мишљења судских вештака, који су постали стожер правосуђа, не толико због њихових стручних референци, колико због танког знања у појединим областима судија, који такве налазе прихватају углавном здраво за готово и на њима базирају пресуде. Судије очекују да вештак све стручно објасни и приближи и њима, али другим странкама у процесу. Више воде рачуна да вештачи благовремено преузимају предмете, не пробију рокове доставе налаза и да се редовно појављују на рочиштима када треба да дају допринос суђењу или допушка образложења својих мишљења, која „боје“ сваки судски предмет понаособ.

Вештачи се и новчано кажњавају, обично 10.000-30.000 динара, због непоштовања процесне дисциплине, која се односи на рокове, а њу у Крагујевцу најчешће крше вештачи медицинске струке. Највише се кубури са грађевинцима који су у дефициту. Неки неће да се ухвате у коштац са комплекснијим предметима за које влада велики публицитет, јер неће да снесе ризик јавне критике, без обзира што би дали објективан и стручан налаз.

■ Једна обдукција 44.000 динара

Честа су негодовања странака у поступку, који све гласније коментаришу да су судски вештачи најкорумпиранији и да им нико не може ништа зато што као добри знанци своје области имају увек спремљена додатна објашњења за своје уверење, које може бити и

На званичном списку Вишег суда у Крагујевцу има преко 200 судских вештака, међу којима су, уз признате стручњаке, и неки сумњивих квалитета: власници или послодавци чије су фирме пропале, људи без потребних квалификација, или одавно ван струке, па и они у осмој деценији живота. Свеједно, за неке типове вештачења појединци годишње могу да зараде и сто хиљада евра

погрешно, али га грчевито бране, те се зато с њима најтеже излази на крај. Тако мисле и адвокати, нарочито они који нису ушли у дил с вештацима, али који не би јавно да износе своје замерке на њихов рад, јер данас сутра то може да им се освети кроз неки предмет који заступају. Један је чак изјавио да је морао и да потплати вештака да би окончао маратонски процес, јер није било другог начина. Поједини адвокати са којима смо разговарали кажу да се у пракси дешавало да налаз вештака промени ток суђења пред само пресуђење и да кривац постаје невин. Нарочито је то бивало очито код саобраћајних незгода, или пак финансијских извештаја, где се уз помоћ разноразних „гимнастика“ добије повољан налаз по оп-

туженог. Отуда и не чуди што су налази вештака саобраћајне, медицинске и економске струке и најскупљи.

За разлику од адвоката, вештачи немају јединствен ценовник, па се и не зна колико се шта плаћа. Отуда се дешава да за готово идентичне налазе појединци наплаћују вишеструке износе у односу на колеге. Висина и начин накнаде трошкова за вештачење требало би да се одређују у складу са прописом којим је то уређено, али у пракси се догађа ипак нешто друго.

Ту глобу најчешће плаћа странка у поступку пре него што предмет дође у руке вештака, а они најчешће одрежу колико им падне на памет. Када судија одбије да плати тражени износ или га преполови јер је не-

примерено скуп, настају проблеми. Примера ради, судски вештак медицинске струке - обдукцент за годину дана заради око 100.000 евра или један трособан стан у центру. Плус му се на то плаћа и део пореза и доприноса. Разлог је што их има мало и што је велика потражња за њиховим налазима. Рецимо, обдукција се наплаћује 44.000 динара, а месечно их у Крагујевцу има бар десет.

По речима Зорице Ђурић, вршиоца функције председника Вишег суда у Крагујевцу, најскупља су економско-финансијска, медицинска и саобраћајна вештачења. Она је указала на једну апсурдну ситуацију да, рецимо, вештачи медицинске струке обављају ове послове у радно време, средствима и са сарадни-

цима који раде за плату, а да се искључиво њима плаћа накнада и награда за рад. У том смислу су решили да Клиничком центру повере медицинска вештачења, како би он имао одређене користи, али и суд смањено своје трошкове.

У поступку смо закључења уговора на предлог КЦ-а који нам је доставио и цене услуга. То би била накнада за рад, а поред тога би се исплаћивала и награда за рад вештака. То је напредак у том смислу што су до сада вештачи самостално наступали. Процена је да ће се трошкови суда за вештачења знатно смањити, јер ће се ући у неке регулисане категорије накнада, а и награде ће бити уједначене са нивоа институције којој припадају ти вештачи, каже Зорица Ђурић, додајући да се неће појавити разлике које могу бити тродупле између самих вештака. Додуше, суд увек може да смањи награду, а накнада би требала да буде нешто фиксно, јер је законом и утврђено колико кошта један радни час вештака.

■ Именује их министар

На списку Вишег суда у Крагујевцу налази се тренутно 202 вештака и има их свих профила, једино недостаје графолог, који се ангажује са списка других судова. На тој листи, која је ажурирана 2011. године, налазе се и имена људи који су у осмој деценији живота, неки који у ординацију нису ушли двадесет година, јер се баве свим другом врстом посла, магистар коме је пропала лична приватизација, а уписан је као експерт за акционарство, затим жена која нема факултетско образовање, а процењује вредности трговинске робе, као и један шумарски техничар, па стручњак коме су пропале све фирме којима је руководио, или лекар коме је ретко који пацијент претекао после хируршког захвата... Има и професора са факултета, стручњака из градске управе, службе катастра, пензионера...

Када је био избор вештака, ми смо давали своја мишљења. Она су се разликовала за вештаке који су већ радили и то је био наш допринос да направимо селекцију - ко је квалитетније, боље и одговорније радио тај посао, каже Зорица Ђурић.

Међутим, напомиње она, даљи утицај суда на избор и рад вештака није могућ, осим што је судија увек овлашћен да изабере са списка вештака који је за ту област одређен и кога сматра довољно стручним, одговорним и савесним да му се повери неко вештачење.

Ђурићка наводи пример када је суд одустао од једног вештачења у-

РЕАГОВАЊА

Ни васпитачи нису за углед

(„Болесни и кад су здрави“, „Крагујевачке“ број 197)

У тексту „Болесни и кад су здрави“, директорка Економске школе Гордана Ивковић, изјавила је, између осталог: „Деца се у школи уче правилима понашања везаним за рад... јер, колико је важно да им пренесемо знање, толико је важно да их научимо да поштују одређена правила, а то подразумева и редовно доношење на наставу.“

Госпођо Ивковић, без намере да браним наше васпитачике, масовно одсуствовање ученика из школе могуће је да је знак да би нешто требало променити у школском систему.

Усудила бих се да приметим да је ваша изјава лицемерна јер зна се да сте својевремено наредили својим помоћницима да закључавају школска врата након почетка часа, чиме сте починили тежу повреду радне дисциплине из чл.141 Закона о основама система образовања и васпитања - ученицима сте онемогућавали да остварују право на образовање. Морали су да чекају напољу да се заврши час (често и по хладном времену), а при че-

му су добијали неоправдане изостанке!

Зна се и да не предузимате адекватне мере према наставницима (својој гласачкој машини!) који не дозволе ученицима да уђу у учионицу када закасне на час. Ученици имају право да закасне, а одељенске старешине субјективно процењују да ли је закашњење неоправдано, у ком случају се ради о лакшој повреди радне обавезе.

Наставницима се, међутим, толерише кашњење на час и до 10 - 20 минута, због чега се некада може имати погрешан утисак да је школа у ненајављеном штрајку, тзв. законском штрајку.

Догађа се и да предметни наставник самоиницијативно, иако је ненадлежан, евидентира неоправдани изостанак, па чак и онда када је ученик на часу, при чему се неоправдани изостанци неправедно и нерегуларно гомилају, што резултира изрицањем васпитних и васпитно-дисциплинских мера, па чак и смањењем оцене из владања које улазе у општи успех.

Такође се зна и да не предузимате адекватне мере према наставницима који не евидентирају одсутне ученике, па се стиче утисак да су на том часу били сви, а побегли су са следећих часова! (на уму имам, између осталог, 22. јуни 2012. год). Неке одељенске ста-

NGO Millennium

POZIV ZA JAVNU DEBATU

Tema: „Da li je samo zakon dovoljan za učesnike rata – diskusija o aktuelnim predlozima zakona o boračko-invalidskoj zaštiti i položaju učesnika rata u Srbiji danas“

Sreda, 20. mart 2013. godine, u 18 sati, u sali Crvenog krsta u Kragujevcu (Svetozara Markovića 7)

Prezentacija projekta: Noa Treister i Ivan Kralj, Centar za kulturnu dekontaminaciju, Beograd

Uvodničari: Saša Dujović, narodni poslanik i predlagač Zakona o boračko-invalidskoj zaštiti i Nikola Barović, advokat, član pravnog tima u okviru projekta „Imenovati TO ratom“

Moderator: Vladimir Paunović, NVO „Millennium“, Kragujevac

Koncept diskusije:

Srbija je jedina zemlja u okruženju koja nema institucionalno rešeno pitanje položaja učesnika ratova devedesetih, odnosno nema adekvatan zakon koji bi, definisao ko pripada, u kom svojstvu i pokrio potrebe mnogobrojnih pripadnika ovih društvenih grupa. U skupštinskoj proceduri je trenutno Zakon o boračko-invalidskoj zaštiti, koji je 05.10.2012. predložio narodni poslanik Saša

Dujović. Savez ratnih veterana Srbije takođe je uradio predlog Zakona o pravima ratnih veterana i članova njihovih porodica. Šta sve podrazumevaju ovi zakonski predlozi? Da li ih država može implementirati?

Srbija je i jedina zemlja koja zvanično „nije učestvovala“ u ratnim sukobima na prostoru bivše Jugoslavije. Međutim, činjenica da u njoj živi na stotine hiljada ratnih veterana, ratnih vojnih invalida, porodica poginulih boraca, izbeglih i raseljenih lica govori drugačije. Da li se jednim zakonom mogu rešiti svi njihovi problemi? Da li je materijalna nadoknada dovoljna? Kakav je položaj učesnika ratova u Srbiji, Šumadiji i Kragujevcu danas? Kako ih građani vide?

Ovaj okrugli sto deo je projekta „Imenovati TO Ratom“ koji u Kragujevcu realizuju NVO „Millennium“ i Centar za kulturnu dekontaminaciju iz Beograda.

гледне академске институције, где се радило о једном врло једноставном предмету, за који је била заинтересована јавност, јер су тражили 430.000 динара, што је непримерено много.

■ Ко може да буде вештак?

Пропозиције за избор вештака су врло јасно дате и законски утемељене. Поред општинских органа, кандидати морају да имају високо образовање, специјалистичке академске и струковне студије, најмање пет година радног искуства у струци, да поседују практично знање и искуство у области вештачења, да су достојни за обављање послова вештачења и у изузетним ситуацијама да имају најмање завршену средњу школу. Осим тога, треба да доставе и доказ о објављеним стручним и научним радовима, као и потврду о учешћу на саветовањима у организацији стручних удружења, затим препоруке или мишљења судова или других државних органа, стручних удружења, научних и других институција или правних лица у којима је кандидат за судског вештака радио, односно за које је обављао стручне послове. На крају, треба да достави и доказ да му раније није престајао радни однос у државном органу због теже повреде дужности и доказ да није осуђиван на казну затвора од најмање шест месеци.

Министар правосућа објављује јавни позив за именовање вештака

ДОГОВОР СА КЛИНИЧКОМ ЦЕНТРОМ О МЕДИЦИНСКИМ ВЕШТАЧЕЊИМА: ПРЕДСЕДНИЦА СУДА ЗОРИЦА БУРИЋ

у „Службеном гласнику”. Он их и именује и разрешава и одлучује о упису и брисању из регистра. Тренутно их је око 5.000 ангажованих, најразличитијих образовних профила у држави. Они немају класичну апанажу, него примају надокнаду за трошкове вештачења и имају право на награду за рад, који им одобрава суд.

■ У суду кажу - нема притужби

Суд, односно орган који води поступак, прати рад вештака и о својим примедбама или новчаним казнама које су изречене обавештава Министарство. Он је дужан да одређује вештака који има пребивалиште на подручју тог суда, водећи рачуна да вештаци из исте области буду равномерно ангажовани.

На седницама судија у првостепеним судовима најмање једном годишње разматрају се питања која се односе на рад вештака. Председник суда може утврдити потре-

бу за повећањем броја вештака за одређену област или поднети образложен предлог за разрешење вештака због нестручног, неуредног или несавесног вештачења. То могу поднети и незадовољне странке или други учесници у судском поступку.

Судски вештак ће бити разрешен уколико буде осуђен за кривично дело које га чини недостојним или неподобним за вештачења, ако му буде изречена заштитна мера забране обављања делатности у области у којој обавља вештачење, ако му на основу судске одлуке буде одузета или ограничена пословна способност, затим ако се утврди да је изгубио радну способност или ако неуредно, несавесно или нестручно обавља вештачење. Сматра се да вештак неуредно и несавесно ради ако неоправдано одбија да вештачи, не одазива се на позиве суда, не обави вештачење у року који је одређен, уколико даје непотпуне, нејасне, противречне или нетачне налазе. Задатак вештака је да се стучно и непристрасно односи према сваком предмету и да чува тајност података које је сазнао обављајући послове вештачења.

У Вишем суду у последње време нису стизале притужбе на рачун вештака, нити су против њих покретани поступци или новчано кажњавани, тврди Зорица Бурић. Каже да су задовољни њиховим учинком и налазима. Без обзира на бројност на листама, издвојила се група која заиста квалитетно, употребљиво за суд даје налаз и који као такав може да опстане у судској одлуци.

У том смислу није било зелоупотреба на које је суд наишао. Можда има ситуација када се вештак не одазове на позив суда, па се онда казни уколико се то више пута понови, а неопходно је да се заврши суђење и то наилази на реакцију странака у поступку, каже Бурићка.

Било је притужби на пристрасност вештака у појединим предметима, али то су биле неосноване притужбе.

Међутим, постоје одређени кривични поступци који се од раније воде у Крагујевцу против вештака због злоупотребе службеног положаја, које председница Бурић не би да именује, јер нису поступци окончани, а о томе је обавештено Министарство.

НАКНАДЕ ЗА ВЕШТАКЕ, ПОРОТНИКЕ И АДВОКАТЕ

Касне због државне беспарице

Дуговања Високог савета судства и Министарства правде за вештачења, поротнике и одбране по службеној дужности прошле године достигла су милијарду динара, због чега се појединци у знак протеста све мање задужују предметима, или све чешће пробијају рокове за доставу својих налаза суду, свесни чињенице да судије не могу да пресуђују без стручних налаза неуропсихијатара, балистичара, обдуцелата, финансијских, саобраћајних и других експерата, као ни без адвоката ангажованих за одбрану по службеној дужности.

Хонорари вештака за стручне налазе у кривичним предметима касне месецима, јер се исплаћују из државне касе. У већини парница исплата је редовна јер трошкове вештачења сноси странка у поступку.

И ове исплате обављају се према датуму када је суд о њима одлучио и такође зависе од динамике којом ВСС одобрава суду средства.

Последња уплата судским вештацима била је 7. децембра прошле године, када је Виши суд добио новчана средства за ту намену од Високог савета судства, изјавила је Душица Ристић, координатор Вишег суда у Београду.

решине ученицима који закасне на час, а предметни наставник то евидентира, уписују изостанке – иако су ученици били у учионици!

На једној од седница Педагошког колегијума у школској 2010 / 2011. години рекла сам да се Школском одбору презентује лажна слика о броју изостанака, при чему сте ви реаговали тако што сте ми рекли: „Уживај!”

Зна се и то да су стручни органи некада исхитрено (без процедуре предвиђене чл.113 Закона) изрицали васпитне и васпитно-дисциплинске мере. Тако је било и 28. децембра 2012. године, а има случајева да одељенске старешине изрекну укор одељенског већа – без одржавања седнице одељенског већа.

Госпођо Ивковић, бојим се да они који издашно и често не поштују правила понашања, а у вези са радом школе (на жалост, не само са изостајањем ученика!) не дају пример за углед својим васпитаницима и тако их „обликују за живот”.

Биљана Рајишић,
наставник Социологије
у Економској школи

Објашњење редакције: Ово реаговање објављено је у прошлом броју „Крагујевачких”, али је техничком грешком изостављен битан део на почетку текста, па га због тога понављамо у интегралном облику, уз извињење читаоцима и ауторки текста.

Демократска странка у агонији, заборавила грађане

(„Манипулација децом – мобинг над просветарима”, „Крагујевачке” број 198)

Поводом саопштења Демократске странке у Крагујевцу, у коме се „најстроже осуђује организовање бесплатних часова за крагујевачке ученике”, саопштавамо да није први пут да се ставови и политика ове странке у потпуности разликују од мишљења и потреба грађана Крагујевца.

СПС-ове учионице настале су у оправданој и јасно израженој жељи да се људски ресурси социјалиста ставе у службу грађана, посебно оног дела који је материјално осиромашен политиком коју је годинама водила управо Демократска странка.

Не ради се о манипулацији децом, већ о томе да учења никада није доста, нити су у питању „ученици који породично или на било који начин имају везе са СПС-ом”, већ је реч о свим заинтересованим ученицима из Крагујевца.

Наши бивши коалициони партнери нису се прошле године чудили, нити позивали на осуду евидентних успеха

СПС-учионица, када је близу четири стотине ученика унапредило своја знања. Оцене ученика и њихових родитеља, изнете у анкети, обавезале су нас да наставимо са овом успешном праксом.

Питамо се откуд један овако заостали и заглупљујући приступ у Демократској странци да се учи само у школи. Још од времена Коменског и Песталоција, када је темељена организација рада у данашњој школи, учење није било резервисано само за ову институцију и одувек се говорило о образовању и васпитању у најширем.

После губитка власти Демократска странка, очигледно у магновењу и агонији, не преза да покуша да неразумне и неприхватљиве ставове пласира као интерес грађана.

Произлази да је ово покушај поновног оживљавања комесарског диктата, по коме је Душан Обрадовић познат у деловању у Првој крагујевачкој гимназији међу матурантима, које учлањује у Демократску омладину у сазнању „независних консултаната”, стручних сарадника из исте школе.

Ако је председник Демократске странке, онда би Душан Обрадовић требало да зна да у демократији нема могућности за индоктринацију. Ако он то не зна, онда ће схватити када га презру генерације којима покушава да манипулише.

Градски одбор СПС
Крагујевац

OLYMPIC TRAVEL
www.olympic.rs

GARANTOVANI POLASCI

- VELIKA IRSKA TURA avion 26.APRIL- 10 DANA
- FJORDOVI avion/brod 21.JUN - 10 DANA
- SKANDINAVIJA avion/autobus/brod 28.JUL - 12 DANA

NOVO!!!

- JEZERA SEVERNE ITALIJE 01.MAJ - 5 DANA
- KRISTALNI SVET SWAROVSKI 28.APRIL - 6 DANA
- PEČUJ SA POSETOM MOHAČU 03.MAJ - 3 DANA

- DUBAI - PUSTINJSKA LEPTOTICA AVION 7 DANA - 28.APRIL
- SIBIR I MONGOLIJA AVION 11 DANA - 18.JUN

PUTUJTE KAO NEKADA bez noćnih vožnji i sa uključenim ulaznicama

- ZEMLJE BENELUKSA I NEMAČKA 13 dana - 23.april
- ŠVAJCARSKA-LIHTEŃŠTAJN-BAVARSKA 10 dana - 25.april
- ENGLESKA-ŠKOTSKA-FRANCUSKA 15 dana - 28.april
- DVORCI LOARE 12 dana - 13.maj
- NEMAČKI MAGALOPOLISI 11 dana - 29.maj
- SKANDINAVIJA avion/autobus/brod 12 dana - 28.jul

EVROPSKE TURE - avionom

- MADRID I TOLEDO 6 dana - 29.april
- SJAJ CARSKE RUSIJE 7 dana - 13.maj
- TRI ZEMLJE, ŠEST GRADOVA (Nemačka, Francuska, Švajcarska) 6 dana - 25.jun

AVIONSKЕ KARTE ZA CEO SVET

LETO 2013 SOPSTVENI PREVOZ

ITALIJA - BIBIONE, LIGNANO, RIMINI, POZITANO, SORENTO, KAPRI, AMALFI I PORTOFINO - VELIKI IZBOR HOTELA
RANI BUKING I PROMOTIVNE CENE - VELIKI IZBOR HOTELA:

GRČKA - HOTELSKI I APARTMANSKI SMEŠTAJ: HALKIDIKI, OLIMPSKA REGIJA, AGIA TRIADA, TASOS, LEFKADA I PARGA
- ODMOR NA MIKONOSU I KRSTARENJE

CRNA GORA - BUDVA, BEČIĆI, RAFAILOVIĆI, SVETI STEFAN, MILOČER, PETROVAC, SUTOMORE, BAR, ULČINJ, TIVAT, KAMENARI, PRČANJ, HERCEG NOVI, IGALO, NJIVICE, TIVAT,

HRVATSKA - ISTRA, KVARNER, OSTRVA I DUBROVAČKA REGIJA
BUGARSKA - ZLATNI PJASCI, ELENITE, SUNCEV BREG I NESEBAR
SLOVENIJA - PORTOROŽ, PIRAN, STRUNJAN I KOPER

BESKAMATNI KREDITI ČEKOVIMA GRADJANA

KRAGUJEVAC, KARADJORDJEVA 20, LOKAL br. 5
034/33 57 37 034/33 24 52
BEOGRAD, MAKEDONSKA 30 - PRVI SPRAT 011 655 50 30

крагујевачке

Маркетинг

Телефони: 333 111 333 316
Бранка Радичевића 9, 1 спрат
marketing@kragujevacke.rs

ЗАШТО СЕ НЕ КАЖЊАВА РАД НА ЦРНО ПРИВАТНИХ ЛЕКАРА

Сви се њправе да их не виде

Мада су санкција за приватне ординације које пружају услуге за које нису регистроване забрана рада до шест месеци, па чак и трајна, а новчане казне за непрописан рад износе и до пола милиона динара, нико од приватних лекара не сећа да су оне неке у Крагујевцу изречене, мада нелегалних ординација има на претек

Пише Гордана Божић

Да је болесном човеку најлакше узети новац, то сви добро знају, као и да су медији пуни огласа за услуге приватних ординација и клиника. Њихово регистровање изједначено је са отварањем кројачких радњи или месара, али и поред једноставне процедуре, није ретка појава да ординације обављају прегледе за које нису регистроване, или, пак, нису уопште регистроване и „раде на црно“. О једној таквој ординацији, односно квалитету услуге коју је у њој добила, испричала је нам наша суграђанка, која је, из разумљивих разлога, желела да јој се не помиње име (видети антрфиле).

Да ова нелегална ординација није једина у граду, сазнали смо од лекара који се баве приватном праксом, али је раритет у томе што, и поред тога што сви у граду знају за помињању ординацију, она постоји и неометано ради већ више од једне деценије и свакодневно прима најмање двадесетак пацијената.

Овај случај био је повод да питамо надлежне инспекције, Министарство здравља и Лекарску комору, на који начин се боре против илегалног рада и како су-

НАЈВИШЕ ЈЕ НЕЛЕГАЛНИХ СТОМАТОЛОШКИХ ОРДИНАЦИЈА

збијају „сиву економију“ у свом ресору.

■ Зашто инспектори ћуте

На самом старту истраживања о овој теми сазнали смо да Инспек-

тор ове струке то је и потврдио, да се за било какве информације треба обратити Министарству здравља, па ако оно да „зелено светло“, он ће говорити о овој теми. Међутим, служби за односе с јавношћу у Београду било је недовољно четири дана да проследи достављена питања и омогући тражени разговор.

Са друге стране, у Лекарској комори Србије били су веома предусретљиви и одмах је стигло саопштење о томе какав став Комора има по овом питању. У допису који је стигао на адресу „Крагујевачких“ стоји да су нелегалне, односно непријављене ординације велики проблем здравственог система у Србији: „Не постоји списак непријављених ординација, ни у Здравственој инспекцији, која има највише овлашћења везана за ово питање, а ни Лекарска комора, такође, не поседује ове податке. Није реткост да се ове ординације отварају у становима, тако да је, осим Здравствене инспекције, у процесу контроле неопходно и присуство полиције“.

У Лекарској комори су, кажу, апсолутно против рада у непријављених ординацијама, јер сматрају да је то, пре свега, некоректно најпре према пацијентима, који не могу бити сигурни у квалитет здравствене услуге, нити могу да наплате одштету у случају да им је нанета штета. Са друге стране, др-

жава је оштећена због неплаћања пореза и доприноса, а приватни лекари, који редовно измирују своје обавезе, трпе штету због нелегалне конкуренције.

У Лекарској комори сматрају да у борби против ове појаве значајну улогу имају пацијенти, који треба да пријаве Здравственој инспекцији да су користили услуге ових ординација, а инспекција је дужна да предузима даље мере уз асистенцију полиције.

У неком претходном периоду, када је постојала Лекарска комора

за приватну праксу са огранком у Крагујевцу, покушавало се да се стави тачка на рад илегалних ординација, али је отпор власника био толико велики, чак су неки од њих врло непријатељски наступили према иницијаторима ове идеје, тако да се услед недовољне подршке, а касније и оснивања Лекарске коморе Србије, одустало од ове иницијативе.

Због узалудних покушаја да се изборе са овим проблемом, није ни чудо да на питање шта мисле о нелегалној конкуренцији, приватни лекари, углавном, само слежу раменима.

Гледамо на то годинама као на нешто нашта не можемо да утичемо и због тога се и не бавимо овом темом. Ми не можемо да тужамо своје колеге који раде непријављено, а надлежни, којима је то посао, ништа не предузимају - и то је тако, каже др Весна Јоковић, власница Интернистичке амбуланте.

И Љиљана Бошковић, уролог и власница Специјалне уролошке болнице „Ултразвук“, мисли да су такве ординације нелегална конкуренција не у стручном смислу, него у томе што они који раде легално морају да издају фискалне рачуне, да имају две пријављене медицинске сестре по једном лекару, редовно да предају пазаре и да испуњавају све што је законом прописано. Због свега тога услуге у регистрованим приватним ординацијама двоструко су ску-

пле од оних који ништа од овога не морају да примењују. При томе још, инспекције могу да уђу кад год хоће у легалну ординацију, док им је код ових других то отежано.

Још пре три године приватна пракса је изједначена са државном, али држава ништа није учинила да нас заштити, а наш посао је неизвештан. Мислим да је то разлог што многи раде „на црно“. Нажалост, у свему томе највише испаштају пацијенти, тврди докторка Бошковић. Она је подсетила да је својевремено Удружење приватних лекара покренуло акцију затварања нелегалних ординација, да су проследили четири дописа различитим инспекцијама, али ништа се није догодило, осим што су све надлежне инспекције похрлиле у контролу оних који су радили легално!

■ Држава кумује раду на црно

Да овај проблем постоји већ годинама сведочи и податак да је, пре оснивања Лекарске коморе Србије, Лекарска комора приватних лекара оптуживала Министарство здравља да највише „кумује“ раду на црно у овој области. Од Министарства је тражено да ингеренције контроле рада у својој зони пренесе на ову Комору, јер се у струци добро зна ко је ко, али то се није догодило. Рад наводних медицинских радника по подрумима и приватним становима недо-

НЕЛОЈАЛНА КОНКУРЕНЦИЈА: ДР ЉИЉАНА БОШКОВИЋ

ција рада није надлежна да се бави радом на црно у области здравства и да је за то задужена републичка Здравствена инспекција, чије је седиште за овај регион у Шумадијском управном округу. Већ се подразумевало, а једини ин-

НАДЛЕЖНИ НЕ РЕАГУЈУ: ДР ВЕСНА ЈОКОВИЋ

ступан је инспекцијским контролама.

Један од крагујевачких стоматолога тврди, на пример, да му је највећа грешка у животу била што је пријавио своју ординацију, јер, како каже, на једну пријављену дође десет илегалних са којима држава не жели да ради ништа.

Гледам их годинама како дампингују цене, не плаћају ништа, немају никакве обавезе, нико их не дира, раде пет пута мање, а због тога што ништа не плаћају држави зарађују пет пута више. И на све то још ми инспектор каже како они њима не могу ништа! Знам да свима одговара да постоје илегалне ординације и разне рупе, где плomba кошта пет до де-

НЕПРИЈАТНО ИСКУСТВО

Води је, да не умре на мом столу

Због болова у стомаку, наша суграђанка одвела је осамдесетогодишњу мајку на заказани ултразвучни преглед у познату приватну лекарску ординацију, смештену у кући власника те ординације, недалеко од болнице. Једва ју је нашла, пошто није било видљивог обележја ординације. Стигле су у заказано време у поподневним сатима, ушле код лекара и кћерка је мајку припремила за преглед. Чим је почео да је прегледа, лекар је врло оштрим тоном наредио старици да окрене главу на другу страну и да „не дупа“ у њега, а потом се обратио њеној кћерки речима: „Води ову жену одавде, немој да умре на мом столу. Умреће ти у колима, неће ни стићи до болнице. Срам те било, дозволила си да ти мајка буде оволико мршава“.

На приговор старице да је увек била ситне грађе и да нико није крив због тога, доктор је поново викнуо: „Води је, води је, излазите одавде.“ Потпуно збуњена, кћерка је једва успела да огрне мајку, чак није стигла ни да је обуче, пошто их је доктор буквално истерао. Сетио се, међутим, да није узео новац, па је повикао за њима: „Дај паре, па иди“. Жена је извадила већ припремљен новац (1.500 динара) и са сузама у очима напустила ординацију. Уплашена оним што је чула, одмах је одвела мајку у Ургентни центар, где су лекари установили, упркос дијагнози приватног лекара, да старица уопште није животно угрожена, преписали су јој лекове и пустили је кући. Од овог немилог догађаја прошло је више од месец дана, а старица се опоравила и веома је витална. Њена кћерка, међутим, још увек не може да се опорави од трауме коју је доживела у овој приватној лекарској ординацији, за коју је тек касније сазнала да уопште није регистрована, да лекар више од десет година ради на црно, као и да је стално запослен у Клиничком центру у Крагујевцу.

megabelt OR
Kneza Mihaila 106, Kragujevac

radno vreme 8h do 19h

SVE VRSTE REMENJA (Optibelt, Borovo, Good Year, Sava, Unibelt...)
Klasicno klinasto remenje, nazubljeno, polu-v/PJ/PH remenje, sportsko remenje, sintetičko remenje, zupčasto remenje, varijatorsko remenje, šestougaono remenje, okruglo remenje, extremultusi...

SVE VRSTE GUMA (Michelin, BF Goodrich, Tigar, Kleber, Continental, Barum, ...)
Ulja, auto delovi i autokozmetika...

Telefon 325-236

сет евра. Држава није прстом мрднула да заштити оне који су кренули у легалне воде и шта онда очекујете? Ја разумем људе који су остали без посла па морају на црно да продају по улици ствари, али стоматологе који раде на црно, дампингују цене и државу која им дозвољава да због њих испаштамо ми који радимо легално, то не могу и не желим да разумем, категоричан је наш саговорник.

Поставља се питање одакле лекарима храброст да се баве приватном праксом без сагласности Министарства здравља? Одговор на ово питање посебно је интересантан када се зна да је Законом о здравственој заштити јасно дефинисано да ко три пута буде ухаћен у илегалном раду трајно губи право на рад.

Иначе, услови које прописује правилник о раду лекара у приватној пракси врло су једноставни. Дозвола се издаје веома брзо, а свако ко добије „зелено светло“ за рад у приватном сектору дужан је да искључиво пружа услуге из области за коју је регистрован.

Према Закону о здравственој заштити, лекарску ординацију може основати само здравствени радник који није запослен, па је и то један од разлога што многи раде у државним здравственим установама и допунски у својим нерегистрованим. У просторијама приватне праксе обавезно је да на видном месту буде истакнута огласна табла одређених димензија на којој треба да стоји назив под којим приватна пракса обавља здравствену делатност, име оснивача приватне праксе, као и списак здравствених радника са наведеним специјалностима за које се отвара одређена ординација, као и решење о упису у регистар.

Поред уверења о специјализацији и остале стандардне документације, свака ординација мора испунити специфичне захтеве за које се региструје и запослити минимум једну медицинску сестру. Опрема је такође према специјалности, а куриозитет је чињеница да радни простор у коме се обавља пракса не мора испуњавати неке посебне захтеве. Битно је да има минимум од 14 квадратних метара, уређаје за топлу и хладну воду, санитарни чвор и чекаоницу.

Према незваничним подацима, процењује се да у Србији готово 12 хиљада лекара у приватној пракси ради илегално. Здравствена инспекција Министарства здравља, међутим, нема прецизан податак о томе, као ни о броју илегалних приватних ординација.

Санкција за приватне ординације које пружају услуге за које нису регистроване је забрана рада са одређеним роком и до шест месеци, па чак и трајна, ако се не отклоне разлози због којих је мера изречена. Новчане казне за непрописан рад износе и до пола милиона динара.

У приватној пракси, тврде упућени, највише има апотека, а потом стоматолога, гинеколога и интерниста. Највећи број пријава Здравственој инспекцији односи се на велики број лекара који раде не пријављујући простор у којем пружају здравствене услуге. Утврђивање бесправног рада изузетно је тешко, јер свака зграда може бити потенцијално место илегалног рада. Најчешће пријаве стижу на рачун гинеколога, стоматолога и ултразвучне дијагностике. Међутим, нико од овдашњих приватних лекара не може да се сети да је нека од инспекција казнила лекара који ради на црно, пошто, како рече један од наших саговорника, нико не жели да се замера докторима, јер не зна када ће му неко од њих затребати.

НЕЗАДОВОЉСТВО НА ШАРЕНОЈ ПИЈАЦИ

Промет пада, закуп расте

Продавци нису задовољни новом ценом закупа тезги од 12.660 динара месечно, која ступа на снагу од јула ове године уместо досадашњих 12.000 динара. Група продаваца који тврде да су легитимни представници пијачара, показујући преко 400 потписа колега, тражи да цена закупа због пада промета буде смањена на 9.000 динара

Пише Александар Јокићевић

Група продаваца са Шарене пијаци, легитимишући се као легални представници већине закупаца тезги, што доказују са преко 400 потписа колега, прошле среде одржала је „протест упозорења“ због превисоке цене закупа.

Ми смо легитимни представници закупаца „Шарене пијаци“, што потврђују потписи наших колега. Протест упозорења је организован због превисоке цене закупа тезги који износи 12.000 динара месечно, због сталних претњи управе Шарене пијаци одузимањем тезги, због неиспуњеног обећања градоначелника свим закупцима да ће цена тезге бити 7.000 динара. Пре две године дата је позајмица „Градским тржницама“ од 18.000 динара. Тај износ је у три рате уплатио сваки закупца, а пошто има 550 тезги израчунајте колико је то новца. Позајмицу је требало да врате, како је обећано, кроз цену тезге после три месеца. Међутим, новац нису вратили до данас. Због свега овога покушали смо да ступимо у контакт са градоначелником како бисмо га упознали са нашим проблемима, јер сумњамо да није обавештен о томе. Ми и даље очекујемо његов позив у најбољу намери и у нади да ћемо постићи договор, али одговора нема. Тражимо да цена закупа износи 9.000 динара и да нам се врати новац који смо им позајмили 2010. године, каже Сања Вукадиновић.

Њима, међутим, легитимет у управи „Градских тржница“ оспоравају податком да закупце тезги у преговорима заступа Унија пијачних продаваца „Шумадија“, која је прихватила нову цену закупа са применом од 1. јула ове године, у износу од 12.660 динара. На питање како је дошло до размимилажења са ставовима Уније „Шумадија“, Сузана Миловановић једноставно објашњава да нису задовољни радом представника Уније.

Имамо утисак да не раде у интересу закупаца, већ за „Градске тржнице“ зарад неких личних повластица. Овај протест називају политичким и тврде да је Српска радикална странка умешана, што нема везе са истином. На овој пијаци можда 10

ПРЕДСТАВНИЦЕ ПРОДАВАЦА КОЈИ ТРАЖЕ МАЊИ ЗАКУП

одсто људи зарађује. Верујте, већина нас једва саставља крај с крајем и много је колега који по 10 или 20 дана у месецу немају ни динара пазара. Истина је да робу продајемо по вашарима и од тог новца плаћамо тезге на Шареној пијаци, тврди Сузана Миловановић.

■ Мањи закуп, или нова локација

Вера Поповић каже да уколико закуп тезги не појефтини продавци са Шарене пијаци немају друго решење но да захтевају нову локацију.

Приликом отварања објекта градоначелник је обећао да цена закупа неће прелазити 7.000 динара, да ће аутобуси кружити око Шарене пијаци. Ништа од обећања... Већ првог месеца рада, октобра 2008. године, закуп је износио 9.600 динара. У центру града раде Кинези, а дата им је у закуп и галерија пијаци на Аеродрому. Са друге стране Зелене пијаци градоначелник је дозволио да се постави отприлике 50 тезги са шареном робом, уз образложење да су ти продавци социјално угрожени. И ми смо, и ми хоћемо поред Зелене пијаци. И ми хоћемо само да преживимо, револтирана је Вера Поповић.

Нови представници закупаца који наступају изван Уније „Шумадија“ тврде да испада како је квадрат пословног простора на Шареној пијаци далеко скупљи од квадрата пословног простора у центру града и једино траже разуман разговор са градоначелником Верољубом Стевановићем и директором „Градских тржница“ Слободаном Крунићем.

Још увек нас нико није удостојио разговора. Директор Крунић је тражио потписе, доставили смо му. Шта је сада разлог, зашто нас избегава? Нисмо се бунили све док цена није достигла 12.000 динара. Чињеница је да се 2010. године, иако у уговорима пише резервација, тврдило да је реч о позајмици. У Унији су тврдили да ће се новац рефундирати. Нема проблема, организираћемо изборе за представнике Уније, позваћемо медије и директора, нека буде поред кутије. На крају, није никакав проблем да региструјемо ново удружење. Хоће ли нас тада прихватити као легитимне? Прошлог месеца је 19 људи одустало од тезги и најављује се још јер не могу да зараде само за тро-

шкове. Зар „Градским тржницама“ није у интересу да задржи закупце, пита Сузана Миловановић.

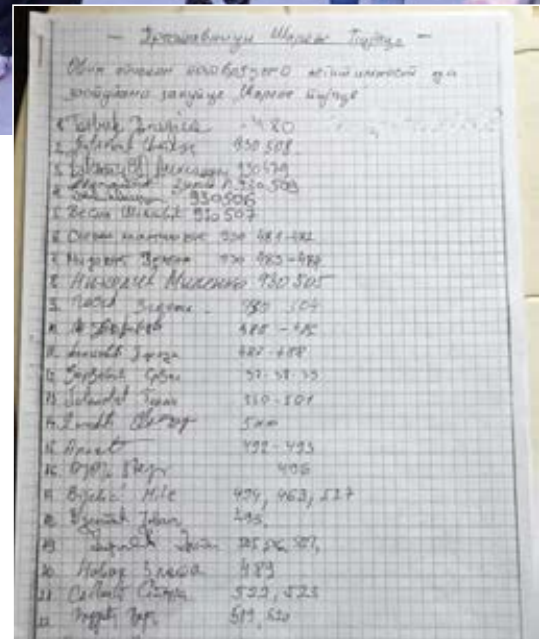
Директор ЈКП „Градске тржнице“ Слободан Крунић сматра да је захтев групе закупаца да цена износи 9.000 динара реакција која је срачуната да се тиме спречи договорено повећање цене са 12.000 на 12.660 динара.

Иако је неко могао да обећа цену од 7.000 динара, закупци изгледа сматрају да тако треба да буде све док постоје „Градске тржнице“, а то се сигурно односило на прву годину пословања. Али, оставимо политичке изјаве и обећања. Зар је могуће да исти ценовник важи и за отворену и затворену пијаци, пита Крунић.

Према његовим речима, на Шареној пијаци од септембра 2009. до септембра 2012. године цена закупа није мењана, а на прозивке да су „Градске тржнице“ добиле позајмицу од својих закупаца од 18.000 динара по тезги, у три једнаке рате током 2010. године, Крунић одговара да то није истина, јер у уговорима пише да је реч о резервацији пијачних тезги за ту годину.

■ Нереални захтеви

Резервација је категорија која постоји у нашем ценовнику. До те године није плаћана на Шареној пијаци јер се попуштало закупцима. Марта 2010. године дошао сам на чело „Тржнице“, а септембра исте године направио сам пресека, такорећи, пробни завршни рачун, и извео рачуницу. С обзиром да је резервација предвиђена, а подаци су показивали да продавци готово исто плаћају месечни закуп и на отвореној и затвореној пијаци, само смо применили оно што је дозвољено и увели смо резервацију и на буваку. Тада сам преговарао са Унијом пијачних продаваца, који су били легитимни представници, а то што је на улазним вратима пијаци писало да је ово позајмица, то је масло њиховог руководства. На основу плаћене резервације постигли смо договор да се цена закупа у 2011. години неће мењати. Није се мењала и коштала је 11.000 динара све до септембра 2012. године, наглашава Крунић.

ПОТПИСИ ОКО 400 ЗАКУПАЦА ТЕЗГИ

У лето 2011. године одржан је нови састанак са Унијом пијачних продаваца, где је предочено, додаје Крунић, да новац од резервације за претходну годину може бити враћен уколико се цена закупа тезге повећа на 18.000 динара.

У децембру 2011. године договорили смо ценовник за наредну годину и постоји записник о томе. Требало је да закуп тезге месечно кошта 13.500 динара, одлагали смо поскуплење за 1. април, потом за мај. Уследили су избори, а потом и смена руководства Уније пијачних продаваца, а цена никада није заживела. Недавно је регистровано ново Удружење продаваца „Шумадија“, па смо ранији договор заобишли и сагласили се да од децембра 2012. цена закупа буде 12.000 динара. Све до скоро било је ослобађања од плаћања закупа, па је тако у 2011. години ослобођено 93, у 2012. години 76, и у прва три месеца ове године 12 закупаца, наводи Крунић.

Директор „Градске тржнице“ каже да није тачно да нико није разговарао са новим представницима закупаца.

Рекао сам им, када региструју удружење и тиме постану званични представници закупаца, добиће документацију. Они јесу прикупили потписе колега и ти потписи су били за смањење цене закупа. Логично, већина је за то, објашњава Крунић. Захтеви да цена закупа износи 9.000 динара, као и да се продавцима врати износ резервације из 2010. године, по мишљењу Крунића нису реални. Он подсећа да је и поред тешке економске ситуације договорено да се цена од 12.660 динара применује од 1. јула.

Могуће је да се не примени ни тада. Али, тешко је и „Градским тржницама“ и уколико не применимо нову цену, можемо да уведемо лицитацију за тезге. И лицитација је потпуно у складу са нашим правилником, закључује Крунић.

Савет Републичке радиодифузне агенције, на основу члана 32 и члана 53 тачка 7) Закона о радиодифузији („Службени гласник” број 42/02, 97/04, 76/05, 79/05 - др. закон, 62/06, 85/06 и 41/09) и члана 20 Статута Републичке радиодифузне агенције („Службени гласник РС” број 102/05), објављује

ЛИСТУ ЛИЦА КОЈИМА ЈЕ ИЗДАТА ДОЗВОЛА ЗА ЕМИТОВАЊЕ ТЕЛЕВИЗИЈСКОГ И РАДИО ПРОГРАМА НА ОСНОВУ ЈАВНОГ КОНКУРСА ЗА ПОДРУЧЈЕ РЕГИОНА И ЛОКАЛНА ПОДРУЧЈА

Листа лица којима је издата дозвола за емитовање програма на основу Јавног конкурса за издавање дозвола за емитовање телевизијског и радио програма за подручје региона и локална подручја утврђена је и објављује се по радиодифузним областима и оквирним жељеним зонама сервиса.

ЗА ЕМИТОВАЊЕ ТЕЛЕВИЗИЈСКОГ ПРОГРАМА НА ПОДРУЧЈУ РЕГИОНА

Радиодифузна област 3

Р10 (Зајечар, Нејошин, Жајубица)

Д.о.о „Istok Company“, Зајечар, Салаш – Телевизија Исток

ЗА ЕМИТОВАЊЕ РАДИО ПРОГРАМА НА ПОДРУЧЈУ РЕГИОНА

Радиодифузна област 4

Б14 Београд (целови подручја ошћина) Спацијум, Звездара, Савски Венац, Чукарица, Раковица, Палилула, Врачар

„ENERGY RADIO” д.о.о., Београд – Radio Energy

Б12 Београд

„Лагуна Етар” д.о.о., Београд – Радио Лагуна

ЗА ЕМИТОВАЊЕ ТЕЛЕВИЗИЈСКОГ ПРОГРАМА НА ЛОКАЛНОМ ПОДРУЧЈУ

Радиодифузна област 3

Л 50 (Нејошин)

„Мото боем транс” д.о.о., Неготин – ТВ Транс

Радиодифузна област 5

Л 84 (Крушевац)

Удружење грађана „Ластавица”, Крушевац – Спортска телевизија

Радиодифузна област 6

Л 104 (Партизанске воде)

Културно спортски центар, Чајетина – ТВ Чајетина

ЗА ЕМИТОВАЊЕ РАДИО ПРОГРАМА НА ЛОКАЛНОМ ПОДРУЧЈУ

Радиодифузна област 4

Лр 305 (Лазаревац)

Привредно друштво „Радио Торнадо ФМ” д.о.о, Лазаревац – Радио Торнадо

Радиодифузна област 5

Лр 118 (Јагодина)

Јасмина Радисављевић ПР Агенција за емитовање радио програма „Радио Аморе”, Јагодина – Радио Аморе

Лр 144 (Ражањ)

Горан Радојковић ПР Агенција за маркетинг, емитовање и продукцију радио програма „Енигма-РГ”, Тићевац – Радио Енигма

Лр 147 (Смедеревска Паланка)

Радио дифузно друштво „Браво плус” д.о.о, Крагујевац – Народни ФМ

Лр 306 (Костолац)

Привредно друштво „Радио Стил” д.о.о, Костолац – Радио Стил

Радиодифузна област 9

Лр 266 (Сремски Карловци)

Радио продукција „Медиа Мастерс” д.о.о, Нови Сад – Radio Master FM

Лр 308 (Кула)

Агенција за маркетинг „Master craft” Јасмина Симовић ПР, Пожега – Radio Cool 917

У Београду,
дана 06. марта 2013. године

Републичка радиодифузна агенција
председник Савета

Епископ јегарски др Порфирије (Перић)

НЕРЕШЕНИ КОМУНАЛНИ ПРОБЛЕМИ У ЦЕНТРУ ГРАДА

Због буке одржали 44 седнице

Бука из кафића и ноћних клубова, непрописно паркирање и друге бројне примедбе Савета грађана Месне заједнице Центар за четири године мандата остале су нерешив проблем, а са листе пет приоритетних комуналних радова није завршен ни један. Од свих жеља једина испуњена је повратак Амбуланта број 4

Првог радног дана ове седмице у сали Црвеног крста Савет грађана Месне заједнице Центар одржао је састанак са темом - комунални проблеми. Иако се у први мах могло помислити да ово представничко тело грађана сада, на самом крају мандата, жели да поднесе извештај и поброји успехе, ипак није тако.

Потпредседник Савета грађана Зоран Јовановић је признао да су за четири године одржане 44 седнице на којима се, углавном, дискутовало о проблему буке која у вечерњим и ноћним сатима допире из оближњих кафића и ноћних клубова, али без резултата. Од бројних приоритета који су дефинисани житељи центра су једино дочекали да се на њихову територију врати Амбуланта број 4, изградњом новог објекта у дворишту иза Диспанзера за жене, и да се асфалтира Битољска улица.

Заборављено је на реконструкцију паркинга и уличне расвете у Улици Михаила Ивеше, на измештање септичке јаме из Улице Александра првог Карађорђевића, на прилазе за ватрогасна возила ка солитерима А, Б и Ц у Улици Николе Пашића, измештање такси стајалишта код Уреда на локацију „Стара топлана”, као и на замену металних контејнера еколошким и на са-

ГРАЂАНИ НЕЗАДОВОЉНИ ЗБОГ НЕОСТВАРЕНИХ ПЛАНОВА

нацију плочника код „Центротекстила”, што су све грађани захтевали од надлежних.

Није спроведена топлофикација у делу насеља код зграде „Социјалног” и занатском дворишту, у улицама Милутина Марковића и 27. марта. Изостала је заштитна ограда у Лепеничком булевару, од „Заставиног” солитера до „Бифтине ћуприје”, као и довођење у функцију фонтане на тргу Код крста и „ослобађање” тротоара у Црвеном барјачу.

Могуће је да су захтеви били бројни, али Зоран Јовановић објашњава да су за прошлу, 2012. годину, означили тек пет приоритета. То су реконструкција другог дела паркинга у Улици Срете Младеновића, опет паркинг и улична расвета у Улици Михаила Ивеше, Улица Црвено барјаче, просецање и изградња Улице Љубе Тадића и уклањање септичких јам из Улице Краља Александра првог Карађорђевића и Лоле Рибара. Ништа од тога није реализовано.

- На последњем састанку Савета грађана изразили смо незадовољство радом инспекцијских служби и с тим у вези је 21. фебруара послата

ургенција тадашњем начелнику Управе за инспекцијске послове Душану Жуљанићу. Захтевали смо бољу координацију Еколошке, Туристичке, Тржишне и Комуналне инспекције и Комуналне полиције. Такође, дописом смо се обратили и члану Градског већа за комуналне послове Зорану Јовановићу и члану Градског већа за локалну самоуправу Предрагу Џајевићу. Ургенцију смо упутили и градоначелнику Верољубу Стевановићу и затражили пријем, али одговор још увек нисмо добили, каже Јовановић.

Иако су међу гостима били представници градске управе, поменути чланови Градског већа Јовановић и Џајевић, као и двоје одборника из центра града, представници инспекцијских органа и Комуналне полиције, није се могло чути говото ништа ново. Бар нешто за охрабрење. Заборављени комунални радови чак нису ни поменути, а пажњу надлежних одвукла су питања револтираних грађана зашто им бар не обезбеди миран сан. С обзиром на тренутна законска овлашћења град не може стишати буку из угоститељских објеката, гласило је објашњење градских званичника. А. Ј.

НЕСВАКИДАШЊИ ПРОБЛЕМ У ЦЕНТРУ ГРАДА

Корен кестена запушио канализацију

Становницима Улице Јована Гавриловића већ годинама живот отежава изливање фекалне канализације. Све је почело још пре 15 година када се запушила канализација зграде у Улици Кнеза Михаила 1. Водоинсталатери су више пута излазили на терен и пронашли да су цеви запушиле жале кестена. Једини начин да се ово реши била је нова инсталација за коју станари зграде нису имали новца, иако је поправка подразумевала да се повежу две шахте без рушења асфалта. Тако је проблем остао, а радници „Водовода” су га повремено решавали продувавањем цеви, које би се после неког времена поново запушиле.

Међутим, проблем је од пре две године постао неподношљив за становнике Улице Јована Гавриловића, јер је шахта од канализације почела да се излива.

- Видите овај приказ, овако није ни у неком селу, а камоли у центру града. Сада још увек нису високе температуре, али лети се осећа ужасан смрад. Највећи проблем је што се шахта за воду налази нешто испод, а фекалије се сливају и плашимо се да се не заразимо и отрујемо, објашњавају забринути грађани.

Житељи ове улице тууда свакодневно пролазе и ципелама и гумама од кола разносе фекалије по

својим двориштима. До изливања је, по њиховим речима, дошло јер се решетка на шахти, која је отпадне воде спроводила у Лепеницу, запушила. Они су покушали да се договоре са станарима зграде у Улици Кнеза Михаила 1. да заједно сносе трошкове поправке или постављања нових инсталација, али станари су, кажу, за то незаинтересовани јер не смрди испред њихових кућа. Обратили су се и Месној заједници, која је више пута звала раднике „Водовода”, али то је само привремено решење.

У предузећу „Водовод и канализација” кажу да су упознати са овим случајем и да су њихови радници више пута интервенисали.

- Проблем са тим прикључком је што је корен кестена ушао у канализациони прикључак и то је дове-

ЗБОГ ЗАПУШЕНЕ ЦЕВИ КАНАЛИЗАЦИЈА СЕ ИЗЛИВА НИЗ УЛИЦУ

ло до изливања. Наши радници су били на терену и санирали запушене више пута, али пошто то није трајно решење прошле недеље су место посетили пројектанти и реконструкција прикључка ће бити обављена у наредних седам дана, објашњава технички директор овог предузећа Новица Милошевић.

В. ГЛИШИЋ

ЧЕСИ У КРАГУЈЕВЦУ И ШУМАДИЈИ ИЗМЕЂУ ДВА СВЕТСКА РАТА

Верни патриотској традицији својих предака

Чешки досељеници су дали неоспоран допринос развоју Србије у 19. и почетком 20. века у свим сегментима њеног друштвеног живота. Чеси су били пионери и у борби за напредак Шумадије, а њихови резултати представљају импозантно животно дело коме се слободно можемо дивити. Иако је у процесу чешког досељавања дошло до стагнације двадесетих година 20. века, Чеси у Крагујевцу и Шумадији су остали верни патриотској традицији својих предака и сународника и у периоду између два светска рата. То је тема истраживања које „Крагујевачке“ објављују у неколико наредних бројева

Пише: **Ненад Карамилковић,**
етнолог и антрополог

По Пожаревачком миру из 1718. године северни делови Србије су припали Аустрији, која их је држала до 1739. године. Турци и муслимани том приликом напуштају Београдски пашалук, осим једног занесеног београдског дервиша, а на њихово место долазе Немци, Грци и Цинцари, као први европски странци у Србији. Међу њима је било и досељених Јевреја (Ашкенази), углавном из Пожуна, Манхајма и Прага. Прашки Јевреји су заправо били први досељеници из Чешких земаља који су се нашли на тлу Србије, иако се ту неће дуго задржати.

Већину Немаца и Јевреја у Крагујевцу чинили су службеници аустријске финансијске (коморске) администрације, који су се вратили у Хабсбуршку монархију чим су Аустријанци напустили Крагујевац 1739. године. Проћи ће још 80 година док европски странци не почну бројније да долазе у Србију (Шумадију), од којих ће се многи и трајно настанити у њој, посебно након декрета кнеза Милоша из 1836. године, којим је било дозвољено странцима да добију српско држављанство.

Након Другог српског устанка (1815), кнез Милош, конзервативан и прек по нарави, али довољно мудар и пронишљив да схвати неопходност помоћи са стране, како би мала и тек ослобођена Србија (још увек под снажним обручем Османлија) могла напредовати ка пуној слободи и просперитету, доводи странце у Србију, а његовим поступком руководили су се сви будући српски монарси. Међу странцима дошљацима било је лекара, сликара, музичара, грађевинара, учитеља,

ФРАНТИШЕК ЗАХ, ЗАПОВЕДНИК „АРСЕНАЛА“ У КРАГУЈЕВЦУ И ПРВИ НАЧЕЛНИК ГЛАВНОГ БЕНЕРАЛ-ШТАБА СРПСКЕ ВОЈСКЕ ИЗ 1876.

трговаца, занатлија, официра итд., а крајем 19. века у Крагујевцу и Шумадији већ живи и ради око 600 странаца.

Током прве половине 19. века у Крагујевцу има највише Немаца (Адолф Берман – управник Типографије и први српски сценограф, Вилхелм Рихтер – кнежев инжењер,

МУШКА ВРСТА ИЗ КРАГУЈЕВЦА КОЈА ЈЕ ОСВОЈИЛА ПРВО МЕСТО НА СВЕСОКОЛСКОМ СЛЕТУ У ПРАГУ 1912. ГОДИНЕ, ПРВИ С ЛЕВА ЈАН СВОБОДА

Фридрих Маркмилер – професор у Лицеју, Емерих Линденмајер – оснивач војног санитета), Јевреја (Јосиф Шлеингер – музичар и први српски капелник, Ђорђе Новаковић, познат као Ђоко доктор – лекар и апотекар), Грка и Цинцара (Константин Александриди – први дипломирани лекар у Србији, Јован Стеријевић, познат као Јања молер – иконописац и молер), Италијана (Бартоломео Силвестер Куниберг – кнежев лекар, Ђузепе ди Антонио – молер), Словака (Карло Пацек и Карло Белони – лекари у војном санитету), Руса (Глигорије Рибак – пожаревачки лекар сумњиве репутације, Михаило Павлов – начелник Пешачке гарде), Пољака (Алексије Околски – професор француског језика у Лицеју) и других.

Странци су наставили да долазе у Крагујевац и у другој половини 19. и првој половини 20. века, с том разликом што их је сада било највише у својству стручњака или радника у крагујевачкој војној индустрији: Француз Шарл Лубри (пуковник, директор Тополивнице), Немац Миха-

ило Кренцер (стручњак за ракете и елаборацију муниције), Словак Павле Шафарик (пуковник, управник Војно-техничког завода) и многи други.

Своје значајно место у Србији 19. и прве половине 20. века Крагујевац у великој мери дугује управо поменутиим странцима. Међу њима је било и доста Чеха.

Након револуције која је 1848-49. године потресла читаву Европу, па и Аустријско царство, а посебно након аустријско-мађарске нагодбе, односно формирања Аустро-Угарске монархије 1867. године, када се германизаторски притисак аустријских власти на Чехе интензивирао и када Монархија више није била погодна место за напредак свих њених народа и различитих идеја, велики број Чеха је потражио уточиште у Србији. У братској словенској држави којој је била неопходна страна помоћ, а која је брзо постала идеал словенства захваљујући својој борби за слободу. Било је то доба романтизма и буђења националне свести, када се многи патриотски оријентисани Чеси из Аустро-Угарске досељавају у Србију, која је постепено одбацивала турске и прихватала европски утицај.

Долазак образовних и стручних

Крагујевац, најпре као престоница, а затим и као индустријски центар, постаје привлачна дестинација за чешке досељенике. О њиховом значајнијем присуству у граду сведочи кафана „Код златног Прага“, коју први пут помиње чувени чешки историчар Константин Јиречек у свом путопису из 1874. године. Већину досељених Чеха у 19. и прве две деценије 20. века чинили су лекари, музичари, професори, војни стручњаци и индустријалци, те су одмах по доласку у Србију заузели битне позиције у свим сферама друштвеног живота.

Својим деловањем дали су немерљив допринос развоју читаве Србије, укључујући и Шумадију: др Херман Аугуст Мајнерт (лекар кнежеве гарде 1839-1841. и први окружни физикус у Крагујевцу 1841-1847), Јосиф Вовес (предавао нотну певање, музику, красноречје и гимнастику у Првој крагујевачкој гимназији 1869-1894, а истицао се и оснивањем више певачких друштва и радом у Крагујевачком читалишту), Франтишек Зах (заповедник Арсенала), породица Фиала (родоначелници модерне индустрије коже у Србији), Емануел Клар (један од првих професионалних фотографа у Крагујевцу), Јохан Перутка (грађевински инжењер, стручњак Војно-техничког завода), Франтишек Маршалек (судија за прекршаје), Јосиф Покорни (војни капелник и диригент у крагујевачком гарнизону), Боривој Форманек (машински инжењер, стручњак Војно-техничког завода), Јосиф Бродил (војни капелник прве класе и оснивач Крагујевачког музичког друштва, чији је био директор од 1903. године, а које је касније у његову част добило име „Бродил“), Јосиф Це (композитор и професор музике у Крагујевачкој гимназији), Јан Свобода (професор гимнастике у Гимназији и начелник соколског друштва „Душан Силни“

ЈОШ ЈЕ КНЕЗ МИЛОШ ОБРЕНОВИЋ СХВАТАО ЗНАЧАЈ СТРУЧНЕ ПОМОЋИ СТРАНАЦА

1911-1914) и многи други. Крај Првог светског рата доноси прекомпоновање геополитичке карте Европе. Неке старе државе нестају, а нове се рађају. Некада моћно царство средње Европе, Аустро-Угарска, која је под својим окриљем обједињавала бројне народе, престаје да постоји, а на њеним рушевинама се формира више нових држава, укључујући и две словенске: Чехословачка и Југославија.

Настанак Чехословачке и Југославије

Након тога српске потребе, пре свега за образованим чешким кадром, постајале су све слабије, како због осавремењавања образовног

ФРИДРИХ ФИОЛА, РОДОНАЧЕЛНИК МОДЕРНЕ ИНДУСТРИЈЕ КОЖЕ У СРБИЈИ, СА СУПРУГОМ ФАНИКОМ

система у Југославији и добијања образованог кадра са новоослобођених територија (аустро-угарских ђака из Хрватске и Словеније), тако и због настојања нове чехословачке државе да своје „учевњаци“ задржи у тек изграђеној домовини и да заустави процес иселавања. Дакле, док је време постојања Кнежевине и Краљевине Србије било доба сталног раста броја Чеха у Србији, настанак Југославије и Чехословачке 1918. године узроковао је стагнацију у чешком досељавању, иако оно није престајало ни током 20. века.

Међутим, све што се тиче будућих миграција чинили су малобројни досељеници који нису могли значајније да допринесу порасту чешке популације у Крагујевцу и Шумадији. Упркос томе, ти појединачни досељеници, као ни потомци досељених Чеха у 19. и почетком 20. века, нису нимало заостајали за својим прецима и сународницима у доприносу напретку града и региона, што нас обавезује да њихова имена никада не заборавимо. Због тога, у наставку овог текста, навећемо животне приче неколико најзначајнијих Чеха, наших суграђана, који су у периоду између два светска рата значајно допринели развоју Крагујевца и Шумадије.

ЈОСИФ ПОКОРНИ (У СРЕДИНИ СА САБЉОМ, СА БЕЛИМ РУКАВИЦАМА), ВОЈНИ КАПЕЛНИК И ДИРИГЕНТ У КРАГУЈЕВАЧКОМ ГАРНИЗОНУ

УКРАТКО

Газде друге у Вировитици

Представа крагујевачког Књажевско-српског театра „Један човек, двојица газда“ одушевила је публику на недавно завршеним деветим Казалишним сусретима ВИРКАСА 2013 у Вировитици. За готово месец дана, вировитичка публика била је у прилици да погледа чак 27 представа из Хрватске, Словеније, БиХ и Србије, а комедија „Један човек, двојица газда“, по оцени публике, убедљиво је друго-пласирана на овом међународном фестивалу, са оценом од 4.96, тик иза представе „Балон“, загребачког Театра „Егзит“ која је проглашена за „најслашу представу ВИРКАСА“ са оценом 4.97.

Представа „Један човек, двојица газда“ на репертоару матичне куће је у суботу, 16. марта.

И у око воде

У Малом ликовном салону Народног музеја отворена је изложба слика мр Милице Антонијевић, академског графичара из Крагујевца. Посетиоци могу да погледају најновије слике настале у оквиру циклуса „И у око воде“ рађене у техници акрилик на платну и комбинованој техници.

Милица Антонијевић је рођена у Краљеву, 1973. године. Дипломирала је на Факултету примењених уметности и дизајна у Београду, на одсеку Примењена графика, атеље Графика и књига, а 2003. магистрала на истом факултету на предмету Графика.

На Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу ради у звању доцента на предмету Цртање и сликање.

Протић у Београду

У четвртак, 14. марта, у просторијама Удружења Крагујевчана у Београду, од 18 часова биће представљена књига „Мала за у цел“, Бошка Протића.

Аутобиографским приступом књижице и детаљима из личног и породичног живота аутор романа оживљава лик заставника прве класе Душана из Врачевића код Мионице и приказује реалан и огољени живот.

У програму учествују Ненад Кебара, уредник, Зоран Петровић, мајстор фотографије и аутор.

Приче страве и ужаса

Антологија прича страве и ужаса „Нешто дише у мојој торти“ представља производ заједничког рада групе аутора коју је окупила љубав према фантастици, али и жеља да се што широј читалачкој публици понуде кратка прозна жанровска остварења. Након великог успеха на друштвеним мрежама, ова антологија биће представљена и крагујевачкој публици у СКЦ-у, у суботу, 16. марта.

Свесни да је у данашње време криза захватила све сегменте друштва, па самим тим и издаваштво, при чему многи аутори не успевају да представе свој рад, група младих писаца одлучила је да искористе потенцијал електронског формата и бесплатно понуди антологију потенцијалним читаоцима. Одзив је био изузетно велики, а већ првог дана „Горта“ је преузета преко 800 пута.

НАЈТРАЖЕНИЈЕ КЊИГЕ У БИБЛИОТЕКАМА

Инстант писци са малих екрана

Ако се погледа списак најчитанијих, који национална библиотека објављује још од 1973. године, јасно је да се последњих година на том списку налазе углавном „лака“ штива, чији су аутори најчешће лица са малих екрана

Корисници јавних библиотека у Србији највише су, прошле године, читали љубавне и историјске романе, биографије и друге бестселере. На листи 25 најчитанијих домаћих књига које је недавно објавила Народна библиотека Србије, налазе се и награђивана дела, па је тако за „најбољу“ међу најтраженијим књигама проглашена „Бернардијева соба“ Слободана Тишме.

Ипак, Тишмин роман нашао се тек на осмом месту традиционалне листе 25 најчитанијих књига, а према подацима из 143 библиотеке најчитанија књига у 2012. години била је „Писмо госпође Вилме“ Јелене Бачић-Алимпић, а иста ауторка, иначе ТВ водитељка, нашао се и на четвртм месту романом „Рингишпил“.

Управо чињеница да су се књиге разних водитељки нашле међу најчитанијима требало би да забрине српску књижевну сцену. Ипак, реакција још нема. Ако се погледа списак најчитанијих, који национална библиотека објављује још од 1973. године, јасно је да се последњих година на том списку налазе углавном „лака“ штива, чији

ЗА „НАЈБОЉУ“ МЕЂУ НАЈТРАЖЕНИЈИМ КЊИГАМА ПРОГЛАШЕНА „БЕРНАРДИЈЕВА СОБА“ СЛОБОДАНА ТИШМЕ

су аутори најчешће лица са малих екрана.

Међу десет најчитанијих су и „Дуге ноћи и црне заставе“ Дејана Стојиљковића - на трећем месту, романи „Mein Kampf“ Светислава Басаре, који је 2011. проглашен најбољом међу најчитанијим књигама, као и „Симеонов печат“ телевизијског водитеља Вање Булића. Ту су и „Сјај у оку звезде“ Љиљане Хабјановић-Ђуровић, „Via Romana“ Вука Драшковића, лидера Српског покрета обнове, „Смрт је непроверена гласина“ филмског редитеља Емира Кустурице.

Занимљиво да су међу књигама које су чланови српских библиотек позајмљивали и три романа још једне ТВ водитељке, Весне Дедић-Милојевић: „Ти си мени све“, „Заувек у срцу“ и „Сунце мени, сунце теби“.

Неко би на овај списак рекао да се ради о поражавајућим подацима,

а неко да је реч о реалном стању.

Ако је за неку утеху, у крагујевачкој Народној библиотеци списак најчитанијих је нешто другачији. Наиме, крагујевачки читаоци најчешће су позајмљивали „Дуговечност“ Светислава Басаре, потом „Бремасоне“ Мирјане Ђурђевић, „Венецију“ Владимира Пиштала и Тишмину „Бернардијеву собу“.

Ипак, то не значи да се и овдашња публика није интересовала за романе инстант књижевника са малих екрана.

Подаци националне библиотеке дају нам добар увид у оно што се данас чита. Слично су

Према његовим речима, листа најчитанијих, ипак, није прецизна.

Нису сви писци заступљени са истим бројем књига у свим библиотекама у Србији, па је тако јасно да немамо прави увид у „захтеве“ читалаца. Другим речима, ако један актуелни аутор има у библиотеци 20 примерака књиге, а други две, сасвим је јасно да нису равноправни, сматра Демић.

Наш саговорник нам је објаснио и принцип бодовања приликом одређивања најчитанијих књига у Србији. Наиме, библиотеке у Србији дају списак пет најчитанијих књига, које се оцењују по категорији читаности до 10 до 50 бодова. Затим, свака библиотека, у зависности од броја чланова, том броју додаје још поена од 10 до 50. Примера ради, овдашња Библиотека има од 15 до 20 хиљада чланова, па додаје свакој књизи још 40 поена. И на крају се „мери“ величина библиотечног фонда. Крагујевачки фонд има преко 200 хиљада наслова, па самим тим носи и максималних 50 поена.

Искрено, против сам оваквих листа - нешто ваља мењати. Са друге стране, и ми библиотекари

МИРКО ДЕМИЋ

бирали и Крагујевчани, само тих наслова нема у првих пет, искрен је Мирко Демић, директор Библиотеке.

смо донекле криви за овакве резултате. Ако не набавите треш литературу губите чланове, па се све библиотеке у Србији труде да удоволе читалачкој публици. Исто тако, овакве листе најчитанијих само мотивишу оне који их још нису прочитали неку од књига са списка да то и ураде, каже Демић.

„Крагујевачке“ су спровеле и мини анкету међу десетак овдашњих интелектуалаца. Они су током прошле године прочитали, углавном, само три наслова која се налазе међу 25 најчитанијих. А тај списак у потпуности одговара листи најчитанијих у овдашњој Библиотеци. Дакле, читали су Басару, Пиштала и Мирјану Ђурђевић.

Многе је изненадило то да ТВ водитељке имају и по три књиге, али их не чуђи да су читане. Наша анкета је показала да овдашњи интелектуалци избегавају домаће ауторе, па је тако већина у протеклој години читала Љосу, Хосеинију, Џорџа Мартина, Сарамага, Мусоа.

Бринемо се што данас клинци не читају ништа, а када видимо шта се чита, онда боље и да не читају, закључује један од наших испитаника.

Међу 25 најчитанијих српских књига су и „Бонавиа“ Драгана Великића, „Кинеска освета“ Дејана Лучића, „Оно што одувек желиш“ Гордане Ђурђић, „Посредник грешница: роман“ Зорана В. Момчиловића, „Блиставо и страшно“ Бекима Фехмиуа, „Кад је свет имао бркове“ Ане Радмиловић и „Просјакиња“ Марице Поповић.

Мирослав ЧЕР

ЛИСТА 25 НАЈЧИТАНИЈИХ КЊИГА СА ПОДАЦИМА О БРОЈУ ПОЕНА

Наслов	Аутор	Број поена
1. „Писмо госпође Вилме“	Јелена Бачић-Алимпић	3.430
2. „Година прође, дан никад“	Жарко Лаушевић	3.400
3. „Дуге ноћи и црне заставе“	Дејан Стојиљковић	3.190
4. „Рингишпил“	Јелена Бачић-Алимпић	2.370
5. „Сјај у оку звезде“	Љ. Хабјановић-Ђуровић	2.250
6. „Mein Kampf“	Светислав Басара	2.070
7. „Симеонов печат“	Вања Булић	1.930
8. „Бернардијева соба“	Слободан Тишма	1.230
9. „Via Romana“	Вук Драшковић	1.180
10. „Смрт је непроверена гласина“	Емир Кустурица	1.170
11. „Ти си мени све“	Весна Дедић-Милојевић	1.140
12. „Заувек у срцу“	Весна Дедић-Милојевић	1.030
13. „Дуговечност“	Светислав Басара	990
14. „Сунце мени, сунце теби“	Весна Дедић-Милојевић	900
15. „Бонавиа“	Драган Великић	860
16. „Кинеска освета“	Дејан Лучић	630
17. „Венеција“	Владимир Пиштало	540
18. „Оно што одувек желиш“	Гордана Ђурђић	500
19. „Капија Балкана“	Светлана Велмар-Јанковић	470
20. „Посредник грешница“	Зоран В. Момчиловић	400
21. „Бремасони“	Мирјана Ђурђевић	370
22. „Блиставо и страшно“	Беким Фехмиу	370
23. „Кад је свет имао бркове“	Ана Радмиловић	310
24. „У име љубави“	Ивана Кузмановић	260
25. „Просјакиња“	Марица Поповић	260

НОВЕ КЊИГЕ

Пасош душе нестајућег

Широј уметничкој јавности преваходно познат као композитор филмске и позоришне музике (представа Театра „Ромео и Јулија“, П.В. Полица), Марко Матовић (1997) својом првом књигом песама „Путеви седог дечака“ обз-

најује ново лице своје вишеструке надарености. У ова времена свакојаким оскудица и испоетизованих избљувака и фушераја, овај рукопис, тихом хармоничношћу и доследном искреношћу, али и необичношћу слика и значења, делује као потпуно изненађења – орифлам поетске оазе!

„Искомпонована“ из три циклуса, „Лутање“, „Фатална“ и „Путеви седог дечака“, збирка је особено унутрашње путовање (ход) кроз време (пролазност, историчност, сећање, памћење) и просторе (Шпанија, Барселона, Русија, Италија, Град...) са амалгамима једне готово романтичарски наивне и заљубљеничке „тихе и племените величине“. Како то лепо објашњава песник Зоран Петровић, рецезент: Тако се пред нама појављује један сасвим нови унутрашњи свет прочишћен искреношћу, подупрт доживљеношћу и уређен најплеменитијим осећањима. Ништа у овим песмама није патворено, лажно, натегнуто или створено ради пуког ефекта.

Ово је у основи интимистичка поезија која ненаметљиво пркоси свему спољашњем, које по њој, ипак, неминовно пада попут

прашине сачињене од искуства, изазова и нужности, чинећи је тиме онолико универзалном колико је довољно да се свакога од нас тиче.

///*Сћара историја / У новим цицелама / Изгледа крвава / У овом сјектору посебна / Када пауци ходају / Турским и немачким ноћама (...)*

Матовић се својом првом збирком намеће као „готов песник“, ова књига није „првенац иза кога ће песник тек имати шта да каже“, она је заокружен, артикулисан, префињен и особен урбани – Исказ, безпоговоран, који не трпи двоумице „додатног анализовања“. „Путеви седог дечака“ су ход у „То је баш то“.

Како то вели уредник Ненад Кебара читање готово сваке друге песме из ове збирке открива нам један сасвим нов, оригиналан и богат песнички глас који поезијом, као сублимним изразом душе, настоји од опште ентропије што више да отме и очува у универзалном уметничком сагласју.

///*Још увек ти свирам. / У ноћама си бесмртна. / Ти си пошла мој немира / икона што сија / на лењору времена / музика што влада / људима и зверима.///*

Р. ШАРЕНАЦ

НОВА ПОСТАВКА У СКЦ-У

Берза података

Самостална изложба младог уметника Уроша Павловића, под називом „Берза података“, биће отворена у уторак, 19. марта, у 20 часова, у галерији СКЦ-а. Ова поставка настала је као белешка, константним коришћењем интернета као доминантног система комуникација данас. Резултат је покушај да се на графички начин прикажу последице информацијске засићености.

У каталогу изложбе Слађана Петровић Варагић наводи да је сваки цртеж ментална вежба и борба да се, можда парадоксално звучи, уметничким алатима сачува здрав разум. И са ове берзе, као и са сваке публика, бира само оно што јој је потребно.

Целина од преко 1.500 цртежа мањих димензија, настала је од мотива преузетих из света дигиталних технологија.

Нагомилаост цртежа и информација посматрачу не дозвољава

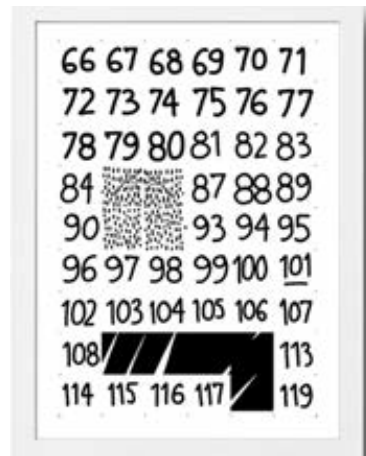
њихово подједнако сагледавање.

Створени су графизми који естетску улогу препуштају потреби да се о информацијском презасићењу говори у критичком контексту, наводи се у каталогу.

Савремени облици понашања диктирају непрекидан пријем информација које често превазилазе могућности људске меморије. Самим тим, постају преоптерећење и препрека у даљем функционисању, што доводи до немогућности спознаје потребних од непотребних информација.

У оквиру рада на анимацији и аудио монтажи, сваки појединачни пиктограм бива оживљен, чиме се идеја о селекцији и пренамени одбаченог материјала продубљује и показује обиле варијација.

Потребу уметника да примљену информацију обради, забележи и групише на себи својствен начин, ишчитавамо као идеју о одржавању

стања прибраности, као идеју о слободи избора, наводи Слађана Петровић Варагић.

Урош Павловић је рођен 1986. године у Пожеги. Дипломирао је 2010. на Академији уметности у Новом Саду. Бави се цртежом, стрипом, илустрацијом, стрит-артом, графичким дизајном. До сада је имао више групних, а ово му је трећа самостална изложба након Београда и Пожеге.

„ВУЛКАН ИЗДАВАШТВО“ НАГРАЂУЈЕ

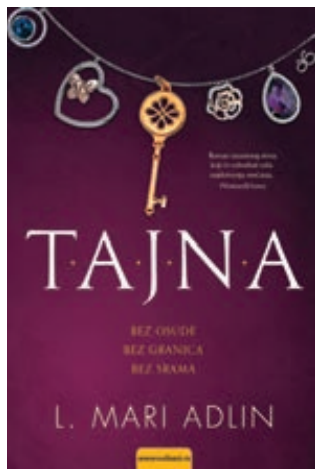
Скривене жеље

Два најбржа читаоца „Крагујевачких“ биће и овог петка у прилици да својој библиотеци додају занимљив наслов „Вулкан издаваштва“. Потребно је да у петак, 15. марта, позовете 034 333 111, после 10 часова и добићете књигу „Тајна“, ауторке Мари Адлин. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Вулкан“ у Рода центру.

Живот Кеси Робишо постао је једноличан док конобареше у једном малом кафићу у Њу Орлеансу. Након што јој је пре шест година умро муж, живот јој се свео на одласке и доласке са посла и она чезне за чарима изазова.

Када једна тајанствена и прелепа жена заборави дневник у кафићу, Кеси не може да одоли, а да га не прочита. Листајући странице, открива најинтимније детаље њеног живота и сазнаје за гламурозно тајно друштво у којем сексуално ослобођене жене помажу другим женама да ступе у додир с најмоћнијим делом свог бића и остваре бесрамне, скривене жеље. Свака од њих носи златну наруквцу са привесцима који симболично означавају кораке ка свеобухватној сексуалној еманципацији.

Кеси се придружује овом друштву и, корак по корак, остварује своје фантазије, које постају све интензивније и одигравају се широм Њу Орлеанса, али углавном у Здању, предивној кући која је седиште Тајне. Мало-помало, Кеси ће од повучене и стидљиве жене која више не може да пронађе узбуђење у животу еволуирати у жену разигране, путене сексуалности.

„ЛАГУНА“ НАГРАЂУЈЕ

Вилењаци, змајеви, једнорози

Два читаоца „Крагујевачких“, добиће књигу за децу „Миа и вилењаци“, а потребно је да у петак, 15. марта, позовете 333 111, после 11 часова ујутру. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Делфи“ у пешачкој зони.

Омиљена јунакиња са ТВ екрана преселила се и у књиге. У издању „Лагуне“, објављене су прве две од укупно шест књига из популарног серијала о Миа које прате цртану серију, „Миа и вилењаци“ и „Миа и трубица“. Књига је штампана на ћириличном писму и погодна је за све који су тек научили да читају.

Миа има дванаест година и живи у интернату. Поседује чаробну књигу и магичну наруквцу помоћу којих доспева у чаробни свет Сентопије. У том царству вилењака, панчића и једнорога, и сама се претвара у предивну вилу изузетних моћи. Њени другари су Јуко, лупка вила која се брине о једнорозима и спасава их од опасности и принц Мо, син вилинског краља Рејнора, мајстор борилачких вештина. Ту су још и Лирија, први једнорог са којим се Миа сусреће у Сентопији и између њих ће се развити посебно пријатељство, симпатични панчић Феодор.

Из књиге у књигу пратићемо Мијине авантуре у чаробном свету Сентопији. Сентопија је предиван вилењачки свет у коме живе виле и вилењаци, панчићи, змајеви, једнорози и Мунксови. Са пријатељима који имају чудесне способности Миа ће имати разне задатке и доживљавати сјајне авантуре.

Серијал књига „Миа и ја“ на пролеће ће бити употпуњен и бојанкама са темом омиљене другарице Мије.

ТЕСЛИН ЧУДЕСНИ СВЕТ

Макете и радни модели

Изложба „Теслин чудесни свет електрицитета“ аутора Зорице Циврић, из Музеја Николе Тесле у Београду, представљена је овдашњој публици у Галерији Народног музеја, а биће отворена до 14. априла. Ова поставка хронолошки и тематски документовано прати Теслин живот и рад: порекло, породицу, школовање, почетне године америчког периода рада и најважнија признања

Теслини изуми и проналасци припадају областима електротехнике и машинства. Допринос свакој од области појединачно је илустрован референтним материјалом: основним патентом, фотографијама уређаја чији је рад заснован на принципу заштићеном у патенту, лабораторија у којима су се одвијали експерименти и дневничким белешкама.

На изложби су представљене макете хидроцентрале на реци Нијагари, лабораторије на Лонг Ајланду, лабораторије у Колорадо Спрингсу и макета Теслиног авиона са вертикалним полетањем. Изложени су и радни модели: индукционог мотора са ротором у облику јајета са аутоматиком, индукционог мотора са ротором у облику диска са аутоматиком, трансформатора са аутоматиком, теледиригованог брода, вентилатора са аутоматиком и модел Теслине пумпе са аутоматиком.

Представљена су и два највећа признања: 1960. именом Тесла названа је јединица за магнетну индукцију у Међународном систему мера, а архивска грађа из Теслине заоставштине у Музеју Николе Тесле део је Унесковог међународног регистра документоване грађе „Памћење света“.

ЂОРЂЕ ОБРАДОВИЋ У „АРТ“ ГАЛЕРИЈИ

Равнотежа и ведрина

У „Арт“ галерији, у петак, 15. марта, у 19 часова, биће отворена изложба слика крагујевачког уметника Ђорђа Обрадовића. На већини слика јавља се мотив воде, симбол непредвидивог тока људске егзистенције, али и несталности наших жеља и осећања. Обрадовић у свом уметничком опусу не одступа од идеалистичког и натуралистичког мерила карактеристичног за класичну традицију и уметност. Дуга промишљања, трагање за сопственим уметничким изразом, резултирали су сликарством пуним равнотеже и ведрине.

У каталогу изложбе, историчарка уметности Катарина Бабић наводи да у потрази за сопственим изразом сликар несумњиво пројектује сопствене животне ставове и емоције. Празан простор, распоред предмета, слапови воде или река која мирно тече, одраз су његових интимних стања. Аналитичка визија, деликатна израда, прецизан цртеж, минуциозни потез, топле хармоније боја и обиље светлости у функцији су постизања лепоте поетичних

ЂОРЂЕ ОБРАДОВИЋ, „ШКОЛКА 2“, 2012.

призора. Сlike одишу непосредношћу и чистотом, смиреношћу, тишином и преданошћу, сматра Катарина Бабић.

Занатско саршенство даје слици пластичну лепоту и хумани знак. Композициона решења су брижљиво конструисана и балансирана. Јасан цртеж, хармонија тонова, чврстих форми и читљива фактура, у функцији су моделовања, стварања волумена и атмосфере.

Ђорђе Обрадовић рођен је 1937. године, а завршио је Академију ликовних уметности у Београду, 1960. године. По завршетку Академије определио се за педагошки позив, а као професор уметности у крагујевачким школама ради већ 38 година. Упоредо са педагошким радом наставља да слика.

Један је од оснивача Удружења ликовних уметника Крагујевца и његов председник у два мандата. До сада је имао три самосталне изложбе у Крагујевцу и једну у Горњем Милановцу.

Учествовао је на свим изложбама које су репрезентовале уметност Крагујевца у земљи и иностранству: у Охриду, Приштини, Нишу, Дубровнику, Мостару, Будви, Новом Саду, Сирену, Тренчину-Бјалском Бале. Награђен је наградом КПЗ-а за сликарство 1965. године и са две откупне награде на изложбама ЛУК-а.

ШУМАДИЈСКЕ
ПРИЧЕ

Владимир Јаџичић

Пустиня

Живео је на своју штету. Свако би му рекао да је у животу ишао правилним путем. Нашло би се и оних који би му честитали. Али, он је знао да вам људи честитају онда кад нешто чините не на своју корист, него на своју штету. Према томе, живот га је заобишао. И са тим са знањем било је тешко чекати нов дан.

Чега год се озбиљно лаћао, наилазило је на озбиљну препреку коју није успевао да прескочи. Понекад је бивао сигуран да је преспавао озбиљну лекцију у животу која би га научила како се постаје успешан и срећан. Неки његови познаници као да су у право време остајали будни и успевали су да се обогате, или бар постану познате фације у граду. Један његов друг, Батић, радио је као хирург у истој градској болници у којој је он ринтао као возач хитне помоћи. Понекад би се срели на улазу у болницу. Батић би га овлаш поздравио, никада се не заустављајући, журно би се запутио даље, стављајући му до знања да не жели ни руковање, ни пријатељско ћаскање са њим.

Други, судија Павловић, одавно је већ купио стан у елитном кварту, иако је у животну трку стартовао са ниже позиције од њега: био је син пијанца, распикуће, из оближњег села. Такви који немају где да се врате на крају прођу боље, кад дође до безобзирног лактања. Они тада, пре лактања, покажу факултетску диплому, а Зокс је нема, па ни у лактању не може да узме учешћа. Еј, судија трговинског суда! Шта има од тога веће? Пицанска кравата, згодне приправнице, а кад заседнеш за онај масивни сто – чекиченце у руку – чвок! Суђење се наставља, господе! Ко да више, правда је слепа... А онај, крив ли је, није ли, само зовне у кафану, на пићенце – и тутне коверат испод стола! И све то преко редовне плате! То је живот... (Тако је Зокс, као и већина Срба, замишљао сваки државни посао: сви краду, и нека, али није у реду што њему такву прилику не дају!).

Павловић није избегавао Зокса, али је Зокс избегавао њега, јер је судија волео да се хвали и сваког саговорника који се налазио на нижој друштвеној лествици гледа с висока, а нарочито кад гуцне (чему је био склон, на оца). Тада га је, у ствари, било тешко избећи. Хватао је саговорника за рамена и вукао га испод мишице, покушавао да га загрли, све време се подсмевајући и правећи неслане шале. У ствари, Зокс је почињао да увиђа како се свет све више дели на оне људе који га избегавају и оне које избегава сам.

Да је могао, свакако би избегао и своју супругу Ленку, али то више није било могуће. Морао је да је виђа сваког дана, па и ноћу, јер је спавала поред њега, на њиховом тесном траседу. Тесном, јер је Ленка имала више од сто двадесет кила, иако је била на непрестаним дијетама и мада је говорила да је успела да скине три кила изнад осамдесет. Сви су знали да је стокилашица и сви су јој се иза леђа смејали, па и сам Зокс. Ипак, није волео да чује кад би јој се смејали други, стављајући им увек до знања: дискреционо право поруге над сопственом женом чува само за себе.

Једва да је сада могао веровати у чињеницу да је Ленка, својевремено, сматрана за привлачну буцку. То мора да је било још у њеној четрнаестој или петнаестој години. А после сво то месиште почне да виши. Све више је веровао да су му мишљење о њеној буцкастој привлачности наметале потплаћене провадације, а онда кад јој је заварио под сукну, већ је било касно да се извуче. Ленка је, уосталом, била добра домаћица, спремао је веома укусна јела, али Зокс није био гурман, више је волео да попије, нарочито са колегама. Није претеривао у пићу, али чашицу-две дневно – никада не би одбио. За храну је слабо марио. Штавише, није волео ни често да борави у својој недовршеној кући, на периферији града, јер је стално мирисала на кувана и пржена јела, на кавурме, паприкаше, сарме, пуњене паприке, чорбе и сутлијаше. Све време је држао отворене прозоре, чак и преко зиме, а мириси кућу нису могли да напусте.

Могоао си, сваког тренутка, да очекујеш да се стокилашица Ленка доваља из кујне и дрекне: „Затварај те прозоре, дебилу!“ Она је патила од промаје. Од промаје, и од затвора. Због тога би, кад би напокон њени цревни контракти обавили свој немогућ задатак – да из ње протерају садржај свега онога што би преко дана, или данима, појела – преко ноћи уз њу постајало неподношљиво. Са свом снагом провалили би из ње, данима затиснути, гасови и спавати је било немогуће, исто као и отворити прозоре јер се Ленка плашила промаје. Будила се сва обливена знојем, али није дозвољавала да се ноћу отворе прозори. Кад би дошао јули и кад би преко дана премирала и гушила се због дебљине, а преко ноћи због задуве и затворених прозора, устајала би, шкоропила вodom главу и хукала: „Ех, муке моје, муке моје...“

Али, њене муке су биле занемарљиве у односу на Зоксове који је на посао одлазио неизбријан, неиспаван, са великим колутовима око очију, ни са три чашице љуте заредом не успевајући да се тргне из некаквог беута у који се, како му се чинило, претварао његов живот. Ленка му није дозвољавала, због костобоље и зато што су јој, мора бити, у цркви рекли да је клима нездрава, чак ни да купи клима уређаје. Због тога је преко лета Зокс увек од начелника службе тражио да ради у ноћној смени, иако је рад у хитној ноћу веома опасан. Чинило му се да је ноћ проведена уз алкохоличаре, уз наркомане заражене смртоносним вирусима, или шлогирани бапце – мање погубљена од ноћи проведене уз Ленку. Потом би спавао преко дана, најчешће сном праведника, тим пре јер би Ленка одлазила на посао.

Па и за таквих дана водио би рачуна да се не стровали на кревет одмах пошто дође са дежурства, него би обзирно сачекао да се Ленка нашминка, да се уреди за посао и да је он, као и сваког таквог јутра, половном тастовом „пеглицом“ одвезе на посао. (Штавише, ако би се улучила прилика, возио ју је на посао, као и остали возачи своје супруге, државним „јапанцем“, једним од шест возила које је хитна помоћ добила од Јапана, као донацију, за превоз болесника; но, Ленка није волела да је на посао одвезе кола хитне помоћи – на послу су јој се подсмевали – па је то била реткост).

Уколико би се изговорио да је не може одвести на посао због премора, Ленка би се неизоставно драла, помињала проклету

судбину, вајкала се да је погрешила што се удала за њега и тако страховито лупала вратима, да би се све комшије околом данима смешкале кад би Зокса виделе у пролазу – а кад се комшије какве има он љубазно смешкају, то значи само једну ствар: знају за све твоје поразе, за црне породичне дане и најзлокобније слутње које су се на земљи оствариле, тако да те у потаји оговарају, или, у најбољем случају, жале – а ни сам ђаво не зна шта је од та два горе. Најбоље је кад те мрзе и завиде ти или кад те пањкају да си успео у животу зато што си партијски пљачкаш, масон или педер. Међутим, Зокс се до тог степена животног успеха никада није узнео.

Зокс није знао чиме се Ленка тачно бави, тачније, није знао због чега одлази на посао, кад је њена фирма већ осам година у стечају. У ствари, знао је: она је радила пола радног времена као секретарица, пола као благајник. Међутим, њено предузеће више од три године није исплатило радницима ниједну плату, поготово не на тржишту зараћену (бавило се производњом кугличних лежачева), али је производња стала још у непамћена времена, а од тада су се промениле три државе. Директори су се смењивали као на филмској траци, подоста времена фирма је била без директора, избачена због неплаћања финансијских обавеза са регистра предузећа, а и телефони су, чини се, одавно били искључени. Ипак, Водовод и Електро-дистрибуција, и поред сталних подмуклих покушаја, никако нису могли да им искључе струју и воду, неплаћене већ неколико деценија, јер би у том случају морали да искључе и читав околни квартал.

Једном су инкасанти, који су покушали да искључе струју, од разјарених радника добили такве батине да им више никада није пало на памет појавити се у том крају. Интервенисала је милиција која је, такође, прошла рђаво (једном су полицајцу ситлом разлупали главу), а онда је дошао носати и седокоси председник општине који се са дубоким поштовањем, пред камерама, руковао с председником фабричког синдиката, ћелавим и трбушастим Гиганом. Он је, после интимног састанка с председником у четири ока, рекао да је све ово што се догађа са фабриком – политичка ујдурма председничких политичких непријатеља и да ће радници добити једнократну новчану помоћ од општине. Она ће пронаћи и-

ностраног улагача и све ће опет бити као и пре три деценије, кад су, као и данас, долазили и одлазили с посла, мање или више ништа нису радили, тражећи своја самоуправна радничка права, а пара је капала не може бити боље. Ужасна разлика која се са стојала у томе да и даље одлазе на посао, а пара ниоткуда, биће превазиђена.

Радници су говор председника општине и председника синдиката дочекали одушевљеним аплаузом. Било је то пре три године, али се од тада ништа није променило. Без обзира на то, радници су и даље одлазили на посао, а на сваких пет или шест месеци излазили су на улицу и лармали како ће путовати за Београд, упасти у зграду Владе и заузети ауто-путеве, ако им се не исплате три последње плате, или им се не повеже радни стаж, што ће некима од њих омогућити да оду у пензију.

Једном приликом су штрајковали глађу и на телевизији случајно приказали Ленку. Њена фотографија је обишла не само читаву нашу земљу, него и читав свет, јер ју је неко пустио на интернет и сви који су могли да дођу до те фотографије падали су у несвест од смеха: испало је да глађу штрајкују они који су стомаци толико надувени да ниједан каиш не може да их закопча. Због тога је Ленка данима са посла долазила душевно повређена и у то време није било пожељно излазити јој на очи. Не наштавиши Зокса, да се на њега издере (јер се овај довијао да утекне), повлачила се у собу, брисала марамицу на топлу сузама, али Зокс није могао да јој помогне; штавише, очајнички је примећивао да је њој много лакше кад се безразложно издере на њега.

Он код куће није имао компјутер, али су компјутер, као за пакост, имали на послу, и није било колеге који се на рачун Ленкине фотографије са интернета није направио неку неукусну шалу.

– Посећенија је од порно сајтова – чак је добио неки колега, али се Зокс направио да га не чује. – Као да се сликала гола.

– Да се сликала гола нико је не би ни приметно – рекао је Шики.

Ленку су умало избацили из синдиката, јер је, како су рекли, нанела непроцењиву штету интересима радника фабрике, па су неко време уместо на стечајног управника и неспособног директора, фрктали на њу. Били су то по Ленку тешки дани и умало није фатално смршала, али су потом стечајног управника ухапсили и сва негативна енергија поново се сручила на њега. Од читаве те халабуке радници нису имали никакву корист, јер плате и даље није било, нису имали социјално осигурање, радни стаж им није текао, тако да су на посао одлазили само да би сачували голе зидове управне зграде и фабричких погона – али због чега су их, заправо, чували и са каквом намером – то одавно никоме није било јасно. Председник синдиката је, међутим, знао. „Због будућности наше деце“, говорио је, не без поноса.

И поред ових депримирајућих чињеница, Ленка се према свом послу односила са изузетном пажњом, чак и са некаквом гордошћу. Владала је прећутно мишљење да је њен посао – нешто непроцењиво важно, не само по Ленку, него и по Зокса, па и по читав град, а особито онда кад би предузеће доспело на насловне стране, због штрајка глађу, или у ударне телевизијске вести, док је Зоксов возачки посао у хитној помоћи сматран нечим другогоразредним и небитним, што је Зокс свакако у животу требало да избегне, али није, зато што је у суштини глуп и неспособан. Ко се офајдио од службе у хитној помоћи? Кад би телевизија јављала вест о протестима радника у каквој другој опустошеној фабрици, Ленка би утишавала Зокса (иако он не би прозборио ни речи):

– Тише! Тише, идиоте! Не могу од тебе ништа да чујем!

Као за пакост, Зокс би се тада узврзмао, зачантрао по кући, испустио шољу или чашу, разуме се, уз цилик, и Ленка је добијала нервни слом.

Напокон се одиста са телевизора не би ништа чуло, али од њене дреке, а не због тога што би Зокс ишта изустито. Али би он схватао да је Ленкин посао у пропалој фабрици кугличних лежачева нешто толико важно да од њега ништа на свету нема важније, а ако и има нешто важније, онда је то некаква ствар која не може да се измери логичним, постојећим мерама, јер надвисује и сам живот, и свет, можда и читав космос. У таквим тренуцима Ленка би прерастала у некакво божанство, постајала би демијург, творац. Тада би Зокс остајао утучен због своје безначајности, помирено схватајући да је његов живот одиста изгубљено неважно зрнце у пустињи пуној песка – и да ће се пустиње тешко спасити.

САТИРА

Пресипали
смо из шупљег
у празно. И би
потоп!

Слободан СИМИЋ

Карикатура: Горан МИЛЕНКОВИЋ

■ Између два зла одабрали смо мање. Нисмо рачунали на њихову коалицију!

■ Ко уђе у нашу историју, тај се жив из ње не враћа!

■ Слобода нема цену. Плаћамо је ко колико може!
Милан Р. СИМИЋ

■ Правда је слепа јер јој нешто стално боде очи!
■ Додирнули смо дно! Социјално смо чабрирали!
Раша ПАПЕШ

■ Неко је оклеветао Хегела, а Вучић процесуирао Јозефа К!

Рагмило МИЋКОВИЋ

■ Кад се у Србији коначно сазна који су политичари радили за тајну полицију, њихова каријера биће још успешнија.

■ Јавност мисли да се одлуке доносе у скупштинској сали, јер нема преноса из скупштинског ресторана.

Александар ЧОТРИЋ

Скривена
камера

Као бомба одјекнула је вест да је Премијер снимљен скривеном камером!

Цела нација је са нестрпљењем чекала емитовање сензационалног снимка.

И заиста, одмах после Државног дневника, грађани су могли да виде чудо невиђено.

Прво се премијер руковао са једним познатим преварантом, који је у црно завио многе породице.

Чак га је и потапшао по рамену! Затим се Премијер руковао са једним чувеним уцењивачем, који је на разне уцене стекао огроман капитал.

Са њим се чак и загрлио! А онда се на снимку могло видети како Премијер пије кафу окружен екипом од које се дизала коса на глави.

Ту су седели један чувени лажов

који је познат по томе да лаже како зине.

Поред њега је кафицу испијао један што би и рођену мајку продао, ако већ није.

Затим је са њима ћаскао један ратни злочинац који никад није процесуиран.

Па један што је осуђен због примања мита, па изненада пуштен.

Све у свему, Премијер је био окружен екипом заиста кримини-гене прошлости.

На снимку се могло видети да се одлично слажу.

Сви су се смешкали и били врло расположени.

Видело се да то дружење баш свима прија.

И када се очекивало да после таквог скандала Премијер одмах поднесе оставку, стигло је саопштење из његовог Кабинета.

Спорни снимак настао је приликом последње седнице Владе!

Шта је-ту је, страсти су се одмах стишале.

И Влада је стабилна.

Слободан СИМИЋ

Скијање

Најзад и ја да одем на скијање. Пре нисам могао ни шећер да купим кад хоћу, а види сад! Да сам ја једини, то и не би било богзнашта, али цела моја улица иде на скијање! Немамо баш сви скије, али зима пружа многе радости. Уместо планине је, истина, равница, али то је предност. Кад јуриш низ брдо, можеш и ногу да сломиш. А овако пот-пуно безбедно. Дивота једна. Тачно је да је, као што тврде злобници, уместо снега блато, то јесте, али плитко. И да хоћеш, не можеш у њему да се удавиш. Једва да је до колена. Потпуно безбедно.

Знам да смо се надали променама и бољитку, али се понекад запитам јесмо ли за-служили оволику дивоту.

Ђорђе ОТАШЕВИЋ

Дали су приоритет аграру и градњи путева. Сада ће највише да краду у овим областима!

Александар ЧОТРИЋ

ПРЕФЕРАНС

Резултати градске лиге

	презиме и име и надимак	Укупно	
		Бод	Супе
1	Станић Радован Рака	26,5	3344
2	Раденковић Ненад Буђони	26	3934
3	Јовановић Драган Дуца	24,5	1494
4	Богдановић Мирослав Крапа	22,5	1734
5	Ђорђевић Раде Ђерка	22	2152
6	Ђорђевић Зоран	21	1334
7	Николић Србислав Срба	20,5	364
8	Цветковић Небојша Цвеле	19,5	2096
9	Ђорђевић Саша	18,5	1604
10	Везмар Предраг	18,5	468
11	Туцаковић Бранко Туца	18,5	10
12	Андрић Дејан	18,5	-30
13	Данас Иван Грк	18	1018
14	Миленковић Жикица	17	162
15	Весовић Миодраг Веса	17	-1176
16	Милојевић Ненад Неца	17	-2020
17	Мартиновић Милорад Мића	16	-552
18	Живковић Стефан	16	-690
19	Николић Небојша Ушке	16	-1022
20	Вујисић Данило Дача	15	-836
21	Марковић Мирко Професор	14	-312
22	Ивановић Горан Чича	14	-984
23	Лазаревић Славољуб Лаза	14	-1086
24	Васиљевић Зоран Гуки	13	-1644
25	Симић Милисав Миша	12	-216
26	Кумбуровић Јован Баћа	12	-1570
27	Николић Драган Муша	12	-2168
28	Алексић Миленко Мика	10,5	-1244
29	Петровић Милован - Мика	7,5	-1430
30	Гајић Марко	7,5	-1714

кragујевачке

Телефони
333-111
333-116

МАРКЕТИНГ

Горан Миленковић

ОДВАЈАТЕ

ТОМИСЛАВ НИКОЛИЋ, председник Србије:
- Никада нисам био комуниста и много сам замерао Титу на начину вођења унутрашње политике, али сам у једној својој председничкој кампањи рекао да бих волео да спољну политику водим као Тито.

ДАНИЈЕЛА БУЗУРОВИЋ, ТВ водитељка:
- Ја сам увек насмејана и сва је срећа да имам уши, иначе би се осмех вртео око главе.

АЦА ЛУКАС, певач:
- Максимално сам посвећен својој жени и деци и уживам да проводим време са њима. Мени је супер у животу и уживам у улози паучара.

МАРИНА ВИСКОВИЋ, певачица:
- Србија је једина земља у којој је естетска хирургија табу тема. Чему то? Одлазак код пластичара свуда се сматра као одлазак код зубара.

НАТАША БЕКВАЛАЦ, певачица:
- Мој живот јесте леп, али није нимало једноставан и лак, али радила сам на себи неколико месеци и осећам се као нова.

СИНИША МИХАЛЛОВИЋ, селектор фудбалске репрезентације Србије:
- Пред сваку утакмицу слушамо родољубиве песме. Нећемо ништа мењати ни пред меч са Хрватском.

СИНИША КОВАЧЕВИЋ, драмски писац и народни посланик:
- Видим да је решен проблем са млеком. На исти начин се може решити и проблем силовања у Индији - да се укине кривично дело силовања.

МАЈА НИКОЛИЋ, певачица, о „Беосонгу” на којим је бирања српска песма за Евровизију:
- Чим ја нисам била у финалу, јасно је да је све то намештено.

НЕБОЈША ЧОВИЋ, потпредседник Црвене Звезде, о беспарици у клубу и незадовољству фудбалера:
- Ако наставе да играју као што сада играју, мораћемо да им доплатимо да оду.

Милош Игњатовић
ЗУМ

У транзитну - ка бувљаку

Околиш пута од Корићана ка Великом пољу

Од пса Миће газда је начинио Диогена

Крагујевац се у уторак забелео – од града

Своје гнездо на белошевачком гробљу врана „армирала” виљушкама и кашикама

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за комуналне
послове и надзор

ЈАВНИ ПОЗИВ

За полагање испита о познавању града Крагујевца и прописа у области ауто такси превоза путника (лицима која врше или ће вршити делатност ауто такси превоза)

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе-Област за комуналне послове и саобраћај, позива на полагање испита за обављање делатности ауто такси превоза, а одржаће се у **понедељак, 25. и уторак 26. марта 2013. године у 15.30 сати у сали 105 Скупштине града.**

Испит се организује на основу Правилника о програму и начину полагања испита за обављање делатности ауто такси превоза, а одржаће се у **понедељак, 25. и уторак 26. марта 2013. године у 15.30 сати у сали 105 Скупштине града.**

Кандидати који полажу испит морају да испуњавају следеће услове:

- Да поседују возачку дозволу "Б" категорије најмање 3 године
- Да поседују лекарско уверење за професионалне возаче

Кандидат треба са собом да понесе личну карту на увид.

На основу положеног испита, Град издаје сертификат о познавању града Крагујевца, познавању прописа из области ауто такси превоза путника и прописа који регулишу безбедност саобраћаја на путевима, као и превоз у друмском саобраћају.

Сертификат ће се убудуће користити у поступку добијања легитимације такси возача, у складу са Одлуком о ауто такси превозу путника на територији града Крагујевца.

За додатне информације обратити се на телефон (034) 306 155.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе града Крагујевца, на основу члана 50. став 1. Закона о планирању и изградњи (« Службени гласник РС» бр. 72/09,81/09-исправка, 64/10-одлука УС, 24/11 и 121/12) и Извештаја Комисије за планове

Скупштине Града Крагујевца- број: 350-152/13-1-02 од 07. 03.2013. године, оглашава

ЈАВНИ УВИД У

НАЦРТ ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ за изградњу далековода 400 Кв Крагујевац 2- Краљево 3 на подручју града Крагујевца

Јавни увид обавиће се у периоду од 15. 03. 2013. године, закључно са 15. 04. 2013. године, у просторијама Града Крагујевца, Градске управе за послове локалне самоуправе и опште управе(V спрат), Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, радним данима од 9,00 до 15,00 сати.

Заинтересованим физичким и правним лицима која врше увид у изложени план, стручна служба пружиће потребне информације и стручну помоћ приликом тумачења планског документа .

Примедбе на плански документ у току јавног увида могу се у писаној форми препорученом поштом упутити Градској управи послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, (канцеларија 515) Трг слободе 3, 34000 Крагујевац, закључно са 15. 04.2013. године .

Јавна седница Комисије за планове Скупштине града Крагујевца биће одржана дана 18. 04. 2013.године са почетком у 11,00 часова у просторијама у згради Градске управе града Крагујевца, Трг слободе 3 (сала 105). У току јавне седнице, сва присутна физичка и правна лица, која су поднела примедбе у вези са Нацртом плана у писаном облику, могу образложити примедбе пред Комисијом за планове Скупштине града Крагујевца.

Прошло је четрдесет тужних дана од када нас је напустио наш драги пријатељ

Здравко Ивановић

дипл. економиста

Са тугом, љубављу и поштовањем чуваћемо успомену на њега.

Божана и Тома Мирковић

Дана 17. марта 2013. године навршава се десет тужних година од када није са нама наш драги

Перо Симовић

из Кусовца

Прошло је десет тужних година, али бол и сећање на тебе остају. С поносом чувамо успомену на тебе и твоју безграничну љубав и доброту.

Твоји најмилији

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ

Градско веће, на основу члана 7. тачка 2. и члана 28. Одлуке о одређивању и начину поверавања комуналних делатности ("Сл.лист града Крагујевца", бр. 20/05, 1/07-испр.2/07,5/08,35/08, и 8/10), и члана 38. тачка 31. Статута града Крагујевца ("Сл.лист града Крагујевца", број 37/12- пречишћен текст), на основу Одлуке о спровођењу II круга поступка лицитације за постављање дечијих аутомобила на јавној површини број:353-113/13-Вод 07.03.2013.године, расписује

ЈАВНИ ПОЗИВ

за спровођење II круга поступка лицитације за постављање дечијих аутомобила на јавној површини

Јавни позив се расписује за спровођење II круга поступка лицитације за поверавање повременог комуналног посла постављања дечијих аутомобила на јавној површини на територији града Крагујевца, на следећим локацијама :

- ТРГ ФОНТАНА	- 1 локација 25м ² (дечији аутомобили)
- ВЕЛИКИ ПАРК	- 3 локације 150 м ² (дечији аутомобили)
- ПЕШАЧКА ЗОНА	- 1 локација 50 м ² (дечији аутомобили)

1. Наручилац: Град Крагујевац, 34000 Крагујевац, Трг Слободе 3.
2. Право учешћа у поступку лицитације имају правна и физичка лица која су регистрована за обављање предметне делатности.
3. **Рок** поверавања комуналног посла је **6 месеци**. Почетак обављања комуналног посла почиње даном закључења уговора.
4. Заинтересовани понуђачи могу преузети конкурсну документацију у просторијама Градске управе за послове локалне самоуправе и опште управе-Секретаријату за комуналне послове и надзор, Крагујевац, Трг Слободе 3, канцеларија број 420/IV, дана 15.03.-20.03.2013. године, радним даном од 09.00 до 12.00 часова.
5. Рок за за пријем конкурсне документације је 21.03.2013.год. до 11:45 часова у канцеларији број 420/IV, у згради Скупштине града. поступак лицитације ће се одржати **21. 03. 2013.год. у 12:00 у канцеларији број 420/IV.**
6. Све додатне информације везане за Јавни конкурс могу се добити на телефон: 034/306-203 или непосредно у канцеларији 420.

ГИК „1. МАЈ“ ЛАПОВО

Његошева 31,
Лапово,
даје

ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ОГЛАСА о давању у закуп пословног простора

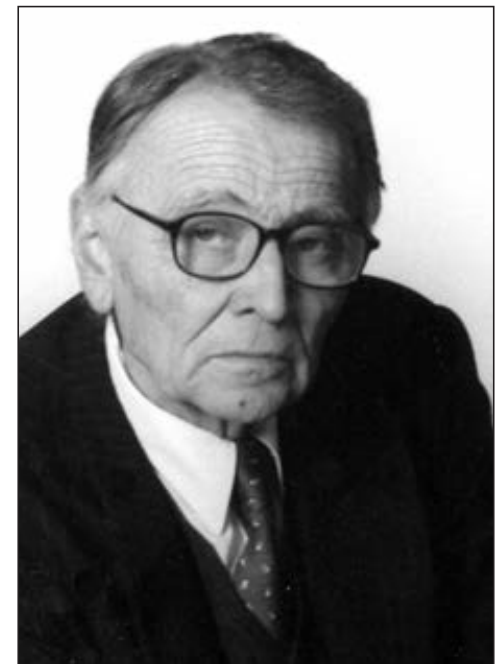
Дана 14.2.2013. године у недељнику „Крагујевачке“ објављен је оглас о давању у закуп пословног простора.

Овим огласом врши се измена рока за достављање писмених понуда према условима из објављеног огласа, тако да се објављује:
НОВИ РОК ЗА ДОСТАВЉАЊЕ ПОНУДА ЈЕ 31.3.2013. године.

Остали услови остају непромењени.
Особа за контакт:

Божанић Јованка,
тел. **060 470 47 27**,
или
е-маил:
gik1.maj@yahoo.com

Дана 11. марта 2013. године преминуо је наш драги

Рајко Милошевић

1926 – 2013.

фотограф

Опело ће се одржати у цркви на Варошком гробљу, у 11 сати, а сахрана у 13 сати, у Доњој Трнави.

Ожалошћена породица

Мали огласи

ПРОДАЈЕМ кућу, 250 квм, Маршић, 5 ари плаца, струја, вода, канализација, асфалт, телефон. Телефон: 064 956 3 926, звати од 10 до 20 сати.

МАТЕМАТИКА, механика, физика – сви узрасти. Часови у току школске године и припремна настава за упис у Математичку гимназију(СМ) и полагање мале матуре. Студенти (март, април). Пријемни (више и високе школе, факултети и војна академија – посебни програм). Велика матура. Такмичења. Телефон: 034 360 202, 063 77 11 002, Арсић.

ОГЛАШАВАМ изгубљеном возачку дозволу на име Алемпијевић Дарка, улица Краља Александра И Карађорђевића 93. издату у Полицијској управи Крагујевцу.

ОГЛАШАВАМ изгубљеном личну карту на име Алемпијевић Дарка, улица Краља Александра И Карађорђевића 93. издату у Полицијској управи Крагујевцу.

Нашој драгој и вољеној супрузи и мајци

Алексић Борики Цици

Даваћемо годишњи помен у суботу, 16. марта 2013. године, у 11,30 сати, на Бозман гробљу.

Позивамо рођаке и пријатеље да присуствују овом тужном помену.

Са љубављу и тугом: супруг Слободан, ћерка Славица и син Душан са породицом

У суботу, 17. марта 2013. године, навршавају се четири године од смрти нашег драгог

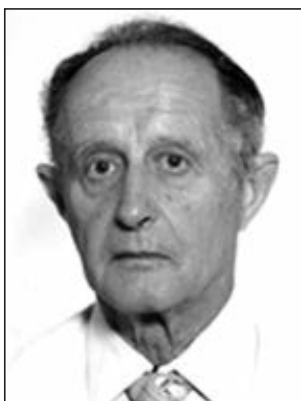

Петровић Драгише Гилета

17.3.2009 – 17.3.2013.

Мајка Милена и ћерка Маја

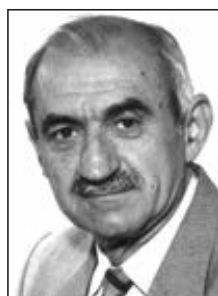
Последњи поздрав дугогодишњем колеги лекару

Прим. др Драгомиру - Гоми Стевановићу

Колектив Клинике за гинекологију и акушерство
Клиничког центра Крагујевац

Вечно сећање

Ранковић Драгић Драган

13.3.2009 – 13.3.2013.

С тугом, која не престаје, сећаћемо се тебе док трајемо.

Твоји Цица и Мирче

Петар Васић

18.3.2012 – 18.3.2013.

Потребан нам је, сине, твој поглед пун тоpline, твоја љубав, анђеоске чистине. Бар на трен да још једном чујемо твој глас, да осетимо твој загрљај.

Деда Миомир, баба Љубинка, мајка Зорка и очух Ђорђије

СЕЋАЊЕ

Горица Љеповић

16.3.2009 – 16.3.2013.

Остаћеш заувек у нашем сећању.

Син Владо и ћерка Нада са породицама

Дан 16. марта 2013. године, у 12 сати, на гробљу у Губеревцу, даваћемо четрдесетодневни помен нашем драгом

Здравку Ивановићу

1939 – 2013.

Позивамо родбину и пријатеље да присуствују овом тужном помену.

Породица

Петар Васић

18.3.2012 – 18.3.2013.

Превише тужно пролази време од твог тихог одласка. У нашим душама остао је урезан бол, дубок и јак.

Ујак Мирослав и ујна Јасмина

СЕЋАЊЕ

Димитријевић Светислав Света

15.3.2000 – 15.3.2013.

Ана, Деса и Бане

Дана 18. марта 2013. године навршава се година дана од када није са нама наш вољени

Петар Васић

18.3.2012 – 18.3.2013.

Годишњи помен ће се одржати 16. марта 2013. године, у 11 сати, на Варошком гробљу. Позивамо родбину и пријатеље да присуствују овом тужном помену.

Породица Васић

СЕЋАЊЕ

Сања Ђорђевић
рођ. Матејић

Дана 18. марта 2013. године навршава се тринаест тужних и болних година од како нас је наша мила Сања напустила са болом и неизмерном тугом.
У понедељак, 18. марта, у 13 сати, положићемо цвеће на њен гроб.

Твоји Мира, Бјанка, Јелена, Мартина,
Зага и Влада

Отишао је наш најдражи

Митар Алексић
1950 – 2013.

Неизмерно поносни што си био део наших живота, заувек ћемо те памтити по великој љубави, доброти и племенитости.
Нека те анђели чувају.

Твоји најмилији
Тадија, Сузана и Анђела

Последњи поздрав моме оцу

Митру Алексићу
1950 – 2013.

Тата мој, био си велики човек, великог срца, најдивнији отац на свету. Бескрајно поносна што сам те имала за оца, захвална на љубави коју си ми пружио, заувек ћу те чувати у свом срцу.

Нека те Бог и анђели чувају, јер ти си то заслужио.

С љубављу свог мог срца,
ћерка твоја

Дана 18. марта 2013. године навршава се година од када није са нама наш вољени

Петар Васић
18.3.2012 – 18.3.2013.

Чини се као да је јуче било, али година је прошла од кад с нама ниси, за тобом су остала само сећања и неизлечив бол у души.

Дејан, Слађа, Тијана и Лаза

ТУЖНО СЕЋАЊЕ

Васић Петар
18.3.2012 – 18.3.2013.

*Прерано оде,
Ех да си жив.
То би била радост
А већ није шако.
Реч је само слово.
Већ си далеко,
А ниси са нама.
Само је бол.
И шако унедојлед,
Ћушке сањаш санак свој.*

Воли те баба Радмила

Мом супругу

Митру Алексићу
1950 – 2013.

Пролазе јутра, пролазе дани, а тебе нема, ни твојих топлих речи.
Толика срећа морала је да се прекине.

Људи то регулишу, али само је моралан човек слободан.

И Бог отвори врата, анђели те приграбише, а ми остадосмо несрећни, али поносни што смо те имали.

Почивај у миру,
супруга Олга

Дана 25. марта 2013. године навршава се година од смрти нашег вољеног и никада заборављеног супруга, сина и брата

**Радоша
Мојсиловића**
25.3.2012 – 25.3.2013.

У тишини вечног мира пратиће те наша љубав и сећање, јер док постојимо ми који те волимо живећеш кроз нас.

С љубављу, твоји најмилији:
супруга Андријана, мајка Богдана, браћа,
сестре и остала родбина

СКАНДИНАВКА

170	ДЕО ПАРЛАМЕНТА У НЕКИМ ДРЖАВАМА	НАШ ПРЕДЛОГ	ПЕВАЧИЦА СА СЛИКЕ (ЈА ИМАМ ТАЛЕНАТ)					
ДЕО ЛУКЕ								
ПОХВАЛНА ПЕСМА								
ЊИВА		ТОНА						
ИМЕ ГЛУМИЦЕ АРЕПИНЕ		ИМЕ КОС-МОНАУТА ТАГАРИНА						
ЈЕДАН ТОНСКИ РОД								
ИМЕ ЦЕР МУЗИЧАРА КИДА				УПАД	ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ РЕЗУЛТАТА	ВЕЛИКА НЕОТРОВНА ЗМИЈА	ЖЕНСКО ИМЕ, ЖЕЉКА	ПЕШЧАНО КУПАТИЛО (МЕД.)
ВРЕМЕ ПРОВЕДЕНО У МИНУТИМА								
	ГРАЂЕВИН. КОЛИЦА							
	ЈУНАЧКЕ ПЕСМЕ, ЕПОВИ							
СЕКУНДА		ОПЕРСКА ПЕВАЧИЦА МОНСЕРАТ РАДИЈУС						
ЗАМЕНИК ДЕКАНА								
ЕЛЕКТРОН		ГРАД У АЛБАНИЈИ						
		РАТНА МОРНАРИЦА						
СТАНОВНИК ГРАДА У СРБИЈИ								
ПЕТЉЕ НА КОНОПЦУ, ЧВОРОВИ				ДИНАР	ЛУТОСЛОВ, РЕЧНО БРОДАРСТВО (СКР.)		ИМПУЛС	ОВСЕНИ ХЛЕБ
ВОЛТ		ЕТВЕШ		УЗВИК БОЛА				
		ПОЗНАВАТИ СЕ		ОМОТАЧ, ОМОТНИЦА				
МЕСТЕ ОДАКЛЕ ВОДА ИЗВИРЕ						ВАЉЕВО		
						МИНЕРАЛ СА УРАЛА		
	ВРСТА ОБЛАКА							ПЛАТНО ЗА УВИЈАЊЕ ПОКОЛНИКА КОД МУСЛИМАНА
	БЕОГРАД. МУЗИЧКА СВЕЧАНОСТ							
БРАТ ОДМИЛА				МАЈКА РОМУЛА И РЕМА				
				ИМЕ ФИЛ. ДЕКАРТА				
ЛАТИНСКИ ВЕЗНИК		ЗАНОС, ЕКСТАЗА						
		АМАТЕРСКИ ТЕНИСКИ КЛУБ						
ИМЕ ПЕВАЧИЦЕ БОРИСАВ-ЉЕВИЋ				АМЕРИЧКА МОДНА АГЕНЦИЈА				
				АРАНЂЕ-ЛОВАЦ				
УЧЕСНИЦА УСТАНКА								
АДМИНИСТРАТИВНИ РАДНИК								

ОСМОСМЕРКА

У лику осмосмерке пронађите појмове у вези аутомобила. Неискоришћена слова даће коначно решење осмосмерке.

М	З	А	О	Л	И	Р	К	Е	П
Е	О	Т	А	Л	А	К	С	Р	А
З	Н	Ш	Е	Н	О	Л	О	К	У
Ц	А	И	Б	Д	А	П	Т	О	К
А	Т	Д	З	А	О	О	Е	Н	Е
Ц	Р	Е	Њ	Р	Г	В	Н	Т	П
И	А	С	Ш	И	Б	И	Р	Р	Е
Л	Б	Е	У	Д	Л	Р	А	О	Г
И	А	К	А	Н	З	О	К	Л	Т
Д	И	Ш	С	А	У	Г	Н	Н	К
А	Б	У	А	Х	Т	А	Л	А	Е
Р	М	Љ	Г	Н	В	З	Т	Т	Ц
А	О	И	О	А	Е	О	Ф	А	Е
М	К	В	Т	С	Н	В	Е	Б	Ц
П	А	С	У	Л	Т	Е	Л	Л	И
А	А	Т	А	О	И	Р	Н	А	Л
З	С	Д	Р	Н	Л	Ц	Е	П	У
М	А	З	Д	А	И	Ш	О	Б	О

■ АБАРТ	■ КОЛОНЕ	■ РАДИЛИЦА
■ АЛАТ	■ КОМБИ	■ РАМПА
■ АУТО-ГАС	■ КОНТРОЛНА ТАБЛА	■ РЕЛИ
■ АУТОСТРАДА	■ КРИЛО	■ САУТ
■ БАГИ	■ КУКА	■ СЕДИШТА
■ БРЗИНЕ	■ КУПЕ	■ СИМКА
■ ВЕНТИЛИ	■ ЛАДА	■ СКАЛА
■ ВИЉУШКЕ	■ ЛИЗИНГ	■ ТАУНУС
■ ГЕПЕК	■ МАЗДА	■ ТВИНГО
■ ДОБОШИ	■ МАТРА	■ УЛИЦЕ
■ ЕЛЕКТРОМОБИЛ	■ МОТОР	■ ФЕЛНЕ
■ ЗАДЊИ ЛОНАЦ	■ НАСЛОН	■ ХАУБА
■ ЗАСТАВА	■ ОЗНАКА	■ ЦРЕВО ЗА ГОРИВО
■ ЗОНА	■ ОТПАД	
■ КАРИКЕ	■ ПАУК	
■ КАРНЕТ	■ ПОЛО	
■ КИЛЕР	■ ПОРШЕ	
■ КИПЕР	■ ПУМПА ЗА УЉЕ	
■ КЛУБ	■ РАДАР	

РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

СКАНДИНАВКА: натовити, ониризам, вела лука, ометати, хорори, м, ониристи, па, к, ерл, о, бек, ск, вур, лето, опојати, америка, клизач, р, бизе, ави, стари рим, симонида.

БЕЛА УКРШТЕНИЦА: владица, релатив, апарат, њено, ап, снівати, кс, ивош, ако, арт, биде, на, авила, љ, њиварак, арамеја.

УКРШТЕНИЦА У САЂУ: карпов, јарбол, основа, прамен, најлон, аветно, еминем, неурин, травен, енолог, уговор, нгвана, толуол, творац, надзор, лорбер, цанкар, злобно, дебиси, акрани, боксер, бисаге, ариман, сатаре.

СУДОКУ: а) 371-924-586, 246-185-739, 958-367-412, 825-743-691, 167-592-348, 439-816-275, 582-431-967, 694-278-153, 713-659-824. б) 952-761-834, 183-524-679, 647-389-521, 219-657-348, 435-218-796, 768-493-152, 376-142-985, 594-836-217, 821-975-463. в) 849-172-365, 657-394-128, 312-856-794, 285-417-639, 431-569-872, 976-238-451, 568-943-217, 794-621-583, 123-785-946.

СУДОКУ

НИВО ТЕЖИНЕ: ●●●○

	1				6
5				2	
3	6	4			
	5	4	8		
				7	
8		1	5		2
			3		
				6	8
1	8	9	4	7	

НИВО ТЕЖИНЕ: ●●●●

	4	1		8	7
	6	3	5	7	1
9					
				3	4
		1	6	5	
8		2	5	6	
	4				
					1
5					6

АТЛЕТИКА

Дарко пети на Балканском кросу

ДУГ КОРАК ДО МЕДАЉЕ

РЕПРЕЗЕНТАТИВАЦ Србије и атлетичар Радничког Дарко Живановић заузео је пето место у сениорској конкуренцији на Балканском првенству у кросу.

На стази дужине 10 километара у зрењанинском Карађорђевој парку, славио је Маријус Јонеску из Румуније, као други кроз циљ је прошао Ужичанин Мирко Петровић, док се на трећу позицију пласирао Улу Чихат из Турске.

В. У. К.

КАРАТЕ

Нешковић други на позивном

НА Новом Београду је одржан позивни турнир, где су учешће узели освајачи медаља на државном првенству и Куп такмичењу. Ово надметање требало је да послужи селектору репрезентације Србије при избору репрезентативаца за предстојеће Балканско првенство кадета, јуниора и млађих сениора, које ће се, од 28. до 31. марта, одржати у Крагујевцу.

СТЕФАН У ФОРМИ

У престоници се тако, пре неколико дана, нашло и двоје чланова Карате клуба Застава, јуниор Стефан Нешковић и кадеткиња Кристина Милетић, док је, такође позван, Ненад Стојановић изостао због болести. Нешковић је у категорији до 68 килограма освојио друго место победивши два одлична противника, а у финалу, у потпуно равноправној борби, изгубио је од Кнежевића из Београда. Кристина је стигла до другог кола, где је поражена од актуелне вицешампионке Европе Тање Жунић, али тек гласањем судија пошто у овом мечу није било освојених поена.

В. У. К.

КОШАРКА

ЗАДАР - РАДНИЧКИ 75:68

Рамља у Вишњику

ЗАДАР - Хала: „Крешимир Босић“. Гледалаца: 3.000. Судије: Болшаузер (Словенија), Драгојевић и Кољенић (Црна Гора). Резултат по четвртинама: 20:19, 20:19, 15:8, 20:22.

ЗАДАР: Иванов 3, Тревис 8, Тори 16, Кашироил 10,

Делах 11, Рамљак 4, Бркић 2, Крисић 3, Бајшур, Нуркић 5, Врбани 11, Просиран 2.

РАДНИЧКИ: Миљеновић, Синовец 11, Бајин 18, Јовић, Марковић, Еменић 6, Бирчевић 8, Борисов 12, Димић, Мијајковић 5, Вајић 6, Визер 2.

АБА-ЕВРО ЕПИЛОГ

Договор постигнут, али...

ПОСЛЕ двонедељног натезања, челници Евро и АБА лиге усагласили су ставове о начину попуњавања елитног европског клупског такмичења за предстојећу сезону. Тако ће директан пласман имати победник лигашког дела после 26. кола и победник фајнал-фора, док ће следећа најбоља екипа из лиге играти квалификације, али само уколико победник лиге може да обезбеди „Б“ лиценцу. У супротном, фајнал-фор ће одређивати пласман. Та лиценца, иначе, подразумева да клуб који жели да игра у свом граду мора да има халу са минимум пет хиљада места, да му најближи међународни аеродром буде удаљен мање од 100 километара и да има два хотела са четири звездице, ако не, да игра у другом, тим условима одговарајућем граду.

Такве услове од „заинтересованих“ немају Игокеа и Раднички, што додатно компликује ствар. Из оба табора стиже уверавање да ће, уколико се за то изборе, играти Евро лигу, макар и у другим местима. Крагујевчани у старту искључују Београд, већ ће покушати најпре са адаптацијом „Језера“ и молбом код одговорних у Евро лиги да се занемари вишак удаљености престоничког аеродрома од неких 30 километара, а уколико то не буде било изводљиво, окренуће се ка југу, вероватно Нишу. Ипак, и ту ће се можда појавити проблем, јер тамошња ваздушна лука има само један лет ван граница Србије, и то за Подгорицу, па се тешко може сматрати међународном.

Дакле, остаје да сачекамо расplet на „Јадрану“. Подсећамо, фајнал-фор, можда последњи јер Евро лига све више инсистира на плеј-офу, игра се од 25. до 27. априла.

М. М.

ПОСЛЕ Игокее, Партизана, па Црвене звезде, и Раднички је осетио горчину гостовања у Задру. Крешина хала остала је недодирљива за српске клубове, те је домаћин успео да сачува шансе за опстанак на „Јадрану“. Крагујевчани нису били ни бледа сенка оних играча који су заређали седам победа и пришли врху табеле, иако су од стручног штаба стизале опомене да ово никако неће бити излет на море, већ озбиљан посао.

Само у два наврата гости су имали резултатску предност, али оба пута веома кратко. Било је то најпре на старту код 6:11, после техничке тренеру домаћина, те у завршници првог полувремена, после тројке Борисова - 33:34. Све остало припало је Задранима.

Преломни тренутак поново је био кобни излазак из свлачионице. Резултат је тада био још активан, 40:38, но онда све одлази у пропаст. Прво следи серија од 10:0 домаћина, а затим, на старту последње деонице, разлика долази на 17 поена - 63:46. Играчи Ра-

Фото: kkradnicki.rs

„ЦРВЕНИ“ БАШ ПОДБАЦИЛИ

дничког били су немоћни да се супротставе, јер је шут био очајан, а од некаких акција за два поена није било вајде. На крају су, када је већ све било завршено, успели да заостатак сведу на пристојан.

Статистички гледано, екипе су биле готово изједначене. Победник је мало одмакао у шуту ван линије 6,75 метара, поражен је у слободним бацањима, док су бројке пресудиле у фази скока. Однос у том сегменту био је 40-27 у корист Задрана, па је сасвим јасно

где је шкрипало и где се подбацило.

Сада је ситуација сасвим другачија него пре само седам дана. Еуфорију је заменио страх од неуспеха, јер за сигурну Европу потребна је барем још једна победа, за фајнал-фор највероватније обе. Прилика за поправни указује се вечерас од седам сати, када крагујевачки клуб игра са још једним јадранским „дављеником“, кошаркашима Сплита у њиховој дворани.

М. М.

АБА ЛИГА

24. КОЛО: Задар - Раднички 75:68, Будућност - Сплит 66:47, Широки - Црвена звезда 78:74, Цибона - Олимпија 74:62, Крка - Цедевита 62:63, Партизан - Игокеа 73:64, Солнок - МЗТ Скопље 81:72.

Игокеа	24	18	6	1842:1704	42
Црвена звезда	24	17	7	1943:1746	41
Будућност	24	15	9	1722:1620	39
Раднички	24	15	9	1941:1840	39
Партизан	24	15	9	1758:1697	39
Олимпија	24	13	11	1827:1812	37
Цедевита	24	13	11	1766:1754	37
МЗТ Скопље	24	12	12	1787:1799	36
Цибона	24	9	15	1857:1852	33
Крка	24	9	15	1636:1742	33
Широки	24	8	16	1780:1837	32
Задар	24	8	16	1764:1864	32
Сплит	24	8	16	1677:1829	32
Солнок	24	8	16	1719:1923	32

25. КОЛО: Сплит - Раднички, Солнок - Задар, МЗТ Скопље - Партизан, Игокеа - Крка, Цедевита - Цибона, Олимпија - Широки, Црвена звезда - Будућност.

ПЛЕЈ-ОФ (Ж)

Нема наде за црвене

КОШАРКАШИЦЕ Радничког поражене су у првој утакмици плеј-офа Прве лиге у Београду од екипе Радивој Кораћ, убедљивим резултатом 75:37.

Равноправну игру „црвене“ су успоставиле само у трећем периоду утакмице, када је било 18:16 за Београђанке. Све остало ваља што пре заборавити.

Најбоље у редовима Крагујевчанки биле су Александра Катић са 12 и Николина Милић са девет погодака, а уз то обе играчице забележиле су и по седам успешних скокова.

Иначе, синоћ је у Крагујевцу игран реванш ове две екипе. С. М. С.

ФУТСАЛ

БЕЧЕЈ - ЕКОНОМАЦ 3:3

Коцић њоцрвенео

НЕКАКО чудан развој утакмице 13. кола у Бечеју између истоимене екипе и крагујевачког Економаца. Тек, „студенти“ поспруше још једном ове сезоне, не тако страшно, али им домаћин „откину“ два бода, а они, пак, освојише један, неопходан у борби за опстанак.

Читав ток утакмице, бар онај резултатски, слио се у нешто више од десетак минута. Само што су кренули са центра, Коцић је „забио“ први гол, желећи одмах домаћину да нагласи ко је ко у овом дуелу. После дужег периода притиска, у 10. минуту Бечеј је поново капитулирао, прелепим лобом новајлије Суручића. И када се очивала голеада „студената“, у три минута виђен је не само преокрет, него и све што се од учинка ове две екипе прошле недеље и могло видети. Наиме, Бечеј је за два минута анулирао предност Економаца (2:2), Коцић је својим другим голом поново довео Крагујевчане у нову предност (2:3), а већ следећег минута домаћин је поново поравнао скор. Испоставило се да је то био и коначан резултат утакмице.

Бечеј је желео победу, зарад опстанка како смо навели, а Економац нема праву на грешку, зарад нове титуле, па су многи били мишљења да је, некако, у том односу снага, жеља и амбиција, проистекао и некакав квалитет. Било како било.

Друго полувреме је донело неку сасвим другу слику. Било је прилика и шанси, пре свега за Економац, али су у први план дошле судије. Свиран је велики број прекршаја, опет нашима, а да штета буде већа, све опомене су изречене „студентима“, од којих најтежа, црвени картон, најбољем играчу Србије Младену Коцићу.

Одговор на све, како у крагујевачком клубу кажу, лежи у доброј и квалитетној игри, препуној сали у Бечеју, одличном и фер навијању, правом фудбалском амбијенту. Све остало, нико, и никада, бар из Економаца, и нису коментарисали. Па, ето, нека тако буде и овог пута. Толико о томе.

И да, да не заборавимо. Важно је да се на овој утакмици вратио први голман Аксентијевић, после дужег одсуствовања због повреде шакте.

Што се наредне утакмице Прве фудбал лиге тиче, Економац ће сусрет 14. кола са нишким Коперникусом одиграти тек у среду, 3. априла, због обавеза играча нашег тима према репрезентацији.

КУП СРБИЈЕ

Финале у Крагујевцу

ПОБЕДОМ у Чачку над екипом Фонтане - 6:3, чланом Друге фудбал лиге, прошле недеље Економац се пласирао у четвртфинале Фудбал купа Србије. Стрелци за крагујевачки састав били су Јањић, Весић, Рајчевић, Коцић, Грчић и Суручић.

Ове недеље биће извучени парови четвртфинала, а у Фудбалском савезу Србије већ је одлучено да се овогодишње финале игра у Крагујевцу, 24. априла.

РЕПРЕЗЕНТАТИВНЕ

Припреме за Белгију

РЕПРЕЗЕНТАТИВНИ чланови Економаца, Бојовић, Рајчевић, Јањић, Коцић, Весић, Ракић и голман Аксентијевић, придружиће се остатку српског тима уочи припрема за одигравање последњих пријатељских у-

такмица. Наредна провера је 17. и 18. марта у Словенији са изабраном селекцијом ове земље.

А прву утакмицу квалификација за првенство Европе у Белгији 2014. године, Србија ће играти у Београду против Пољске, 27. марта. С. М. С.

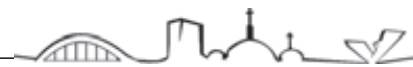
ПРВА ФУТСАЛ ЛИГА СРБИЈЕ

13. КОЛО: Бечеј - Економац 3:3, Танго Лиман - Пирот 5:1, Колубара - Смедерево 0:0, Коперникус - Марбо 1:2, Врање - Наусус.

Економац	13	11	1	1	72:26	34
Наусус	12	9	0	3	42:35	27
Марбо	12	8	1	3	39:24	25
Колубара	13	5	3	5	44:39	18
Коперникус	13	5	1	7	39:39	16
Пирот	12	4	2	6	23:40	14
Танго Лиман	12	3	4	5	46:46	13
Бечеј	12	4	1	7	35:44	13
Смедерево	13	3	2	8	24:41	11
Врање	12	1	3	8	25:55	6

14. КОЛО: Економац - Коперникус, Пирот - Врање, Марбо - Колубара, Смедерево - Танго Лиман, Наусус - Бечеј.

ВАТЕРПОЛО

ШИРИ СЕ САРАДЊА

У крују и Чавић и Фока

ПОСЛЕДЊИХ дана Ватерполо клуб Раднички није имао такмичарских обавеза, али је паузу искористио да промовише двоструку сарадњу, са Пливачком Академијом Чавић и Спортским клубом Фока.

И док је сарадња са прослављеним пливачем базирана на узајамној помоћи, размени искустава и осмишљавању будућих пројеката, СК Фока би требало да има значајну улогу у приближавању овог спорта деци и његовом евентуалном омасовљењу у Крагујевцу, с обзиром да у свом погону има преко 500 полазника најмлађих узраста, који ће од сада, кроз школу спорта, једном недељно тренирати и ватерполо и пливање.

РЕПРЕЗЕНТАТИВНИ ПОЗИВ

Марковићев деби у А тиму

БЕК "црвених" Душан Марковић добио је позив да заједно са још 13 "сабораца" брани боје селекције Србије у последњем колу групе Светске лиге, против Шпаније, 27. марта, у Барселони. На корак да у сас-

Фото: vkradnicki.com

ДВА АСА УДРУЖЕНА

тав репрезентације за овај сусрет уврсти млађе играче, селектор Дејан Савић одлучио се јер је Србија већ обезбедила пласман на финални турнир.

Иначе, 22-годишњи Марковић у својој "ризници" већ има две златне, као и две бронзане медаље освојене са јуниорском селекцијом на европским првенствима, а ово ће му бити деби за сениорски састав наше земље.

СЛЕДЕ УТАКМИЦЕ

Згуснут распоред ових дана

ПОСЛЕ кратког предах, у наредних десетак дана ватерполисти Радничког имаће чак три утакмице.

Поред јуче одиграног првенственог дуела на Бањици са истоименом екипом, пред Крагујевчанима је 20. марта први меч финала Купа Европе, када гостују италијанској Флоренцији, док четири дана касније, у дербију лигашког дела шампионата Србије, дочекују Црвену звезду.

В. У. К.

ЛОШЕ ВРЕМЕ, ТАКВА И ИГРА

Фото: fkradnicki.com

ФУДБАЛ

РАДНИЧКИ 1923 - РАДНИЧКИ (НИШ) 0:1

Одјекују звиздуци

КРАГУЈЕВАЦ - Стадион: „Чика Дача“. Гледалаца: 3.000. Судија: Миленко Вукадиновић (Боград). Сирелац: Шкулегић у 34. минути. Жупић картиони: Буричковић (Раднички 1923), Љубинковић (Раднички Ниш).

РАДНИЧКИ 1923: Чанчаревић, Павловић (ог 66. Варјачић), Фејса, Тинтор, Оташевић, И. Петровић, Својић, С. Петровић (ог 46. Милошковић), Буричковић (ог 70. Симоновић), Бељић, Миловановић.

РАДНИЧКИ (Н): Кесић, Стаменковић, Драгићевић, Живковић, М. Петровић, Коларевић, Пејчић (ог 75. Лукић), Љубинковић, Јовановић (ог 86. Мишировић), Стефановић, Шкулегић.

момената, попут оног када је упошли Својића, а овај петом, са неких десетак метара, покушао да изненади голмана гостију. Безуспешно, подразумева се.

Играли смо траљаво и после примљеног гола, стално грешили

МИРИЋ КАЖЊЕН

Две утакмице

ДИСЦИПЛИНСКА комисија ФСС одлучила је да, након међусобног физичког обрачуна играча Новог Пазара и Радничког на утакмици 17. кола у Новом Пазару, двојици најрајторборнијих, голману домаћина Владану Богатовићу и играчу "црвених" Марку Мирићу, изрекне меру забране наступа на две утакмице.

Везиста Крагујевчана већ је пропустио прошлосуботњи дуел са нишким Радничким, па му остаје да са трибина "Чика Даче" одгледа још наредни сусрет са Хајдуком из Куле.

В. У. К.

у додавањима, што се протегло и на читаво друго полувреме, које је кренуло по правом плуску. Помислило се да је нека нада контакт који је голман Нишлија имао у свом шеснаестерцу за такође тазе опорављеним центарфором Миловановићем, почетком другог полувремена, али се судија том приликом није огласио. Ни напредни уласци у игру Милошковића, Варјачића и Симоновића, ништа нису променили у односу снага. Са наше стране може да се убележи солидан покушај са дистанце Својића, док су гости из контри озбиљно претили. У више наврата.

На крају звиздуци са трибина, оправдано упућени домаћим фудбалерима, али и тражење оставки, по навијачима, главних криваца за неуспехе, тренера и управе.

А како ћемо у суботу на кулски Хајдук, који игра добро као ретко кад, може да се претпостави. У прилог нам више не иде ни чињеница да ће се овај дуел такође одвијати у Крагујевцу.

В. У. К.

ТВРДЕ да није, али ако ово што су приказали у дуелу са имењаким из Ниша заправо јесте онолико колико могу фудбалери крагујевачког Радничког, онда нам се црно пише. И није у питању само још један негативан резултат, минималан пораз - 0:1, јер времена има да се освоје бодови вредни опстанка, него игра "црвених". Тачније, потпуни недостатак исте.

Јесте да Крагујевчани имају значајних кадровских проблема, те да нису у могућности да на терен изведу најбољу могућу поставу, макар по њиховим замислима, али тешко да би било који клуб са статусом "елитног", дозволио себи да у својим редовима има играче какве, судећи по ономе што пружају на терену, изгледа има наш тим. Без снаге, моћи, луцидности, идеје, жеље... Све нешто смушено,

И "ЦРВЕНИ" УЗ МАЛОГ ЈАНКА

Хуманост на делу

ПОПУТ многих наших суграђана, и фудбалери Раднички 1923 прикључили су се хуманитарној акцији прикупљања новца за лечење петогодишњег Крагујевчанина Јанка Стефановића, који болује од тешког облика церебралне парализе. У име играча и чланова стручног штаба "црвених", породици Стефановић сакупљени новац уручио је капитен крагујевачког суперлигаша Милош Тинтор.

Потом су се у акцију укључили и навијачи Радничког, који су у утакмици са имењаким из Ниша прикупљали средства, а солидарност су исказали и противнички фанови, такође сакупивши одређену суму за малог Јанка.

ка клуба су на различитим местима на табели. Шумадија 1903, која је најбоље пласирана, на само бод заостатка за лидером Мокром Гором из Зубиног Потока, покушаће да се докопа Српске лиге, док се Водожажа и Слобода из Грбица налазе у златној средини, а Славија држи зачеље.

Све четири екипе на терену ће у недељу, од 14.30 сати. Градски дерби игра се у Бресници, састају се Славија и Шумадија 1903, Слобода ће дочекати Јошаницу из Новог Пазара, а Водожажа путује на ноге

на пролећној премијери у Белошевац, у недељу од 14 сати и 30 минута, долази Слобода из Чачка, а на програму су још и утакмице: Бане - Крушик, Слога (П) - Јасеница 1911, Млади радник - Шумадија (А), Партизан (ББ) - Вујић, Маичва - Полет (Ј), Селјак (М) - Рудар и Железничар - Раднички (Кл).

...У Зони...

"МОТОРЕ су загрејали" и зонаши, па ће од суботе или недеље кренути у борбу за бодове. Игра се 16. коло, а четири крагујевач-

НИЖЕ ЛИГЕ

Креће буда мара на Зајаду...

НАРЕДНОГ викенда следи наставка првенства у нижим лигама Србије. Тако ће на програму бити утакмице 16. кола Западне групе Српске лиге, у коме је наш једини представник Победа Белошевац. Екипа се налази на деоби петог и шестог места, са седам бодова заостатка за лидером Слогом из Пожеге.

БИЦИКЛИЗАМ

Ветеран као дечко

КРАГУЈЕВЧАНИН Зоран Живковић, члан Бициклистичког клуба Цикломанија, освојио је прошле недеље три прва места на првенству Србије за ветеране у Новом Саду.

Живковић је тријумфовао у категоријама аматера, мастера (ветерана), а најбољи је био и у трци "Дунавског купа".

Све трке вожене су на стази дугој 16,5 километара.

С. М. С.

ПЛИВАЊЕ

Четири доказа квалитета

ЗИМСКО првенство Србије за пионире, у Новом Саду, донело је крагујевачким пливачима четири медаље. Три су припале чланици Радничког Ксенији Јовановић, а једна такмичару Пирата Михајлу Милојевићу.

Ксенија је освојила сребро на дистанци 100 метара делфин, а бронзе су јој стигле са дупло дужих трка делфин и леђним стилем. Такође бронзано одличје, али на 50 метара слободно, имао је Милојевић.

В. У. К.

СКИЈАЊЕ

Завршен Европа куп

ЗАВРШНИЦА овогодишњег Европа купа, у коме се такмичила Невена Игњатовић, одржана је протекле седмице у немачком Ленгтрису. Српска репрезентативка возила је два слалом а и заузела 28. и 23. место, што јој је донело 25,79 и 27,14 поена. Тако је у генералном пласману 36. у овом такмичењу, са освојених 70 бодова.

Непосредно пре тога у ФИС велеслалому на словеначком Старом Врху стигла

је друга кроз циљ и зарадила 30,42 бода, а за викенд се опробала и у најквалитетнијем такмичењу - Светском купу.

Возила је слалом у Офтершвангу, али није успела да се квалификује у завршне борбе, заоставши за тридесетопласираном свега 26 стотинки секунде.

М. М.

СУПЕР ЛИГА СРБИЈЕ

18. КОЛО: Раднички 1923 - Раднички (Н) 0:1, Јагодина - Партизан 0:1, Доњи Срем - Слобода 0:0, БСК - Војводина 3:3, Спартак - Јавор 1:1, Црвена звезда - Нови Пазар 3:0, Хајдук - ОФК Београд 3:0, Смедерево - Рад 1:1.

Партизан	18	15	1	2	52:12	46
Црвена звезда	18	12	2	4	37:24	38
Војводина	18	9	8	1	20:12	35
Јагодина	18	10	2	6	20:15	32
Рад	18	7	7	4	21:14	28
Слобода	18	7	7	4	22:22	28
Јавор	18	8	3	7	28:17	27
Спартак	18	6	6	6	25:21	24
ОФК Београд	18	6	4	8	20:22	22
Раднички (Н)	18	5	6	7	16:27	21
Хајдук	18	5	4	9	20:21	19
Нови Пазар	18	4	7	7	18:23	19
Доњи Срем	18	4	5	9	13:22	17
БСК	18	4	3	11	17:42	15
Раднички 1923	18	2	7	9	13:25	13
Смедерево	18	1	6	11	8:31	9

19. КОЛО: Раднички 1923 - Хајдук, Нови Пазар - Смедерево, Рад - Спартак, Јавор - БСК, Војводина - Доњи Срем, Партизан - ОФК Београд, Раднички (Н) - Црвена звезда, Слобода - Јагодина.

СВЕ БОЉИ И БОЉИ

ИАКО ослабљени због две повреде, а да ствар буде незгодније обојица изосталих су коректори, Чедић и Ивовић, одбојкаши Радничког „одрадили“ су први меч четвртине финала плеј-офа за титулу првака Србије практично без

грешке. Изненађење је, то је тренер Бонић после утакмице признао, био Немања Радовић на позицији коректора. Оиграо је изузетно добро, његове физичке предиспозиције, висина и снага, дошле су до пуног изражаја, па се

Прва два сета домаћин је добио, али почетни далеко теже него други. Пожареваљани су повели 5:1, па је много зноја утршено у стицању резултата. Прва озбиљна разлика направљена је на другом техничком тајм-ауту, 16:13, а до краја се играло довољно добро да

ОДБОЈКА

РАДНИЧКИ КРЕДИ БАНКА - МЛАДИ РАДНИК 3:0

У Пожаревац по одмор

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Језеро“. Гледалаца: 300. Судије: Коларевић (Нови Сад), Давидовић (Београд). Резултат по сетовима: 25:20, 25:15, 25:23.

РАДНИЧКИ КРЕДИ БАНКА: Н. Стевановић 8, Јовановић 3, Радовић 18, Перовић 14, Р. Стевановић 8, Благојевић 4, Пантелић (либеро), Ђировић, Пројић (либеро), Вуловић, Илић, Ивовић.

МЛАДИ РАДНИК: Стојсављевић 8, Пешућ 1, Булић 1, Јевтић 3, Пековић (либеро), Пејровић 4, Н. Матијашевић 4, Мунћан 3, Брчић 2, Мићић 10, М. Матијашевић 1, Шљиванчанин.

изостанак напред наведених није осетио.

би се дошло до вођства. У другом егзибиција домаћина, док је у трећем ствар била далеко озбиљнија. Гости су опет повели, сада са 4:1, и вођство држали до самог краја. Ипак, мало по мало притисак је уродио плодом, дошло се до предности, а победу су донели атрактивни блокови Јовановића и Благојевића.

Екипе су биле готово изједначене у већини аспеката игре, али Раднички је предњачио у пољу, нарочито блоку, где је освојио 14, док је ривал заустављен на само четири поена.

Реванш се игра вечерас у Пожаревицу, а жеље Дејана Матића, тренера Радничког Креди банке, свде се на то да се серија заврши што пре, из две утакмице и тако екипа добије три дана одмора више пред полуфинале. У супротном, мајсторница је у недељу, од 18 сати, у „Језеру“.

М. М.

М. М.

ПРВА ЛИГА - Ж

Дупли програм Смечерки

ОДБОЈКАШИЦЕ лидера на табели Прве лиге Србије имале су више него успешну седмицу на свом терену. Најпре су, у унапред одиграном мечу 20. кола, савладале Футог са 3:1, по сетовима 25:17, 24:26, 25:13, 25:17, а затим, у редовном, 18. колу, биле боље од београдског Радничког без изгубљене деонице - 25:14, 25:11, 25:22.

Успешним су се показале и преостале две наше екипе. Раднички је на гостовању у престоници подедио Обилић са 25:16, 25:13, 25:16, док је Крагуј у „Станиславу“ препустио београдском Поштару један сет. Било је 25:16, 25:12, 22:25, 25:20.

Ситуација на табели је непромењена, Смеч 5 убедљиво води испред Радничког и Крагуја, док Црноко са прати крагујевачки тројак. У суботу се игра веома значајан меч, у коме Раднички дочекује Црнокоску из Косјерића. Победа домаћих може Смечу донети готово сигуран пласман у Супер лигу, а „црвене“ извесно одвести у бараж. Меч се игра у Крагујевцу, док лидер гостује београдском Поштару, а Крагуј Футогу.

М. М.

М. М.

РАДНИЧКИ - НАПРЕДАК 27:26

Ништа без Рајичевића

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Језеро“. Гледалаца: 150. Судије: Стојковић (Ниш), Николић (Лесковац). Седмерици: Раднички 4/3, Напредак 3/2. Искључења: Раднички 8, Напредак 12 минута. Црвени каршон: Јанићијевић (Раднички).

РАДНИЧКИ: Пејровић, Пралица 6, Јанићијевић, Филић 2, Лекић, Стевановић, Мошић, Рамовић, Симић, Милошевић 1, Николић 1, Томић 2, Босић 5, Рајичевић 10.

НАПРЕДАК: Радошевић, Јовановић 6, Бојановић 2, Миљковић, Ђирковић 1, Михајловић 3, Милановић 2, Радојевић 3, Шукић 2, Арсић, Миловић 1, Беочанин, Ђуџуз, Сисаић 6, Зубић, Андрејић.

СЕДАМ узастопних пораза, или округло три месеца протекло је до нове победе рукометаша Радничког. Радост је стигла у дуелу са Напретком - 27:26, голом Филића у последњим секундама меча, а оваком исходу увелико је кумовао и претходно промашени седмерац Крушевљана.

Утакмица је имала два лица. Током првог полувремена домаћини су држали невелику, али константну резултатску предност, а на одмор су отишли са голом вишка - 15:14. Ипак, наставак доноси претокрет у корист гостију, и једини пут када су Крагујевчани повели, осим крајњег скора, било је при резултату 25:24. Срећом, испоставило се, и то је било довољно за два бода.

Још један неизвесан сусрет Раднички очекује за викенд, када се путује на мегдан екипи ПКБ-а из Падинске Скеле.

В. У. К.

РУКОМЕТ

КАТАРИНА НЕЗАУСТАВЉИВА

РАДНИЧКИ - ЈАГОДИНА 27:27

Врхунско издање

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Језеро“. Гледалаца: 250. Судије: Осиповић и Рајковић (Нови Сад). Седмерици: Раднички 7/7, Јагодина 7/6. Искључења: Раднички 12, Јагодина 22 минута.

РАДНИЧКИ: Ђосић, Покрајац, Јовановић, Танић, Стејановић 10, Радошевић 3, Чаировић, Кнежевић, Милић 1, Койерец 3, Тошовић, Балаћ 6, Кукић-Радојичић 4, Кухаровић, Обућина, Стојићковић.

ЈАГОДИНА: Г. Миладиновић, Стевановић, Милановић, Ј. Миладиновић, Радојевић, М. Живковић 5, Милошевић 8, Јевтић, Тасић 8, Ј. Живковић, Јовић, Бартошић 3, Штевин 1, Влашкић 2, Стефановић.

ДА су „црвене“ тим вредан респекта на српским просторима, после актуелног шампиона, екипе Зајечара, могао је на делу да се увери и вицепрвак, а тренутни лидер на табели, Јагодина. И њима су Крагујевчанке откинуле бод - 27:27, у такође драматичној завршници.

И док се у првом полувремену водила прилично равноправна борба, које су гошће једва добиле (11:12), у наставку по Раднички није ишло тако добро. Одвојиле су се Јагодинке на максималних шест голова разлике (18:24), и тада се чинило да је сваком надању у повољан резултат крај. Међутим, тако нису мислиле и домаће рукометашнице, које су баш у завршници одиграле најбоље, надокнадиле заостатак, и преко Јасмине Кукић-Радојичић стигле до поделе плена.

Као и толико пута до сада, у редовима „црвених“ блистала је Катарина Степановић, а велику подршку имала је и у својим саиграчицама, нарочито голману Оливери Тошовић.

У наредном колу Раднички има нешто лакши задатак, јер дочекује екипу аранђеловачког Књаз Милоша.

В. У. К.

В. У. К.

ОД ЧЕТВРТА ДО ЧЕТВРТА

СУБОТА

ФУДБАЛ: Раднички 1923 - Хајдук (Кула), стадион „Чика Дача“ (14.30)
РУКОМЕТ (Ж): Раднички - Књаз Милош (Аранђеловац), хала „Језеро“ (18.00)

ОДБОЈКА (Ж): Раднички - Црнокоса (Косјерић), сала ОШ „Станислав Сремчевић“ (19.00)

НЕДЕЉА

ОДБОЈКА (евентуално): Раднички Креди банка - Млади радник (Пожаревац), хала „Језеро“ (18.00)

СРЕДА

РУКОМЕТ (Ж): Србија - Македонија, хала „Језеро“ (18.00)

СУПЕР ЛИГА (Ж)

16. КОЛО: Раднички (К) - Јагодина 27:27, Миленијум - Зајечар 20:27, Књаз Милош - Железничар 25:29, Раднички (Б) - Макс спорт 34:36, Раднички (С) - Црвена звезда 31:35. Слободна је била Наиса.

Јагодина	15	13	1	1429:34527
Зајечар	13	12	1	0443:29225
Раднички (К)	15	8	4	3405:39020
Миленијум	14	9	1	4360:35719
Макс спорт	14	6	2	6339:34314
Црвена звезда	15	6	1	8424:42513
Железничар	14	6	0	8324:35512
Наиса	14	5	0	9384:40410
Раднички (С)	14	4	1	9364:4079
Књаз Милош	15	4	0	11416:4598
Раднички (Б)	15	0	1	14417:5281

17. КОЛО: Раднички (К) - Књаз Милош Макс спорт - Миленијум, Јагодина - Раднички (С), Зајечар - Железничар, Наиса - Раднички (Б). Црвена звезда је слободна.

КУП СРБИЈЕ

Девојке међу осам, колеге не

У ТОКУ недеље одиграни су Куп сусрети осмине финала. И док су рукометаш Радничког наново поражени од Црвенке на гостовању - 29:30, чиме су испали из даљег такмичења, њихове колегинице из табора „црвених“ преслишале су новосадског прволигаша Војводину на његовом терену 26:21.

Потенцијални ривали Крагујевчанкама у четвртфиналу сад су: Наиса, Јагодина, Железничар, Зајечар, Макс Спорт, Миленијум и Црвена звезда, а жребање је предвиђено за данас.

В. У. К.

ГОСТУЈЕ РЕПРЕЗЕНТАЦИЈА

Македонке на Српкиње

КАКО је наредна ЕХФ недеља предвиђена за период од 18. до 24. марта, репрезентативне акције имаће и српска селекција. Женски сениорски погон ће у том термину одрадити мини припреме у Крагујевцу, где ће одиграти и два контролна меча против Македонкије.

Први сусрет у хали „Језеро“ биће 21. марта, од 14 сати, а други два дана касније у 14 часова, који ће преносити РТС.

В. У. К.

FITNESS SHOP
OLYMPIA
SPORTSKA HRANA №1
Kod Vatrogasnog doma (034) 338 338

Vi kreirate svoju kamatu

Fiksna kamatna stopa za ceo period otplate

Rok otplate do 84 meseca

Erste keš krediti

ERSTE BANK
Kod nas ste uvek prvi.

Erste dinarski keš kredit vam omogućava da kreirate kamatu po svojoj meri i tako jednostavno ispunite svoje želje i potrebe. Iskoristite i dodatnu pogodnost – fiksnu kamatnu stopu tokom celog perioda otplate kredita sa maksimalnim rokom do 84 meseca. Ukoliko ste zainteresovani, možete da zakazete sastanak sa našim savetnikom putem veb stranice www.erstekartica.rs ili pozivanjem Erste telefona 0800/201 201 (besplatan poziv) i 060 79 79 000.

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ
од 14. до 20. марта

Четвртак 14. март	Петак 15. март	Субота 16. март	Недеља 17. март	Понедељак 18. март	Уторак 19. март	Среда 20. март
СТАЊЕ СТВАРИ	МОЈА ШУМАДИЈА	RUMBA	СТАКЛЕНО ЗВОНО	МОЗАИК	СУГРАЂАНИ	КОМУНАЛНИ СЕРВИС
20.00 Стање ствари	17.00 Моја Шумадија	23.00 Румба	20.00 Стаклено звоно	17.00 Мозаик	20.30 Суграђани	20.00 Комунални сервис
07.00 Јутарњи програм	07.00 Јутарњи програм	08.45 Најава програма	08.45 Најава програма	07.00 Јутарњи програм	07.00 Јутарњи програм	07.00 Јутарњи програм
09.00 Вести	09.00 Вести	09.00 Вести	09.00 Вести	09.00 Вести	09.00 Вести	09.00 Вести
09.05 Музички програм	09.05 Музички програм р.	09.05 Цртани филм: Монсуно	09.05 Цртани филм: Монсуно	09.05 Музички програм р.	09.05 Музички програм р.	09.05 Музички програм р.
10.00 Закон улице р.	10.00 Закон улице р.	09.35 Серија	09.35 Најсмешније животиње р.	10.00 Закон улице р.	10.00 Закон улице р.	10.00 Закон улице р.
11.00 Чејс р.	11.00 Чејс	10.00 Megaфон Music р.	10.00 Биографије познатих	11.00 Чејс р.	11.00 Чејс р.	11.00 Чејс р.
12.00 Вести	12.00 Вести	11.00 Нокаут р.	11.00 Кућица у цвећу	12.00 Вести	12.00 Вести	12.00 Вести
12.05 Кухињаци	12.05 Кухињаци	11.30 Улови трофеј р.	11.30 Лекар из природе	12.05 Кухињаци	12.05 Кухињаци	12.05 Кухињаци
12.35 Кућица у цвећу р.	12.35 АБС шоу	12.00 Вести	12.00 Вести	12.35 Стаклено звоно р.	13.00 Музички програм	12.35 Култура р.
13.00 Музички програм	13.00 Музички програм	12.05 Шумадијски праг р.	12.05 Шумадијски праг	13.00 Музички програм	14.00 ПКБ - Раднички (снимак рукометне утакм.) р.	13.00 Музички програм
14.00 Комунални сервис р.	14.00 Стање ствари р.	13.00 Кућица у цвећу	13.00 Агро дневник	14.00 Shopping avantura р.	16.00 Вести	14.00 Турнеја КРАФ р.
15.00 Цртани филм: Монсуно	15.00 Цртани филм: Монсуно	13.30 Fashion files	14.00 Раднички - Хајдук (снимак фудб. утакмице)	15.00 G.E.T. Report р.	16.05 G.E.T. Report р.	14.30 Суграђани р.
15.30 Раскршћа р.	15.30 Атлас р.	14.00 Shopping avantura	16.00 Вести	16.00 Вести	17.00 Мозаик	15.00 Цртани филм: Монсуно
16.00 Вести	16.00 Вести	15.00 Документарни програм	16.05 Филм	16.05 Људи са Менхетна р.	18.00 Закон улице	15.30 Fashion files р.
16.05 Људи са Менхетна р.	16.05 Људи са Менхетна р.	16.00 Вести	18.00 Нокаут	17.00 Мозаик	19.00 Хроника 1	16.00 Вести
17.00 Мозаик	17.00 Моја Шумадија	16.05 Четири лава	18.30 Улови трофеј	18.00 Закон улице	19.30 Цртани филм: Винкс	16.05 Људи са Менхетна р.
18.00 Закон улице	18.00 Закон улице	18.00 Са позориштем на ти р.	19.00 Хроника 1	18.50 Хит дана	20.00 Турнеја КРАФ	17.00 Мозаик
18.50 Хит дана	18.50 Хит дана	19.00 Хроника 1	19.30 Цртани филм: Винкс	19.00 Хроника 1	20.30 Суграђани	18.00 Хит дана
19.00 Хроника 1	19.00 Хроника 1	19.30 Цртани филм: Винкс	20.00 Стаклено звоно	19.30 Спортски преглед	21.00 Људи са Менхетна	19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм: Винкс	19.30 Цртани филм: Винкс	20.00 Лекар из природе	20.30 Најсмешније животиње	20.00 ПКБ - Раднички (снимак рукометне утакм.)	22.00 Хроника 2	19.30 Цртани филм: Винкс
20.00 Стање ствари	20.00 Са позориштем на ти	20.30 Илузиониста	21.00 Концерт	22.00 Хроника 2	22.30 Чејс	20.00 Комунални сервис
21.00 Људи са Менхетна	21.00 Људи са Менхетна	21.00 Концерт	21.45 Сајамска хроника	22.30 Чејс	23.30 Биграфије познатих р.	21.00 Људи са Менхетна
22.00 Хроника 2	22.00 Хроника 2	22.00 Хроника 2	22.00 Хроника 2	23:30 Нокаут	00.00 Вести	22.00 Хроника 2
22.30 Чејс	22.30 Чејс	22.30 АБС шоу	22.30 Култура	00:00 Вести	00:35 Хит дана	22.30 Чејс
23.30 Атлас	23.30 Megaфон Music	23.00 Румба	23.00 Филм			23.30 Раскршћа
00.00 Вести	00.00 Вести	00.00 Вести	00.00 Вести			00.00 Вести
00.05 Хит дана	00.05 Хит дана	01.00 Хит дана	01.00 Хит дана			00.30 Хит дана

■ филм □ серија

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

www.rtk.co.rs